

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Melhus kommune

Arkivsak: 23/273
Møtedato/tid: 07.09.2023 kl. 09:00
Møtested: Rådhuset, Formannskapssalen

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS v/ Eva J. Bekkavik på telefon 468 51 950, eller e-post: eva.bekkavik@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 31.08.2023

Gunn Inger Tevik Løvseth (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Eva J. Bekkavik
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, rådmann og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
36/23	Helseplattformen - orientering til kontrollutvalget
37/23	Bekymringsmeldinger til barnevernet - orientering til kontrollutvalget
38/23	Oppfølging av selskaper - Samarbeid med Vekst Melhus AS
39/23	Forvaltningsrevisjonsrapport vann og avløp
40/23	Forvaltningsrevisjon av informasjonssikkerhet - prosjektplan
41/23	Forenklet etterlevelseskontroll - Internkontroll
42/23	Kontrollutvalgets virksomhet i valgperioden 2019-2023
43/23	Budsjettkontroll pr. 25.08.2023
44/23	Forslag til budsjett 2024 med økonomiplan 2024-2027 for kontrollutvalget
45/23	Oppfølging av selskaper - Vekst Melhus AS
46/23	Oppfølging av selskaper - IKA Trøndelag IKS
47/23	Oppfølging av politiske vedtak i Melhus kommune
48/23	Referatsaker
49/23	Eventuelt
50/23	Godkjenning av protokoll fra dagens møte

Helseplattformen - orientering til kontrollutvalget

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Melhus kommune

Møtedato

07.09.2023

Saknr

36/23

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 20/1 - 77

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar rådmannens redegjørelse til orientering.

Vedlegg

Orientering til kontrollutvalget - Helseplattformen

Saksopplysninger

På kontrollutvalgets møte 16. februar 2023 ble det under sak 11/23 Eventuelt, vedtatt å be rådmannen om en orientering om Helseplattformen.

Kontrollutvalget fattet enstemmig følgende vedtak:

Helseplattformen

Kontrollutvalget ber rådmannen om en orientering om status på Helseplattformen.

Orienteringen gis på kontrollutvalgets møte 07.09.2023.

Kontrollutvalgets sekretariat har i brev av 6. mars 2023 bedt rådmannen om å gi kontrollutvalget en orientering om Helseplattformen.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat viser til rådmannens orientering i møtet og anbefaler kontrollutvalget å ta redegjørelsen til orientering.

Melhus Kommune
Postboks 55
7221 Melhus

Vår saksbehandler: Eva J. Bekkavik, tlf. 468 51 950
E-post: eva.bekkavik@konsek.no
Deres ref.:
Vår ref.: 20/1-76
Oppgis ved alle henvendelser
Vår dato: 06.03.2023

Orientering til kontrollutvalget - Helseplattformen

På kontrollutvalgets møte 16. februar 2023 ble det under sak 11/23 Eventuelt, vedtatt å be rådmannen om en orientering om Helseplattformen.

Kontrollutvalget fattet enstemmig følgende vedtak:

Helseplattformen

Kontrollutvalget ber rådmannen om en orientering om status på Helseplattformen.

Orienteringen gis på kontrollutvalgets møte 07.09.2023.

Under henvisning til kontrollutvalgets vedtak i sak 11/23, ber vi herved om at rådmannen i Melhus kommune orienterer på kontrollutvalgets møte 07.09.2023.

Med hilsen
Konsek Trøndelag IKS

Eva J. Bekkavik
seniorrådgiver

Dette brevet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Kopi til:
Kontrollutvalgets leder
Ordfører

Bekymringsmeldinger til barnevernet - orientering til kontrollutvalget

---

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Melhus kommune

Møtedato

07.09.2023

Saknr

37/23

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 20/1 - 84

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar rådmannens redegjørelse til orientering.

Vedlegg

Orientering til kontrollutvalget - Bekymringsmeldinger til barnevernet

Saksopplysninger

Før sommeren ble det avdekket en svakhet i integrasjonen mellom Familia, Vismas fagsystem for barnevernet, og Nasjonal portal for bekymringsmelding, samt at bekymringsmeldinger fra politiet til barnevernet var blitt sendt via «feil kanaler». Kontrollutvalgets leder har bedt om at rådmannen orienterer om hvilke meldingskanaler Melhus kommune bruker og om Melhus kommune har/har fått oversikt over alle bekymringsmeldinger som er sendt inn til kommunen.

Kontrollutvalgets sekretariat har i brev av 14. juli 2023 bedt rådmannen om å gi kontrollutvalget en orientering om bekymringsmeldinger til barnevernet.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat viser til rådmannens orientering i møtet og anbefaler kontrollutvalget å ta redegjørelsen til orientering.

Melhus Kommune
Postboks 55
7221 Melhus

Vår saksbehandler: Eva J. Bekkavik, tlf. 468 51 950
E-post: eva.bekkavik@konsek.no
Deres ref.:
Vår ref.: 20/1-83
Oppgis ved alle henvendelser
Vår dato: 14.07.2023

Orientering til kontrollutvalget - Bekymringsmeldinger til barnevernet

Det ble nylig avdekket en svakhet i integrasjonen mellom Familia, Vismas fagsystem for barnevernet, og Nasjonal portal for bekymringsmelding, samt at bekymringsmeldinger fra politiet til barnevernet var blitt sendt via «feil kanaler».

På bakgrunn av dette ønsker kontrollutvalgets leder en orientering om hvilke meldingskanaler Melhus kommune bruker og om Melhus kommune har/har fått oversikt over alle bekymringsmeldinger som er sendt inn til kommunen.

Under henvisning til kontrollutvalgets leders ønske, ber vi herved om at rådmannen i Melhus kommune orienterer på kontrollutvalgets møte 07.09.2023.

Med hilsen
Konsek Trøndelag IKS

Eva J. Bekkavik
seniorrådgiver

Dette brevet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Kopi til:
Kontrollutvalgets leder
Ordfører

Oppfølging av selskaper - Samarbeid med Vekst Melhus AS

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Melhus kommune

Møtedato

07.09.2023

Saknr

38/23

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE-037

Arkivsaknr 21/173 - 54

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar rådmannens redegjørelse til orientering.

Vedlegg

Orientering til kontrollutvalget - samarbeid med Vekst Melhus AS

Saksopplysninger

På kontrollutvalgets møte 15. juni 2023 ble det under sak 23/23 Oppfølging av selskaper – orientering om Vekst Melhus AS, vedtatt å be rådmannen om en orientering om kommunens samarbeid med bedriften og om mulighetene for nye oppdrag fra kommunen.

Kontrollutvalget fattet enstemmig følgende vedtak:

Kontrollutvalget har ikke fått oversendt årsberetning og årsregnskap 2022 og ber om å få dette lagt frem som egen sak på kontrollutvalgets møte 7. september.

Kontrollutvalget ber rådmannen om en orientering om kommunens samarbeid med bedriften og om mulighetene for nye oppdrag fra kommunen.

Kontrollutvalgets sekretariat har i brev av 13. juli 2023 bedt rådmannen om å gi kontrollutvalget en orientering om kommunens samarbeid med Vekst Melhus AS.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat viser til rådmannens orientering i møtet og anbefaler kontrollutvalget å ta redegjørelsen til orientering.

Melhus Kommune
Postboks 55
7221 Melhus

Vår saksbehandler: Eva J. Bekkavik, tlf. 468 51 950
E-post: eva.bekkavik@konsek.no
Deres ref.:
Vår ref.: 21/173-55
Oppgis ved alle henvendelser
Vår dato: 13.07.2023

Orientering til kontrollutvalget - samarbeid med Vekst Melhus AS

På kontrollutvalgets møte 15. juni 2023 ble det under sak 23/23 Oppfølging av selskaper – orientering om Vekst Melhus AS, vedtatt å be rådmannen om en orientering om kommunens samarbeid med bedriften og om mulighetene for nye oppdrag fra kommunen.

Kontrollutvalget fattet enstemmig følgende vedtak:

Kontrollutvalget har ikke fått oversendt årsberetning og årsregnskap 2022 og ber om å få dette lagt frem som egen sak på kontrollutvalgets møte 7. september. Kontrollutvalget ber rådmannen om en orientering om kommunens samarbeid med bedriften og om mulighetene for nye oppdrag fra kommunen.

Under henvisning til kontrollutvalgets vedtak i sak 23/23, ber vi herved om at rådmannen i Melhus kommune orienterer på kontrollutvalgets møte 07.09.2023.

I tillegg ber vi om at vi får oversendt årsberetning og årsregnskap 2022 for Vekst Melhus AS innen 21.08.2023.

Med hilsen
Konsek Trøndelag IKS

Eva J. Bekkavik
seniorrådgiver

Dette brevet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Kopi til:
Kontrollutvalgets leder

Forvaltningsrevisjonsrapport vann og avløp

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Melhus kommune

Møtedato

07.09.2023

Saknr

39/23

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 22/259 - 6

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar rapporten til orientering og legger den frem for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport om vann- og avløpstjenesten til orientering.
2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapporten:
  - Vedta en hovedplan for kommunens vannanlegg
  - Følge opp tiltak knyttet til vannlekkasjer i ledningsnettet
  - Oppdatere informasjon om vannkvalitet på kommunens hjemmeside
  - Revidere farekartleggingen av kommunens vannanlegg
  - Sikre at avløpsanleggene har tilstrekkelig kapasitet innenfor gitte tillatelser
  - Vedta en hovedplan for vann som gir informasjon om status, behov og tiltak knyttet til kommunens avløpsanlegg
  - Gjennomføre tilsyn og inspeksjon av private avløpsanlegg ut fra krav, forventninger og behov til dette.
3. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 01.03.2024.

Vedlegg

Forvaltningsrevisjonsrapport - Vann- og avløpstjenesten

Saksopplysninger

Kontrollutvalget og kommunestyret har i sin vurdering av risiko og vesentlighet i Melhus kommune vurdert vann og avløp som et viktig område å se nærmere på i 2023.

Med bakgrunn i plan for forvaltningsrevisjon for 2020-2024 foretok kontrollutvalget en bestilling av prosjektet på sitt møte 01.12.2022.

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i perioden januar til august 2023.

Revisjon Midt-Norge SA har på bakgrunn av bestillingen fra kontrollutvalget formulert følgende problemstillinger for prosjektet:

1. Hvordan er kvaliteten på kommunens vannforsyningssystem?
  1. Drikkevannskvalitet og informasjon
  2. Distribusjonssystem
  3. Internkontrollsystem
  4. Sikkerhet og beredskapsplaner
  5. Utnyttet mulighetene innen digitalisering på vannforsyningen?
2. Hvordan er kvaliteten på kommunens avløpssystem? 2
  1. Oversikt over avløpsanlegg, samt behov for vedlikehold og oppgradering
  2. Rensekrav
  3. Distribusjonssystem iht. behov
  4. Håndtering av overvann, trengs det økt kapasitet grunnet klimaendringer/flom?
  5. Utnyttet mulighetene innen digitalisering på avløp?
3. I hvilken grad følger kommunen opp at private avløpsanlegg er i samsvar med krav i spredt bebygd strøk langs vann og elver?
  1. Oversikt, tilsyn og inspeksjon av private avløpsanlegg

Revisjonens konklusjon

Kommunens drikkevannsforsyning er i hovedsak av tilstrekkelig kvalitet. Det er behov for å gjøre tiltak og avklare omfanget av lekkasjer på ledningsnettet. Kommunens informasjon om vannkvalitet på drikkevannet på kommunens hjemmeside er ikke oppdatert. Det mangler en politisk vedtatt hovedplan for vann for kommunens vannanlegg med status, behov, vedlikehold og fornying. Farekartlegging av kommunens vannanlegg er fra 2019 og har behov for revidering.

Kommunens avløpssystem er i hovedsak av tilstrekkelig kvalitet, men to av avløpsanleggene på Ler og Hovin er underdimensjonert i dag. Det er forbedringspotensial i å sikre at disse avløpsanleggene driftes innenfor gitte tillatelser. Det mangler en vedtatt avløpsplan i kommunen (Hovedplan for vann).

Melhus kommune har i hovedsak skaffet seg oversikt over private avløpsanlegg og vannmiljø, men ikke i tilstrekkelig grad sikret at private avløpsanlegg er i samsvar med krav i spredt bebygd strøk langs vann og elver.

Revisors anbefaling

- Kommunen vedtar en hovedplan for kommunens vannanlegg
- Kommunen må følge opp tiltak knyttet til vannlekkasjer i ledningsnettet
- Kommunen bør oppdatere informasjon om vannkvalitet på kommunens hjemmeside
- Kommunen bør revidere farekartleggingen av kommunens vannanlegg
- Kommunen bør sikre at avløpsanleggene har tilstrekkelig kapasitet innenfor gitte tillatelser
- Kommunen bør vedta en hovedplan for vann som gir informasjon om status, behov og tiltak knyttet til kommunens avløpsanlegg
- Kommunens tilsyn og inspeksjon av private avløpsanlegg bør gjennomføres ut fra krav, forventninger og behov til dette.

Vurdering og konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat mener at revisor har svart ut problemstillingene som var satt for forvaltningsrevisjonen, og at rapporten gir nyttig informasjon om vann- og avløpstjenesten i Melhus kommune.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å ta rapporten til orientering og legge den frem for kommunestyret med forslag om at revisors anbefalinger følges opp av rådmannen.

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne forvaltningsrevisjonen på oppdrag fra Melhus kommunes kontrollutvalg i perioden januar 2023 til august 2023.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet.

Alle rapporter fra Revisjon Midt-Norge SA publiseres på www.revisjonmidt norge.no.

Orkanger, 10.8.2023

Arve Gausen

Oppdragsansvarlig revisor

Rim Revisjon
Midt-Norge

Bidrar til forbedring

SAMMENDRAG

Undersøkelsen omfatter en forvaltningsrevisjon av kommunens vann- og avløpstjeneste samt kommunens oppfølging private avløpsanlegg. Undersøkelsen har tre problemstillinger:

1. Hvordan er kvaliteten på kommunens vannforsyningssystem?

Revisor konkluderer med at kommunens drikkevannsforsyning i hovedsak er av tilstrekkelig kvalitet. Det er behov for å gjøre tiltak og avklare omfanget av lekkasjer på ledningsnettet. Kommunens informasjon om vannkvalitet på drikkevannet på kommunens hjemmeside er ikke oppdatert. Det mangler en politisk vedtatt hovedplan for vann for kommunens vannanlegg med informasjon om status, behov, vedlikehold og fornying. Farekartlegging av kommunens vannanlegg er fra 2019 og har behov for revidering.

2. Hvordan er kvaliteten på kommunens avløpssystem?

Revisors konkluderer med at kommunens avløpssystem i hovedsak er av tilstrekkelig kvalitet, men to av avløpsanleggene på Ler og Hovin er underdimensjonert i dag. Det er forbedringspotensial i å sikre at disse avløpsanleggene driftes innenfor gitte tillatelser. Det mangler en vedtatt avløpsplan i kommunen (Hovedplan for vann).

3. I hvilken grad følger kommunen opp at private avløpsanlegg er i samsvar med krav i spredt bebyggd strøk langs vann og elver?

Revisor konkluderer med at Melhus kommune i hovedsak har skaffet seg oversikt over private avløpsanlegg og vannmiljø, men ikke i tilstrekkelig grad sikret at private avløpsanlegg er i samsvar med krav i spredt bebyggd strøk langs vann og elver.

Revisor har på bakgrunn av konklusjonen følgende anbefalinger:

- Kommunen vedtar en hovedplan for kommunens vannanlegg
- Kommunen må følge opp tiltak knyttet til vannlekkasjer i ledningsnettet
- Kommunen bør oppdatere informasjon om vannkvalitet på kommunens hjemmeside
- Kommunen bør revidere farekartleggingen av kommunens vannanlegg
- Kommunen bør sikre at avløpsanleggene har tilstrekkelig kapasitet innenfor gitte tillatelser
- Kommunen bør vedta en hovedplan for vann som gir informasjon om status, behov og tiltak knyttet til kommunens avløpsanlegg
- Kommunens tilsyn og inspeksjon av private avløpsanlegg bør gjennomføres ut fra krav, forventninger og behov til dette.

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	3
Sammendrag.....	4
Innholdsfortegnelse	5
1 Innledning.....	7
1.1 Bestilling.....	7
1.2 Problemstillinger.....	7
1.3 Metode	8
1.4 Kommunens uttalelse om rapporten	9
1.5 Om temaet	9
1.6 Begrepsavklaringer.....	12
2 Kommunens vannanlegg.....	13
2.1 Problemstilling	13
2.2 Revisjonskriterier	13
2.3 Funn.....	14
2.3.1 Kommunens vannanlegg	14
2.3.2 Ledningsnett	17
2.3.3 Internkontrollsystem for vann- og avløpsanlegg	20
2.4 Vurdering.....	23
2.5 Konklusjon.....	25
2.6 Anbefalinger	25
2.7 Beskrivende problemstilling	25
3 Kommunens avløpsanlegg	26
3.1 Problemstilling	26
3.2 Revisjonskriterier.....	26
3.3 Funn.....	26
3.3.1 Oversikt over avløpsanlegg og kapasitet.....	26
3.3.2 Plan for vedlikehold og oppgradering	28
3.3.3 Skille overløp og spillvann.....	29
3.4 Vurdering.....	31
3.5 Konklusjon.....	32
3.6 Anbefaling	32
3.7 Beskrivende problemstilling	33
4 Private avløpsanlegg	34
4.1 Problemstilling	34
4.2 Revisjonskriterier.....	34
4.3 Funn.....	34
4.3.1 Ansvar og vannmiljø	34
4.3.2 Oversikt og tilsyn med private avløpsanlegg	36
4.4 Vurdering.....	39
4.5 Konklusjon.....	40

4.6	Anbefaling	40
	Kilder	41
	Vedlegg 1 – Utledning av revisjonskriterier.....	42
	Kommunalt eide vannanlegg.....	43
	Kommunalt eide avløpsanlegg.....	49
	Private avløpsanlegg	50
	Vedlegg 2 – Uttalelse	54

Tabell

Tabell 1.	Ledninger og saneringsbehov (vann og avløp).....	17
Tabell 2.	Status høydebasseng i Melhus kommune, 2022	19
Tabell 3.	Kommunens status for eide renseanlegg (RA)	27

Figurer

Figur 1.	Administrativ organisering i Melhus kommune.....	11
----------	--	----

1 INNLEDNING

1.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Melhus kommune har bestilt en forvaltningsrevisjon med tema vann- og avløpstjenesten. Bestillingen er gjort med bakgrunn i Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024. Kontrollutvalget vedtok prosjektplanen i sak 5/23. Kontrollutvalget vedtok følgende problemstillinger i undersøkelsen, disse er vist i kapittel 1.2.

1.2 Problemstillinger

Følgende problemstillinger vil bli besvart i rapporten:

1. Hvordan er kvaliteten på kommunens vannforsyningsystem?
  - 1.1. Drikkevannskvalitet og informasjon
  - 1.2. Distribusjonssystem
  - 1.3. Internkontrollsystem
  - 1.4. Sikkerhet og beredskapsplaner
  - 1.5. Utnyttes mulighetene innen digitalisering på vannforsyningen? (beskrivende)
2. Hvordan er kvaliteten på kommunens avløpssystem?
  - 2.1. Oversikt over avløpsanlegg, samt behov for vedlikehold og oppgradering
  - 2.2. Rensekrav
  - 2.3. Distribusjonssystem iht. behov
  - 2.4. Håndtering av overvann, trengs det økt kapasitet grunnet klimaendringer/flom? (beskrivende)
  - 2.5. Utnyttes mulighetene innen digitalisering på avløp? (beskrivende)
3. I hvilken grad følger kommunen opp at private avløpsanlegg er i samsvar med krav i spredt bebygd strøk langs vann og elver?
  - 3.1. Oversikt, tilsyn og inspeksjon av private avløpsanlegg

Forvaltningsrevisjonen omhandler et utvalg av lovområder og er ikke dekkende for alle lovkrav for disse tjenestene. En nærmere avgrensning er tydeliggjort i problemstillingene. Vi undersøker kommunens etablerte system for drift og oppfølging av eide vann- og avløpsanlegg samt private avløpsanlegg. Undersøkelsen er avgrenset fra det som ligger til ansvarsområdet for MeTroVann, og som driftes av Trondheim kommune. Det samme gjelder for nye vannområdesamarbeidet for Nea-Nidelva og Gaula som ikke vil være en del av denne undersøkelsen.

1.3 Metode

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til NKRF - kontroll og revisjon i kommunenes standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Melhus kommune, jf. kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3.

Vi har brukt flere metoder for å samle inn data til dette prosjektet.

INTERVJU

Det er gjennomført intervjuer med rådmannen, kommunalsjef Plan og utvikling, enhetsleder teknisk drift, avdelingsingeniør vann og avløp, avdelingsleder Plan- og byggesak og rådgiver spredt avløp – vannmiljø for å få kjennskap til undersøkelsesområdet. Det er skrevet referat som er godkjent av intervjuobjektet. Det er også stilt oppfølgingsspørsmål per epost til de som er intervjuet.

Dokumentgjennomgang

Vi har gjennomgått kommunens dokumenter knyttet til vann- og avløpsområdet og oppfølging av private avløpsanlegg. Dette omfatter relevante administrative årsrapporter og rutiner/prosedyrer for undersøkelsesområdet. Videre har vi innhentet informasjon fra kommunens hjemmeside for disse områdene.

Statistikk

Vi har innhentet statistikk fra SSB for å belyse kommunens økonomi- og tjenstedata for vann- og avløpstjenesten og sammenlignet disse med tall for landet for øvrig.

Vurdering av metode

Revisor vurderer at valget av metoder for datainnsamling til sammen gjør at vi har et tilstrekkelig datagrunnlag for å kunne konkludere på. Dokumentgjennomgangen er viktig for å se hvordan og om kommunen kan dokumentere planer, rutiner og lignende. Intervju er egnet til innsamling i dette prosjektet for å supplere, forklare og utdype de dataene vi finner i dokumentasjonen. Statistikk er egnet for å belyse innsamlede data ytterligere, med tall fra landet for øvrig. Det er mulig at et bredere tilfang av informanter kunne gitt annen/ytterligere informasjon om hvordan vann- og avløpstjenesten oppleves i kommunen. Revisor har vurdert at et bredere tilfang ikke har vært hensiktsmessig for å kunne svare ut problemstillingene innenfor den gitte tids- og ressursrammen.

1.4 Kommunens uttalelse om rapporten

En foreløpig rapport ble sendt på høring til rådmannen i Melhus kommune den 16.06.2023. Revisor mottok høringssvar 04.07.2023 fra enhetsleder Teknisk drift. Høringssvaret er vedlagt rapporten i vedlegg 2. Etter kommunens tilbakemelding på høringsrapporten har revisor endret kriteriet om kravet til årlig utskiftingstakt av ledningsnett på 2 %. Det har vært behov for oppdatering av kriteriet da Mattilsynet reviderer sine nasjonale mål innen vann og helse i 2023 og det er ikke vedtatt nye i skrivende stund. Revisor har endret kriteriet på dette grunnlaget og beskrevet dette i rapportens vedlegg 1 (side 47, siste avsnitt). Vurderingene er presisert knyttet til dette kriteriet, utover dette er ikke rapporten endret.

1.5 Om temaet

Norge har satt mål for å bedre vannkvaliteten. Ett av flere mål er at drikkevannet skal være trygt. Mattilsynet peker på at den største utfordringen for drikkevannet i Norge er distribusjonssystemet. Vannrørene våre er gjennomgående gamle, og utskiftingen går sakte. En av tre liter produsert drikkevann forsvinner i lekkasjer, og når aldri abonnenten. Hull i rørene kan også gjøre at forurensninger blir sugd inn. Sammen med regelverket for drikkevann gir de nasjonale målene føringer for arbeidet med å levere trygt og nok drikkevann. I praksis betyr det at vannverkseierne må sette søkelys på områder som er utpekt som særlig viktige. Eksempler er leveringssikkerhet og utbedring av vannrørene. Vann i nødstilfeller er viktig for kommunens beredskap. Kommunen som vannverkseier må forholde seg til overnevnte krav som er nærmere regulert i drikkevannsforskriften.

I Mattilsynets rapportering av data for vannforsyning beskrives det at 88 prosent av Norges befolkning får drikkevann fra vannforsyningssystemer som forsyner mer enn 50 fastboende¹. Videre at 0,68 prosent (gjennomsnitt tre siste år) av ledningsnett for drikkevann ble fornyet i kommunalt eide vannforsyningssystemer. Det ble også anslått at 31 prosent av drikkevannet lekket ut av vannledningsnett og at 99 prosent av befolkningen får drikkevann med tilfredsstillende hygienisk kvalitet. Tall for vannforsyningen viser at 90 prosent av det totale vannuttaket er fra overflatevann (10 prosent er fra grunnvann).

Kommunen som vannverkseier må forholde seg til overnevnte krav som er nærmere regulert i drikkevannsforskriften. Mattilsynet har oppfølging av vannkvaliteten i Norge. Norge har satt mål for å bedre vannkvaliteten. Målet er at drikkevannet skal være trygt. Mattilsynet peker på at den største utfordringen for drikkevannet i Norge er distribusjonssystemet. Sammen med regelverket for drikkevann gir de nasjonale målene føringer for arbeidet med å levere trygt og nok drikkevann. I praksis betyr det at vannverkseierne må sette søkelys på områder som er utpekt som særlig viktige. Eksempler er leveringssikkerhet og utbedring av vannrørene. Vann i nødstilfeller er viktig for kommunens beredskap.

Kommunens ansvar for avløpsområdet² er ifølge Miljødirektoratet som følger:

- Oversikt over hvilke renskrav som gjelder for de ulike områder i kommunen.
- Oversikt over utslippstillatelser og anleggenes tilstand.
- Ansvarlig for drift og vedlikehold av anlegg som helt eller delvis eies av kommunen.

Kommunene har myndighet og plikter etter forurensningsloven. Forurensningsloven har til formål å verne det ytre miljø mot forurensning. Videre skal loven sikre en forsvarlig miljøkvalitet, slik at forurensninger ikke fører til helseskade, går ut over trivselen eller skader naturens evne til produksjon og selvfornyelse³.

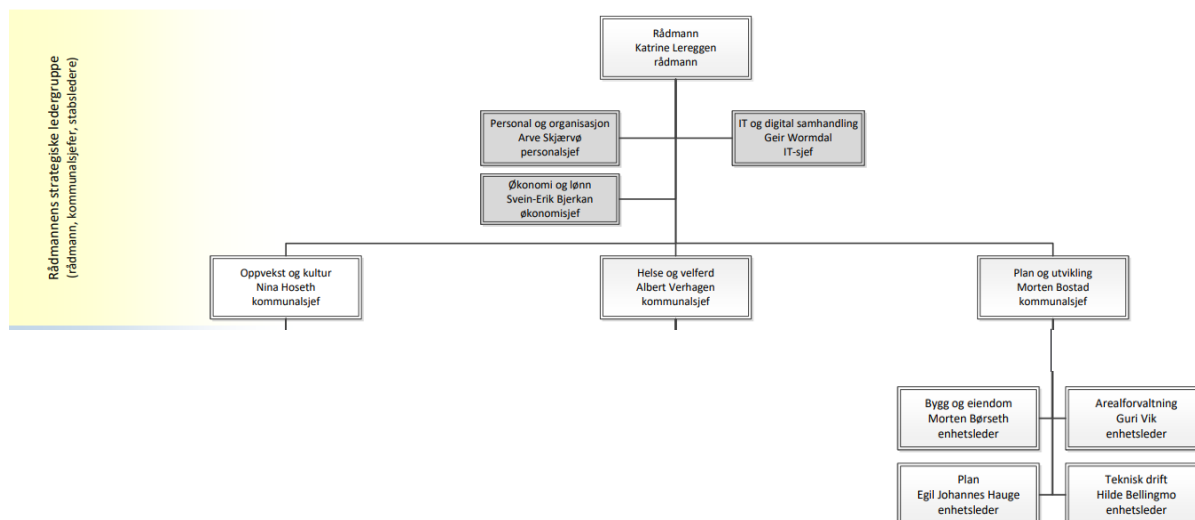
---

¹ [Rapportering av data for vannforsyningssystemer i Norge for 2021 - FHI](#)

² <https://www.miljodirektoratet.no/myndigheter/avlop/saksbehandling/roller-og-ansvar-pa-avlopsområdet/sentrale-plikter-og-oppgaver-pa-avlopsområdet/>

³ Klima- og miljødepartementet, *Forurensningsloven*, 1983 <<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1981-03-13-6>>.

Figur 1. Administrativ organisering i Melhus kommune

Ifølge kommunens økonomi- og handlingsplan for 2023-2026, har Melhus kommune en organisering med klare roller og tydelig ansvar, god samhandling mellom virksomhetene og ledere med delegert myndighet og myndiggjorte medarbeidere. Teknisk drift ligger under området Plan og utvikling. Kommunens administrative ledelsesorganisering ledes av rådmannen, som øverste administrative leder. Rådmannen har en strategisk ledergruppe (SLG) rundt seg, bestående av tre kommunalsjefer for Helse og velferd, Oppvekst og kultur og Plan og utvikling, og tre stabsledere i form av IT-sjef, økonomisjef og personalsjef. Hver sektor er videre delt inn i enheter, som for de fleste enheters del igjen er delt inn i avdelinger. Enheten Teknisk drift er inndelt i 4 avdelinger. Avdelingene er delt inn i drift veg, drift VA (vann og avløp), plan VVA (veg, vann og avløp) og prosjekt VVA (veg, vann og avløp). Planavdelingen har ansvar for miljøtilsyn og naturoppsyn. Det er en avdelingsleder for drift vann og avløp. Totalt er det 13 ansatte (inklusive en trainee), som drifter og utvikler kommunens vann- og avløpsanlegg. Det er avdelingsleder plan- og byggesak og rådgiver spredt avløp - vannmiljø som blant annet følger opp private avløpsanlegg i kommunen.

MeTroVann

Melhus kommune deltar i MeTroVann, som er et samarbeidsprosjekt mellom kommunene Melhus og Trondheim for at tilknyttede abonnentene skal få nok og sikkert vann. MeTroVann ble satt i drift i 2016. Videre er det etablert et avløpssystem (kloakk) på strekningen Melhus – Klett, med overføring av avløpsvann fra Varmbo avløpsrensaneanlegg. Trondheim kommune er vannverkseier og er ansvarlig for at vannkildene er sikret mot forurensning fra nærområdene. Dette omfatter også Benna som ligger i Melhus kommune. Avløpsvann som produseres i Melhus og deler av Trondheim syd overføres i separat pumpeledning fra Klett og fram til

Bjørndalen nord for Heimdal. Deretter overføres avløpsvannet til Høvringen renseanlegg i Trondheim kommune. Det legges ut årlige rapporter over vannovervåking og vannkvalitet i Trondheim kommune. Rapporten omhandler også vannovervåking og vannkvalitet i Benna.

1.6 Begrepsavklaringer

- **Vannbehandlingsanlegg** er det tekniske anlegget som behandler og renser vannet.
- **Ledningsnett** er sammenkoblede rør/ledninger som transporterer drikkevann og avløpsvann/overvann.
- **Høydebasseng** er en vanntank eller dam som brukes som drikkevannsmagasin.
- **Renseanlegg for avløpsvann** fra husholdning er prosessen med å fjerne forurensning fra avfallsvann, både avrenning og avløp. Det omfatter fysiske, kjemiske og biologiske prosesser for å fjerne forurensningen.
- **Kummer** brukes til å samle avløpsvann og drikkevann fra flere rør og kan også brukes til å inspisere og vedlikeholde rørene samt installere pumper i ut fra behov.
- **Koliforme bakterier** er ei stor gruppe bakterier, der mange kan vokse både i vann og jordsmonn, og i tarmen til dyr og mennesker. Funn av koliforme bakterier kan tyde på svikt i renseanlegget, lekkasjer, eller vekst av disse i ledningsnettet.
- **UV-rensing** betyr vannrensing ved hjelp av ultrafiolett bestråling. UV-rensing av vann er en form for sterilisering som er blitt brukt i en årrekke for å sikre god vannkvalitet.
- **Fremmedvann** er vann som ikke kommer fra husholdninger eller næringsvirksomhet, men som likevel kommer inn i avløpsnettet. Dette kan være regnvann, grunnvann eller overflatevann. Fremmedvann kan føre til at avløpsrenseanlegg blir overbelastet og at det blir utslipp av urensset avløpsvann til naturen.
- **Overvann** er vann fra nedbør eller snøsmelting som renner på overflaten.
- **Kontaminering** medfører at noe har blitt forurenset eller utsatt for noe fremmed på en slik måte at eksempelvis vannet ikke kan benyttes til drikkevann.
- **Personekvivalent eller personenheter (PE)** er et uttrykk fra kommunalteknikk, og er et uttrykk for kapasitet og belastning i vannforsyning, kloakkanlegg og avløpsrensing. Personekvivalent, PE er den mengde organisk stoff som brytes ned biologisk med et biokjemisk oksygenforbruk målt over fem døgn, BOF5, på 60 g oksygen per døgn, ifølge forurensningsforskriften.
- **Klimafaktor** er et uttrykk for forventet fremtidig relativ endring i nedbørintensitet som følge av klimaendringer

2 KOMMUNENS VANNANLEGG

2.1 Problemstilling

Hvordan er kvaliteten på kommunens vannforsyningssystem?

Følgende beskrivende problemstilling er utredet:

- Utnyttes mulighetene innen digitalisering for vann- og avløpsforsyningen?

2.2 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen:

Kommunens vannanlegg

- Kommunens vannanlegg skal ha tilfredsstillende drikkevannskvalitet. I dette må drikkevannet tilfredsstillende krav til lukt, smak og farge samt at det skal overholde fastsatte grenseverdier angitt i drikkevannsforskriften.
- Kommunen skal ha og en prøvetakingsplan av vannet som følges.
- Kommunen skal ha system for å informere innbyggerne om vannkvaliteten, avvik/brudd knyttet til vannleveransen.
- Kommunen skal ha oversikt over tilstanden på ledningsnett og ha en generell utskiftingstakt av vannledninger som vurderes ut fra lokale behov.
- Kommunen skal ha en oppdatert plan for vedlikehold og fornying.

Ledningsnett

- Distribusjonssystemet skal være i tilfredsstillende stand slik at lekkasjer unngås, samt hindrer forurensning til ledningsnett. Drifts- og vedlikeholdsbehov skal være beskrevet. Det skal være lagt til rette for systematisk rensing av ledningsnett.

Internkontrollsystem

- Vannanleggene skal ha et dokumentert internkontrollsystem som etterleves, vaktordninger (også for avløp) og beredskapsplaner som sikrer levering av tilstrekkelig med drikkevann.
- Kommunen må kunne dokumentere at farekartleggingen er oppdatert og at farer enten er forebygget, fjernet eller redusert.

Utledningen av revisjonskriteriene er vist i vedlegg 1.

2.3 Funn

2.3.1 Kommunens vannanlegg

Vannanlegg

Melhus kommune har godt samarbeid med Trondheim kommune knyttet til MeTroVann, ifølge de som er intervjuet. Samarbeidet omfatter felles vanntjenester. Trondheim drifter vann- og avløpsanleggene og Melhus kjøper vann- og avløpstjenester. Melhus kommune drifter eget vann- og avløpsanlegg utover samarbeidet med Trondheim kommune.

Melhus kommune eier et grunnvannsanlegg på Gåsbakken. Anlegget ble etablert i 1993 og oppgradert i 2021/2022 med UV-anlegg, samt at brønntopper er hevet og sikret for flom. Mattilsynet hadde tilsyn med distribusjonssystemet tilknyttet Gåsbakken vannverk i november 2021, og fant ingen avvik⁴. Avdelingsleder sier grunnvannsanlegget har tilstrekkelig kapasitet og ligger nær elva Skolda. Det er jordbruk i nærheten til grunnvannsanlegget. utfordringer før brønntoppene var hevet omfattet innsig av koliforme bakteriene⁵, ellers er det få utfordringer. Anlegget er forberedt for kloring og har UV-rensing. UV-rensing betyr vannrensing ved hjelp av ultrafiolett bestråling for å sikre god vannkvalitet.

Melhus kommune mottar vann fra Trondheim kommune og MeTroVann-ledningen mellom Melhus og Trondheim. I utgangspunktet skal Melhus kommune ha Benna som fast drikkevannskilde og Jonsvatnet som reservevannkilde ved behov. Ved vedlikehold eller ombygging er det behov for å ha Jonsvatnet som kilde over lengre perioder, og det vil også da bli noe sporadisk bytte av kilde. Det er utarbeidet en prosedyre for varsling av bytte av drikkevannskilde til Melhus.

I tall fra SSB for 2022 vises det til at det er 11 000 innbyggere i Melhus kommune som mottar kommunalt vann fra overflatevann som hovedkilde. Videre er det 403 innbyggere som mottar vann fra grunnvann som hovedvannkilde. Det er 65,8 prosent av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning, tilsvarende tall for landet er på 81,5 prosent.

Prøver av vannet

Kommunen har utarbeidet en instruks for innsending av vannprøver, denne er lagret i kvalitetssystemet EQS. Formålet er å sikre god, og ikke minst lik, utførelse av innsending av

---

⁴ Brev av 24. november 2021 fra Mattilsynet til Melhus kommune.

⁵ Koliforme bakterier er ei stor gruppe bakterier, der mange kan vokse både i vann og jordsmonn, og i tarmen til dyr og mennesker. Funn av koliforme bakterier kan tyde på svikt i rensanlegget, lekkasjer, eller vekst av disse i ledningsnettet

vannprøver. Kommunen har fra 1.1.2022 avtale med SGS Analytics Norway AS for analyser av både drikkevann og avløpsvann.

Kommunen har en prøvetakingsplan for Melhus kommune for 2023. Den viser hvilken måned og uke/måned prøvene skal tas, hvilke prøver som skal tas (fire ulike prøver). På eksempelvis Gåsbakken vannverk tas det prøver både av råvann og behandlet vann.

Mattilsynet har i brev av 28.8.2020 hatt tilsyn på Gåsbakken vannverk og konkluderer med at vannkvalitet er svært bra og stabil. Det vises videre til i brevet at undersøkelser utført av Asplan Viak karakteriserer råvannskvaliteten som god på vannanlegget.

Abonentene til Gåsbakken vannverk er registrert i Gemini VA (fagsystemet) med nødvendig kontaktinformasjon. Melhus kommune har varslingsystem (Gemini Varsling) som gjør det mulig å kontakte abonnenter ved hjelp av tekstmelding. Kommunen benytter seg av SMS-varslings til kommunens innbyggere ved hendelser og situasjoner der det er viktig å nå ut til mange mennesker på kort tid. Det kan for eksempel gjelde kritiske hendelser ved endringer i vann- eller strømforsyning. Systemet skal nå alle innbyggere med adresse innenfor et bestemt område.

De som er intervjuet, sier at Gåsbakken vannverk har i tidligere år hatt tilfeller med koliforme bakterier på anlegget noe som utløste større utredninger. Det er ingen tilfeller av koliforme bakterier registrert i 2022 eller 2023. Dersom koliforme bakterier oppdages, blir det sendt ut kokevarsel på SMS. Avvik i vannkvaliteten fanges opp av laboratoriet etter at vannprøver er tatt. Mattilsynet har hatt tilsyn både på høydebasseng og vannkilde. Der ble det anbefalt å ha nødstrømsaggregat på pumpestasjoner/trykkøningsstasjoner. Dette har blitt fulgt opp av kommunen, ifølge avdelingsleder vann og avløp.

MeTroVann

Vikelvdalen vannbehandlingsanlegg (VIVA), produserer drikkevann til Trondheim, Melhus og Malvik kommuner. På Trondheim kommunes hjemmeside vises det til at Trondheim kommune har god drikkevannskvalitet. Det vises videre til at det tas ukentlige kontrollprøver av drikkevannet fra 24 steder hvert år. Som mottaker av vannet skal innbyggerne få varsel dersom vannet kan medføre helsemessig risiko eller ved vesentlige endringer i vannkvaliteten. Det ligger årlige vannovervåkingsrapporter for Trondheim med resultater og vurderinger⁶ knyttet til drikkevannskvaliteten. Avdelingsleder vann og avløp sier at kommunen har to driftsmøter hvert år med Trondheim kommune knyttet til MeTroVann og levering av vann til Melhus kommune.

---

⁶ [Overvåking av vannkvalitet og miljøtilstand - Trondheim kommune](#)

Utover dette er det dialog fortløpende. Dette sikrer forsvarlig vannleveranse til Melhus kommune sine innbyggere.

Tall fra SSB for 2022 viser til at andel innbyggere tilknyttet kommunalt vannverk med tilfredsstillende prøveresultater knyttet til E. coli, intestinale enterokokker, farge og PH er på 100 prosent.

Sikring

Det er utarbeidet alarminstrukser og alarmanlegg for kommunens vannanlegg som er oversendt revisor. Alarmer følges opp av et vaktelskap. Brønnområdet og pumpehus for Gåsbakken vannverk er inngjerdet med høyt gjerde og er avlåst, dette ifølge mattilsynets rapport av vannanlegget fra 28.8.2020.

Informasjon om vann

Melhus kommune har på sin hjemmeside en oversikt over «Drikkevannet vårt»⁷. Det vises blant annet til følgende:

«For å kunne avdekke en eventuell forurensning, gjennomfører Melhus kommune overvåkningsprogram med kontinuerlig prøvetaking for drikkevannskildene Benna og Gåsbakken. Ved spesielle anledninger blir det tatt prøver oftere. Finner man uregelmessigheter i vannet blir det omgående tatt nye, utvidede prøver».

For Benna er det i dag Trondheim kommune som har ansvaret og tar prøver, for Gåsbakken vannverk er det Melhus kommune som har ansvaret. Det er ingen kobling til vannkvaliteten fra Trondheim kommune som leverer vann til Melhus kommunes innbyggere på kommunens hjemmeside. Det er ingen kobling til prøveresultat eller oppsummering av vannkvaliteten i Gåsbakken vannanlegg på hjemmesiden. Informasjonen på hjemmesiden er ikke oppdatert knyttet til dagens vannforsyning i kommunen. Avdelingsleder vann og avløp i Melhus sier at kommunen har ikke noen praksis for å informere om drikkevannskvaliteten på sine hjemmesider, innbyggere som tar kontakt får informasjon om dette.

Plan for vedlikehold og fornying

Det har blitt gjennomført en tilstandsrapport for 2021, noe som avdeling VA fortsetter med, mest sannsynlig annethvert år. Det utarbeides en årsrapport administrativt for vann- og avløpsanleggene. Årsrapporten oppsummerer og synliggjør behovet for vedlikehold og fornying på kommunens vannanlegg, ifølge de som er intervjuet. Det arbeides nå med en

---

⁷ [Drikkevannet vårt - Melhus kommune](#)

hovedplan for vann, som det er mål om å ferdigstilles til jul 2023 for politisk behandling. Denne vil tydeliggjøre prioriteringene og tiltak fremover knyttet til vann- og avløpstjenesten.

I årsrapport avdeling drift VA 2022, vises det til at kartleggingen og tilstandsvurderinger av ledningsnettets med tilhørende infrastruktur videreføres, for videre arbeid med å avdekke utfordringer med fremmedvann og lekkasjer.

Tall fra SSB for 2022 viser at kommunens årsgebyr for vannforsyning ligger på 5 161 kroner og har en selvkostgrad på 100 prosent. Landet for øvrig har et årsgebyr på 4 206 kroner for vannforsyning og en selvkostgrad på 99 prosent⁸.

Kapasitet

De som er intervjuet, sier at det har ikke vært registrert kapasitetsproblemer i vannanlegget så langt. Det har vært innført ett tilfelle av vanningsstopp på vannanlegget. Dette var trigget av at nivåmålerne i høydebassenget var justert feil, dette ser ut til å fungere greit nå etter oppgradering og sjekk av brønner, ifølge de som er intervjuet.

2.3.2 Ledningsnett

I tilstandsvurderinger for vann og avløp i 2021 og årsrapport avdeling drift VA 2022, er det gitt en beskrivelse av kommunens eide vannledninger. Kommunen har 152,2 km med vannledninger i 2022. I 2022 er det registrert 8,2 km med nye vannledninger som følge av utbyggingsprosjekter eller saneringsprosjekter. Det ble det vist til følgende tabell for kommunens ledninger og saneringsbehov:

Tabell 1. Ledninger og saneringsbehov (vann og avløp)

Ledninger og saneringsbehov	Lengde (km)
Lengde ledninger med akutt og begynnende behov for sanering innen 2035	43
Lengde ledninger med antatt akutt og begynnende behov for sanering innen 2035	26
Lengde ledninger med akutt og begynnende behov for sanering fra 2035 -2065	244
Lengde ledninger med antatt akutt og begynnende behov for sanering fra 2035 -2065	21
Lengde ledninger med akutt og begynnende behov for sanering fra 2065	20
ledninger med antatt akutt og begynnende behov for sanering fra 2065	5

Kilde: Årsrapport med tilstandsvurderinger 2021 vann og avløp

Det er ikke skilt mellom vann og avløpsledninger i tabellen, selv om mange av ledningene er trykkledninger og vil utgjøre større risiko ved brudd og kollaps. Det er anbefalt fra avdeling drift

⁸ [12218: Selvkost og gebyrer for vannsektoren, etter region, statistikkvariabel og år. Statistikkbanken \(ssb.no\)](https://ssb.no/statistikkbanken)

VA at ledningene som ligger i samme ledningstrasé, vil måtte byttes uavhengig av om det er vann eller avløp, selvfall eller trykkledninger. Med dette lagt til grunn vil det være nødvendig med en ledningsfornyelse for VA-nettet i Melhus kommune 5,30 km hvert år fram til 2035, 8,8 km hvert år mellom 2035 til 2065, og 5 km fra 2065. Utskiftinger fra 2065 er et cirkatall som baserer seg på at alle ledninger i den kategorien skiftes ut i løpet av 5 år. Materialtypene til det eldste ledningsnettet med akutt saneringsbehov beskrives til å være betong, PVC før 1977, asbest og støpejern.

Avdelingsleder vann og avløp sier at «Spyleplan for ledningsnett» er lagt inn i Gemini VA (planmodul vann og avløp). Utgangspunktet for planverket i Gemini er et Excel-ark som var spyleplan frem til 2021 for Melhus kommune. Spyleplanen viser til utspylingssteder og når dette skal gjøres på 69 steder i kommunen for 2021.

De som er intervjuet, sier at utskiftingstakten på vannledninger ligger under det administrative målet på 1 prosent. De sier videre at det legges nye ledninger pga. ny utbygging, og disse vil registreres som "nye" ledninger, og derfor ikke utskiftinger/renoveringer. Det som er mest akutt, er å fjerne vannledninger i eternitt i kommunen. Plastledninger lagt i slutten av 1970 og oppover er av bedre kvalitet enn de gamle pvc ledningene.

I løpet av 2022 har kommunen registrert 16 km med nye ledninger som følge av utbyggingsprosjekter og/eller saneringsprosjekter. Prosjekter som har i stor grad bidratt til økt mengde ledninger er blant annet: Skjæringstad Næringspark, Melhustunet M5, Melhustorget (deler av), Rødde – Kvammen.

Av prosjekter som i stor grad har bidratt til fornying av gammelt ledningsnett i 2022 er: Løvset – Litjlerlia, Varmbo, deler av Rødde – Kvammen og Melhustorget.

Kummer

I årsrapporten for 2022 vises det til at en stor andel vannkummer og andre felleskummer har behov for utskifting de nærmeste årene, dette for å forhindre lekkasjer og innsig av fremmedvann. Det vil også være fornuftig å se på om flere kummer bør fjernes, da kommunen ser at behovet for disse ikke er til stede. Det er gitt en vurdering knyttet til at 14 kummer er anbefalt renovert og 213 kummer bør prioriteres/saneres. Det vises videre til at det mangler en tilstandsvurdering av vannpumpestasjonene, noe som prioriteres i 2023. Kroken vannpumpestasjon bør skiftes ut innen 2035, ifølge årsrapporten 2022. Kommunen eier totalt 17 vannpumpestasjoner, den eldste er fra 1980 og den nyeste fra 2022, ifølge årsrapporten.

Høydebasseng

Kommunen drifter seks høydebasseng. Det er et av disse hvor det bør vurderes større tiltak (Hovin), ifølge årsrapport avdeling drift VA 2022. Høydebassenget på Hovin har behov for utbedringer, blant annet på konstruksjonen. Dette, sammen med alder og kapasitet på bassenget, tilsier at det vil være mer hensiktsmessig å bygge et nytt høydebasseng. Det planlegges et nytt høydebasseng for Løvset, Rønningstrøa høydebasseng i 2023/2024. Kommunens eide høydebasseng er oppsummert i neste tabell.

Tabell 2. Status høydebasseng i Melhus kommune, 2022

Anlegg	Anleggsår	Status
Hovin høydebasseng	1980	Bør skiftes ut innen 10 år
Løvset høydebasseng	1987	Bør utføres ekstern kontroll i 2023
Øysand høydebasseng	1999	Bør utføres ekstern kontroll i 2023
Gåsbakken høydebasseng	2002	Bør utføres ekstern kontroll i 2024
Holem høydebasseng	2006	Bør utføres ekstern kontroll i 2024
Lyngen høydebasseng	2015	Bør utføres ekstern kontroll i 2025

Kilde: Årsrapport avdeling drift VA 2022

Kommunen har en prosedyre for rengjøring og tilsyn/kontroll av høydebasseng. Formålet er å sikre at høydebasseng til enhver tid er fri for humus, smuss etc. samt sikre at de er i god teknisk stand slik at kvalitetsmessig godt vann sikres. Alle høydebasseng skal rengjøres en gang hvert 3. år, dvs. 2 høydebasseng i året etter oppsatt plan. Det foreligger en egen plan for rengjøring av høydebasseng i fagsystemet, som sier noe om hvor det skal rengjøres, hva som skal gjøres, at det er utført og dato.

Lekkasjer

Et av flere verktøy kommunen bruker for å finne og utbedre lekkasjer er (READY – leakdetector). Systemet mottar informasjon fra alle vannmålere til innbyggerne i kommunen. Det er montert antenner rundt omkring i kommunen som gjør fjernavlesning mulig. Det mangler noen antenner før alle målere kan leses av, og det vil være enkelte lokasjoner i kommunen hvor avlesning må gjøres manuelt. Systemet gir gode indikasjoner og forutsetning for å kunne prioritere hvilke soner kommunen skal utføre lekkasjearbeid. Det vil være behov for en større gjennomgang og opplæring i bruk av programmet administrativt, slik at dette kan brukes som et av flere verktøy for å lokalisere og utbedre lekkasjer. Det må også fastsettes hvorvidt kommunen skal bruke alle funksjoner i programvaren, dette med tanke på grensesnittet mellom private ledninger og offentlige ledninger, sett i sammenheng med ansvarsforhold iht. abonnementsvilkårene, ifølge årsrapport 2022 drift VA.

Det er lekkasje på 39 prosent i Melhus sitt ledningsnett. For Gåsbakken kommunale vannverk er lekkasjen på 50 prosent. Det er en målsetting om å ligge under 30 prosent lekkasje for 2023,

dette følger av årsrapport for avdeling drift VA 2022. I SSB (KOSTRA) er det oppgitt at kommunens andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje er 38,8 prosent for 2022 og landet for øvrig lå på 29,2 prosent. De som er intervjuet, sier at ca. 10 prosent av dette er ukjent forbruk. Dette følges opp av kommunen. Melhus har omtrent samme lekkasjegrاد som Trondheim kommune (27-29 prosent i Trondheim), ifølge de som er intervjuet.

Tall fra SSB for 2022 viser at kommunen har en estimert vannlekkasje per meter kommunal ledning på 3,8 kubikk per år, tilsvarende tall for landet for øvrig er på 3,4 kubikk per år. Estimert gjennomsnittlig husholdningsforbruk per tilknyttet innbygger er på 150 liter per døgn, tilsvarende tall for landet er på 176 liter per døgn. Andel fornyet kommunalt vannledningsnett de siste tre år er i gjennomsnitt på 0,41 prosent i Melhus, tilsvarende tall for landet er på 0,62 prosent.

Kommunen har sonevannmålere for å følge opp vannleveransen og oppdage vannlekkasjer eller ukjent forbruk. I årsrapport for avdeling drift VA 2022 vises det til at etter en gjennomgang og ikke minst mye utbygging og omlegging av infrastruktur, ser kommunen et behov for en opprydding og kontroll av alle målere og målsoner.

I årsrapporten for drift VA 2022, vises det videre til at innbyggerne har krav til å montere vannmåler. Utskifting og registrering av vannmålere har pågått som et investeringsprosjekt siden 2021 og ble avsluttet ved årsskiftet 2022/2023. Det gjenstår en oppryddingsjobb i programmet, for å sikre at vannmålere er registrert på riktig koordinat og plassering i kartet, systemet må kvalitetssikres for å fungere best mulig. Det bør også ses på muligheten for å knytte vannmålere mot vannmålersoner. Ved å gjøre dette vil det være enklere å finne mer korrekt tall for det ukjente forbruket i kommunen, som igjen vil være en god forutsetning for å kunne prioritere hvilke soner kommunen skal gjøre lekkasjearbeid.

Ny hovedplan vann er noe utsatt i siste fase, grunnet fravær. Kommunen håper å få den ferdig til jul 2023 for behandling i kommunestyret.

2.3.3 Internkontrollsystem for vann- og avløpsanlegg

Melhus kommune har et sentralt driftskontrollsystem – SDK med overvåking av vann- og avløpsanlegg. Anlegget er knyttet opp mot 4/5G-nettet, men er jo tilknyttet internett. Det er uansett sikret mot Hacking gjennom IPJ (leverandøren) sine egne systemer, ifølge de som er intervjuet. Alle installasjoner med vannmålere, avløpsmålere, trykkfølere mm. sender data over mobilnettet (2G, 3G, 4G og 5G). På grunn av stadige oppgraderinger på mobilnettet har flere av kommunens installasjoner behov for oppgradering fra 4G/5G for å på sikt kunne sende data. Oppgraderingen gjøres over tid etter behov, og etter en oppsatt plan slik at dette er mer forutsigbart med tanke på budsjettering. I utgangspunktet vil det å få etablert gode målesoner

og i tillegg få på plass et godt flytskjema for å lese av vannstrømmen i disse være et sentralt tiltak. Det vil også over tid være aktuelt å gjøre dette for avløp, men da først når kartlegging og montering av målere på avløpsanleggene er på plass.

Kommunen har kartverket til VA-anlegg i en digital programvare (Gemini VA). Kartverket består i hovedsak av infrastruktur for kommunalt vann og avløp og private ledninger tilknyttet disse. Systemet gir oversikt over hvor infrastrukturen ligger i kart. Systemet har i løpet av 2022 blitt tilrettelagt med løsninger ved hjelp av skyløsninger og programvare for å registrere dokumentasjon direkte i kartet når driftspersonalet er ute på oppdrag. Dette omfatter registrering av bilder og videoer, innmålinger, samt registrering av driftsforstyrrelser fra driftspersonalet. Det rapporteres avvik i systemet. Videre legges inn bestilling av administrative oppgaver til ansatte ute på oppdrag. I årsrapporten 2022 drift VA vises det til at for å kunne ha et oppdatert kartverk og vurdere tilstand og kontroll på kommunens vann- og avløpsanlegg, er det behov for å oppdatere kartverket i systemet. Dette gjelder de anleggene kommunen har, og få på plass dokumentasjon og egenskaper, som i dag mangler. Dette for at kommunen skal kunne ha nytte av kartverket og den informasjonen som ligger der. Det er gjort en helhetlig vurdering av kartverket. Over tid har det blitt lagt inn flere elementer i kartet som ikke nødvendigvis har direkte sammenheng med den offentlige VA-infrastrukturen. Dette kan være blant annet fiber/strøm som kommunen eier, private avløpsanlegg, slamavskillere mm. For å få et ryddig og oversiktlig system må det gjøres en vurdering av hva som skal registreres i systemet. Kommunen har som mål å rydde opp i kartverket, ifølge de som er intervjuet. Kartverk er et undervurdert system i forvaltningen av vann- og avløpsanlegg, og her ser avdelingsleder forbedringsmuligheter i bruken av systemet.

Farekartlegging

Farekartlegging og ROS-analyse av Melhus kommunes vannverk (Benna og Gåsbakken vannverk) ble utført i 2019 av Asplan Viak AS. Det er utarbeidet to delrapporter, hvor den første omfatter kartlegginga av farer og ROS-analyse for vannverkene. Det er beskrevet 28 ulike hendelser for Gåsbakken vannverk. Disse omfatter en beskrivelse av basis hendelse, årsak, sårbarhet lokaliteter og uønsket hendelse for vannverket. Den andre delrapporten omhandler beredskapsplan for vannforsyningen i Melhus kommune.

Mattilsynet har i brev av 24. november 2021 funnet at farekartlegging ved Gåsbakken vannverk er i orden.

De som er intervjuet, sier at det foreligger en ROS-analyse med tiltak for vannforsyningen i kommunen fra 2019. Det er gjennomført ROS-analyse og farekartlegging av vannanlegget på Gåsbakken da kravet om farekartlegging ble gjeldende.

Ifølge avdelingsleder finnes det ingen dokument som viser noen plan for beredskapsøvelser, men i 2023 har de planlagt 2 øvelser, hvor en allerede er utført. Neste øvelse er planlagt gjennomført før sommeren 2023. I tillegg har Melhus kommune deltatt på øvelse SODD i 2023. Øvelse sodd er en beredskapsøvelse som Statsforvalteren i Trøndelag tilbyr alle kommunene i fylket hvert år. Kommunene øver fra egne lokaler med sin kriseledelse og står fritt til å andre samarbeidspartnere i øvelsen. Kommunen opplever selv at det er tilstrekkelige rutiner/system for å holde god oversikt og kontroll innen både vann og avløp.

Reservevann

De som er intervjuet, sier at kommunen ikke har reservevann knyttet til Gåsbakken grunnvannsanlegg. Kommunen har likevel et høydebasseng med kapasitet til vannforsyning i flere dager, samt beredskap knyttet til tankkjøring av vann fra MeTroVann. I MeTroVann er både Jonsvatnet og Benna koblet på, slik at den ene er reserve for den andre.

De som er intervjuet, sier at det er etablert beredskapsplaner som inkluderer plan for nødvann (vann levert utenom ordinært distribusjonssystem). Denne planen omfatter en muntlig avtale om henting av nødvann fra Korsveien vassverk. Dette gjøres med en tankbil som er i beredskap. Verste tenkelige scenario på Gåsbakken er en forurensing av kilden. Mest sannsynlige feil er ledningsbrudd, og dette repareres på kort tid.

Det er en egen prosedyre for håndtering av drikkevannsforsyning ved kontaminering av drikkevannskilder. Kontaminering medfører at noe har blitt forurenset eller utsatt for noe fremmed på en slik måte at det ikke kan rettes opp. Formålet med prosedyren er å sikre kommunens innbyggere drikkevann i tilfeller hvor drikkevannskilder (Benna og Jonsvatnet) er kontaminert som følge av ytre påvirkninger (nødvannsdistribusjon).

Datasikkerhet

De som er intervjuet sier følgende knyttet til rutiner for å sikre uautorisert tilgang til elektroniske styringssystem (hacking): Styringssystemet er ikke tilknyttet kommunens IT-system, kun leverandørens system. Dette gjør systemet mindre sårbart. Kommunen har etterspurt leverandør og fått bekreftet at de er sikret seg mot hacking. Kommunen har ikke etterspurt ekstern vurdering av datasikring mot hacking hos leverandør. Systemet kommunen benytter er kun til overvåking, ikke styring. Det skjer ikke tilsetting av kjemikalier eller annen styring av vannanlegget elektronisk. Kommunen har ikke etterspurt rapportering på datasikkerhet knyttet til MeTroVann-samarbeidet med Trondheim kommune.

Teknisk vakt

Kommunen har en plan for teknisk vakt med oversikt over hvem som er på vakt og til hvilket tidspunkt gjennom hele året. Teknisk vakt har ansvar for kommunens egne tekniske anlegg innenfor vei, vann og avløp og er tilgjengelig på telefon hele døgnet. Det vises til følgende eksempler for kontakt: vannledningsbrudd, utglidning av rasmasser som berører veg, gang- og sykkelveg eller bebyggelse, tilbakeslag av avløpsvann i bolig og andre akutte hendelser som gjelder skred, vann, avløp og kommunale veger.

2.4 Vurdering

Revisor vurderer følgende knyttet til kommunens vannanlegg:

Kommunens vannanlegg har tilfredsstillende drikkevannskvalitet. I dette tilfredsstillende drikkevannet kravet til lukt, smak og farge samt overholder fastsatte grenseverdier angitt i drikkevannsforskriften.

Kommunens eide drikkevannsanlegg på Gåsbakken ser ut til å fungere ut fra behov til drikkevann og tidligere påpekte mangler er utbedret. Informasjon om drikkevannet som kommunen mottar fra MeTroVann tilfredsstillende kravene fastsatt i drikkevannsforskriften.

Kommunen har en prøvetakingsplan av drikkevannet som følges.

Kommunen har et system for å informere innbyggerne om vannkvaliteten via SMS på mobil knyttet til avvik/brudd knyttet til vannleveransen for de det gjelder. Informasjon på kommunens hjemmeside kan med hensikt oppdateres knyttet til vannkvaliteten for å gi informasjon om dagens vannleveranser til innbyggerne. Dette sikrer at abonnentene til enhver tid har tilgjengelig oppdatert informasjon om drikkevannskvaliteten, jfr. drikkevannsforskriftens § 23, 2. ledd.

Kommunen har oversikt over tilstanden på ledningsnett. Kommunens utskiftingstakt av vannledninger mangler politiske føringer, Drift VA har faglig vurdert og anbefalt en årlig utskiftingstakt på 1 % av ledningsnett.

Revisor vurderer følgende knyttet til kommunens distribusjonsnett for vann.

Kommunen mangler en oppdatert plan for vedlikehold og fornying av både vann- og avløpsanlegg. Det arbeides administrativt med en hovedplan for kommunens vann- og avløpsanlegg, som skal til politisk behandling.

Revisor vurderer følgende knyttet til kommunens distribusjonssystem:

Det er overordnet en høy andel lekkasjer fra distribusjonssystemet, over landsgjennomsnittet. Det er ulike tall i kommunens informasjon knyttet til andelen av lekkasjer, som bør avklares. Det er etablert system for lekkasjetesting, det er et behov for utbedringer i systemet og videre oppfølging av lekkasjene. Det er i hovedsak beskrevne drifts- og vedlikeholdsbehov knyttet til distribusjonssystemet i administrative årsrapporter, det er fortsatt behov for å gjennomføre tilstandsvurderinger i deler av vannanleggene. Drifts- og vedlikeholdsbehov er ikke vedtatt i en plan for kommunens vannanlegg (hovedplan for vann). Det er systematisk rensing av ledningsnett tilknyttet kommunens vannverk.

Revisor vurderer følgende knyttet til kommunens internkontrollsystem for vann og avløpsanlegg:

Kommunen har et dokumentert internkontrollsystem som etterleves, vaktordninger (også for avløp) og beredskapsplaner er dokumentert. Dette er med å sikre levering av tilstrekkelig med drikkevann.

Kommunen har risikoanalyser med farekartlegging av kommunens vannanlegg i 2019. Det har blitt utført tiltak og endringer knyttet til kommunens vannanlegg, som medfører et behov for revidering av farekartleggingen i vannanleggene.

2.5 Konklusjon

Revisor konkluderer med at kommunens drikkevannsforsyning i hovedsak er av tilstrekkelig kvalitet. Det er behov for å gjøre tiltak og avklare omfanget av lekkasjer på ledningsnettet. Kommunens informasjon om vannkvalitet på drikkevannet på kommunens hjemmeside er ikke oppdatert. Det mangler en politisk vedtatt hovedplan for vann for kommunens vannanlegg med status, behov, vedlikehold og fornying. Farekartlegging av kommunens vannanlegg er fra 2019 og har behov for revidering.

2.6 Anbefalinger

Revisor har på bakgrunn av konklusjonen følgende anbefalinger:

- Kommunen vedtar en hovedplan for kommunens vannanlegg
- Kommunen må følge opp tiltak knyttet til vannlekkasjer i ledningsnettet
- Kommunen bør oppdatere informasjon om vannkvalitet på kommunens hjemmeside
- Kommunen bør revidere farekartleggingen av kommunens vannanlegg

2.7 Beskrivende problemstilling

Følgende beskrivende problemstilling besvares her:

- Utnyttes mulighetene innen digitalisering av vann- og avløpsforsyningen?

Kommunen har etablert digitale løsninger knyttet til fagsystem, kartsystem og lekkasjetesting for kommunens vannanlegg. Dette legger til rette for planlegging, styring og kontroll av kommunens vann- og avløpsanlegg. Årsrapporter for driftsavdelingen VA 2022 synliggjør utfordringer og behov knyttet til digitalisering av systemene. Utfordringer og behov kan tydeliggjøres nærmere i ny hovedplan for vann. Dette for å synliggjøre behovet for digitale systemer innen vann og avløp. Ifølge årsrapport for avdeling drift VA 2022 er det eksempelvis fortsatt behov for å vurdere oppgraderinger av disse systemene, sikre tilstrekkelig datainformasjon fra vann- og avløpsanleggene, oppdatere kartverket om vann- og avløpsanleggene og opplæring i bruk av systemene. Videre å dokumentere om datasikkerhet er tilstrekkelig ivaretatt for kommunens vann- og avløpsanlegg.

3 KOMMUNENS AVLØPSANLEGG

3.1 Problemstilling

Hvordan er kvaliteten på kommunens avløpssystem?

Følgende beskrivende problemstilling er utredet:

- Digitalisering av avløpsområdet utnyttes er beskrevet i kapittel 2.7.
- Håndtering av overvann, trengs det økt kapasitet grunnet klimaendringer/flom beskrives i kapittel 3.3.3.

3.2 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen:

Oversikt over avløpsanlegg og kapasitet:

- Kommunen bør ha en oppdatert oversikt over kommunens avløpsanlegg hvor dimensjonering av anleggene er tilfredsstillende.
- Rutiner for praktisering av rensekrav som gjelder for kommunens avløpsanlegg skal være beskrevet og fulgt opp.
- Kommunen håndterer skille mellom overvann/spillvann i egne ledningsnett

Plan for vedlikehold og oppgradering:

- Behov for vedlikehold og oppgraderinger skal være dokumentert for avløpsanleggene.

Utleddningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 1.

3.3 Funn

3.3.1 Oversikt over avløpsanlegg og kapasitet

MeTroVannsamarbeidet med Trondheim kommune omfatter i tillegg felles avløpstjenester. Trondheim eier renseanlegget på Høvringen og Melhus overfører avløpsvannet fra deler av kommunen dit. Det er kommunen som har tilsyn av avløpsanleggene, dette grunnes i størrelsen på anleggene. Tall fra SSB for 2022 viser at 10 990 (63,4 prosent) av innbyggerne er tilknyttet kommunalt avløp, tilsvarende tall for landet for øvrig viser en andel på 83,9 prosent.

I årsrapport avdeling drift VA 2022 er det gitt følgende oversikt av kommunens eide renseanlegg. Oversikten vises i neste tabell.

Tabell 3. Kommunens status for eide renseanlegg (RA)

Anlegg	Byggeår	Type	Tilknyttet (Pe)	Tillatelse (Pe)
Ler RA	1976	Mek/bio/kjem	713	500
Lundamo RA	1999	Mek/kjem	1472	2000
Hovin RA	1978	Mek/bio/kjem	864	650
Korsvegen RA	2007	Mek/bio/kjem	822	1000
Gåsbakken	2000	Naturbasert bio (Leca)	41	100
Nævsvegen	2015	Naturbasert bio (Infiltrasjon)	103	200

Kilde: Årsrapport drift VA 2022

Følgende beskrivelser er gitt av renseanleggene i årsrapport avdeling drift VA 2022:

- Ler RA vil bli nedlagt i 2023/2024 som følge av at avløpet skal pumpes til Kvål og videre mot Trondheim (Høvringen).
- Lundamo Renseanlegg, som tar imot abonnenter på Lundamo. Renseanlegget ligger ved Gaula sør for sentrum, og har utslipp til Gaula etter rensing.
- Hovin RA er overbelastet og har et stort behov for utskifting, og bør ut ifra et driftsperspektiv skiftes ut så snart som mulig. Planleggingsarbeid er igangsatt.
- Strakstiltak for Gåsbakken RA (Lecabasseng) er utsatt grunnet høy kostnad. Utføres ny vurdering knyttet til kapasitet og er et tiltak i økonomi og handlingsplanen i perioden.
- Korsvegen renseanlegg, tar imot abonnenter på Korsvegen, og har utslipp etter rensing til et vann på Korsvegen.
- Antall tilknyttet (Pe) viser at 2 anlegg (Ler RA & Hovin RA) har overskredet sin tillatelse. Kommunen vil ikke kunne godta mer belastning for disse 2 anleggene før tiltak er gjennomført, med bakgrunn i tallene. Mer belastning her vil påvirke renseseffekten ytterligere og vil kunne skape situasjoner med akutt forurensing til Gaula.
- Kommunen har en målsetting om andel fremmedvann skal være likt med eller lavere enn 30 prosent i renseanleggene (jo mindre, desto bedre). Andelen fremmedvann i renseanleggene for 2022 ligger fra 4 prosent til 26 prosent. Unntaket er Ler RA som har en andel på 48 prosent fremmedvann som føres inn i renseanlegget.

Rutiner for og praktisering av rensekrav

Tall fra SSB knyttet til rensekrav for kommunalt avløpsanlegg for 2022 viser at det er 99,1 prosent av innbyggerne er tilknyttet kommunalt avløp hvor rensekravene er oppfylt, 0,9 prosent av innbyggerne er tilknyttet kommunale avløpsanlegg der rensekrav ikke kan vurderes. Det er totalt 4 091 innbyggere som er tilknyttet Melhus kommunes avløpsanlegg, ifølge SSB. Tilsvarende tall for landet viser at 65,4 prosent av innbyggerne er tilknyttet kommunale avløpsanlegg hvor rensekravet er oppfylt.

Kommunen har en prøvetakingsplan for avløp for 2023 (revidert 6.1.23). Den viser avløpsanlegg, hvilke uker prøvene skal tas, hvilke type prøver skal tas, og hvordan og når disse skal leveres til analyse hos SGS Stjørdal. Myndigheten for oppfølging av avløpsanleggene ligger til Plan- og byggesaksavdelingen, og alle prøveresultater fra analyseleverandør av avløpsanleggene sendes i kopi til dem, ifølge de som er intervjuet.

3.3.2 Plan for vedlikehold og oppgradering

De som er intervjuet, viser til at det gjennomføres tilstandsvurderinger annethvert år og det utarbeides en årsrapport som synliggjør behovet for vedlikehold og fornying på kommunens avløpsanlegg. Det utarbeides nå en hovedplan for vann i kommunen, som er planlagt ferdigstilt jul 2023 til politisk behandling. Videre er det en vurdering om å legge ned Ler og Hovin avløpsanlegg med overføring til MeTroVann. På Lundamo er det etablert renseanlegg, og tilknyttede ledninger er gamle. Kommunen har en vurdering av å sanere eide renseanlegg til Gaula, både Ler, Lundamo og Hovin. De avløpsanleggene med dårligst tilstand er på Ler og Hovin. Kommunen vurderer også om det skal bygges et nytt renseanlegg på Hovin, i stedet for å pumpe avløpsvannet til Trondheim.

I tilstandsvurderinger vann og avløp og årsrapport avdeling drift VA 2022 er det gitt en beskrivelse av kommunens eide avløpsledninger. Kommunen har 0,35 km med avløp fellesledninger, 105,1 km med overvannsledninger og 117 km med spillvannsledninger i 2022. I 2022 er det registrert 7,1 km med nye ledninger tilknyttet avløp som følge av utbyggingsprosjekter eller saneringsprosjekter. De som er intervjuet, sier at avløpsanleggene renses med fastspyling, der det er svakheter eller dårlig fall. Kommunen har rutine på dette hvert år, evt. 2 ganger i året etter behov. Kommunen opplever ikke utfordringer med ledningsnett knyttet til rensing, ifølge de som er intervjuet. Avløpsledningene består i hovedsak av nye PVC-rør.

I rapportens kapittel 2.3.4, tabell 1, vises det til kommunens ledninger innen både vann og avløp og saneringsbehov.

I årsrapport avdeling drift VA 2022 vises det til at kartleggingen og tilstandsvurderinger av ledningsnett for vann og avløp m/tilhørende infrastruktur for utfordringer knyttet til fremmedvann og lekkasjer, er aktuelt å videreføre.

Tall fra SSB for 2022 viser at Melhus kommunes spillvannsnett er på 116,5 km og at 9,7 km er fra perioden 1960-79. Videre er andelen spillvannsnett med ukjent alder på 13 prosent. Andel fornyet kommunalt spillvannsnett, gjennomsnitt siste tre år er på 1,79 prosent, tilsvarende tall for landet er på 0,62 prosent.

Følgende er beskrevne tiltak i 2023/2024 i årsrapporten drift VA 2022:

- Korsvegen RA er bygd slik at det er mulig å oppgradere og få en økt kapasitet på opptil 1500 Pe. Det anbefales at det allerede i 2023 startes et forprosjekt til renseanlegget.
- Etablere nytt septikkmottak (erstatte Varmbo RA).

Økonomi og selvkost

De som er intervjuet, sier at det største problemet er kapasitetsmangel. Men det vil også være en grense for hvor stort avløpsgebyret kan bli, og dermed antall ansatte. Gebyrregulativet vedtas hver høst i kommunestyret og setter føringer for kapasiteten. De bevilgningene som administrasjonen ber om å få, er det behov for. Det kan forekomme endringer når politikerne prioriterer disse. Vann og avløp er et selvkostområde, alt går over vann- og avløpsgebyret. Men økte kostnader fører til at vi trenger økte rammer i hvert enkelt prosjekt, noe som ofte bevilges. Renteheving den siste perioden har gitt økte kostnader til vann- og avløpstjenesten i kommunen.

Tall fra SSB for 2022 viser at kommunens årsgebyr for avløpstjenesten ligger på 8 225 kroner og har en selvkostgrad på 100 prosent. Landet for øvrig har et årsgebyr på 4 623 kroner for avløpstjenesten og en selvkostgrad på 98 prosent⁹. Tall fra SSB for 2022 viser at kommunens årsgebyr for tømning av septikk er på 1 710 kroner, landet for øvrig er på 1 736 kroner.

De som er intervjuet, sier at kommunen opplever at man har grei oversikt og kontroll av avløpsvannet i de kommunalt eide avløpsanleggene. Kommunen forholder seg til utslippstillatelsene, og følger opp prøvetaking etter prøvetakingsplanen. Myndigheten ligger til Plan- og byggesaksavdelingen og alle prøveresultater fra avløpsanleggene sendes i kopi til dem.

3.3.3 Skille overløp og spillvann

De som er intervjuet, sier at Melhus kommune har separate ledninger for overvann (regnvann og drens) og spillvann(kloakk). Men det er innsig av fremmedvann i ledningene, ved gammelt nett eller utette kummer. Det er videre et gammelt nett med felleskummer og innsig av fremmedvann i disse. For dimensjonering av overløp bruker kommunen klimafaktor i samsvar med standarder fra Norsk Vann. Kommunen er ikke pliktig til å dimensjonere for ekstremvær, og legger seg idag på å håndtere 200-årsflom. Hvis det er meldt ekstremvær, har man god oversikt over hvor man skal prioritere ressursene knyttet til tiltak. I årsrapporten for drift VA

---

⁹ [12217: Selvkost og gebyrer for avløpssektoren, etter region, statistikkvariabel og år. Statistikkbanken \(ssb.no\)](#)

2022 vises det videre til at det må gjøres et arbeid for å kartlegge status og vurdere oppgradering av overløpsmåling fra alle avløpsstasjoner. Videre vises det til at eldre felleskummer med funksjonene «spillvann og overvann» bærer med seg en risiko med å holde spillvann- og overvann adskilt. Dette øker risikoen for lokal forurensing i bekker og vassdrag, samt overvann inn på spillvannsnett. Anbefalte tiltak er at 25 prosent av alle «spillvann/overvann»-kummer skiftes ut innen 2035, resterende tilstandsvurderes innen 2025.

Flom

Melhus kommune har deltatt i forskningsprosjektet «Trygg elv» i samarbeid med NTNU, NVE og flere andre kommuner. Prosjektet har fått tildelt støtte fra Forskningsrådet. Målet med prosjektet er å utvikle metoder for effektiv kartlegging av kritiske forhold som flom, erosjon, jord- og kvikkleireskred i områder langs små bekker og vassdrag. I Melhus kommune er det plukket ut tre vassdrag som prosjektet skal kartlegges nærmere, dette er Gaula, Kaldvella og Varmbubekken.

NVE bistår og samarbeider med kommunen om planlegging, prosjektering og gjennomføring av flom- og sikringstiltak. Det er i april igangsatt grunnboring på østsiden av Ler sentrum og langs Kaldvella, og det pågår erosjonssikring langs Gaula ved Kvål. NVE har utarbeidet plan for reparasjon av eksisterende erosjonssikringsanlegg i Gaula nedstrøms Kvålsbrua i Melhus kommune. Nye Veier AS har i 2020-2021 utført reparasjon på deler av anlegget i forbindelse med støttefylling for ny E6. Følgende sikringstiltak er avsluttet ifølge kommunens hjemmeside: Sikringstiltak mot kvikkleireskred i Røddeområdet, erosjonssikring i Møsta på Ler, Lundesokna på Lundamo, Storrønningen – Kregnes, Fornesbakken – Kvål, Kvålsbrua, Rofstadbekken – Stensås og bergsikring i Løddgårdstrøa med flere.

På kommunens hjemmeside er det vist til kart som viser hensynssoner, aktsomhetsområder og faresoner for flom og skred til de som ønsker å bygge, grave eller utføre andre tiltak i disse områdene¹⁰. Det er videre vist til hva man selv kan gjøre ved melding om flom og skred på kommunens hjemmeside.

Kommunen har en klima- og energiplan 2021-2030 som ble vedtatt i kommunestyret mai 2021¹¹. Ett av klimamålene omhandler at Melhus kommune vil legge kunnskap om klimakonsekvenser til grunn for planleggingen, og samtidig sørge for robuste

---

¹⁰ [Kommuneplanens+arealdel.pdf](#) og plankart 2013-2025.

¹¹ Kommunestyrets sak 33/2021.

klimatilpasningstiltak ut fra tilgjengelig kunnskap for å sikre helse, natur, infrastruktur og materielle verdier. Følgende delmål er knyttet til overvannshåndteringen:

9.3 Etablere en strategi for overvannshåndtering som supplerer den tradisjonelle, ledningsbaserte overvannshåndteringen med ulike tiltak for å avlaste kapasiteten i ledningsnett. Tiltakene kan for eksempel anlegges som åpne løsninger, som har fordeler fremfor lukkede systemer under bakken.

9.5 Etablere en værstasjon i kommunal regi for kartlegging av klima til bruk ved prosjektering og planlegging av infrastruktur.

9.6 Kartlegge kritiske punkt i vassdrag som innarbeides i kommunens kartverktøy med tanke på oversikt over flomveger og forebygging av flomskader

---

I kommunens årsberetning og årsmelding for 2022 beskrives følgende om oppfølging av klima- og energiplanen:

Ny klima- og energiplan skal være kjent og integreres i kommunal virksomhet og planlegging. Planlegging av gjennomføring av tiltak i klima- og energiplanen er i gang. Det vil blant annet bli sett på fordeling av oppgaver og ansvar fremover i kommende økonomi og handlingsplaner.

3.4 Vurdering

Revisor vurderer følgende knyttet til oversikt og kapasitet i kommunens avløpsanlegg:

Kommunen har en oppdatert oversikt over kommunens avløpsanlegg i årsrapport fra avdeling for drift VA, med informasjon om kapasitet og utnyttelse. Dimensjoneringen er ikke tilstrekkelig for to av seks avløpsanlegg.

I to av avløpsanlegg (Ler og Hovin) utnyttes kapasitet over gitte tillatelser på avløpsanleggene. Dette medfører at kapasiteten til rensing ikke er tilstrekkelig og at flere innbyggere ikke kan tilkobles før tiltak på disse er utført.

Revisor vurderer følgende knyttet til praktisering av rensekrav:

Rutiner for praktisering av rensekrav som gjelder for kommunens avløpsanlegg er beskrevet og fulgt opp.

Tall fra SSB viser at 99,1 prosent av innbyggerne som er tilknyttet kommunale avløpsanlegg er rensekravene godkjent. Ut fra informasjon revisor har mottatt, har avløpsanleggene på Ler

og Hovin godkjent rensesgrad, men at en del av kloakken går i overløp ved store nedbørsmengder.

Revisor vurderer følgende knyttet til skille mellom overvann og spillvann:

Kommunen har etablert skille mellom overvann/spillvann i separate ledninger. Det er risiko knyttet til det eldre ledningsnett og kummer med adskillelse og dermed høy risiko for innsig av fremmedvann i spillvannsnett.

I oversikten vises det til at andelen fremmedvann (48 prosent) i Ler avløpsanlegg, noe som er betydelig over målsettingen på 30 prosent fremmedvann i kommunens avløpsanlegg. For de øvrige viser oversikten at de ligger innenfor kommunens målsetting. Årsrapporten fra drift VA peker imidlertid på mangler og behov for bedre overløpsmåling i avløpsanleggene og et bedre faktagrunnlag. Dette indikerer et økt kapasitets- og ressursbehov tilknyttet kommunens avløpsanlegg.

Revisor vurderer følgende knyttet til plan for vedlikehold og oppgradering i kommunens avløpsanlegg:

Det mangler en vedtatt avløpsplan i kommunen (hovedplan for vann) som gir informasjon om status, behov og tiltaksplan for kommunens avløpsanlegg. Det er dokumentert status og tilstandsvurderinger og behov hos avløpsanleggene i årsrapporter fra drift VA.

3.5 Konklusjon

Revisors konkluderer med at kommunens avløpssystem i hovedsak er av tilstrekkelig kvalitet, men to av avløpsanleggene på Ler og Hovin er underdimensjonert i dag. Det er forbedringspotensial i å sikre at disse avløpsanleggene driftes innenfor gitte tillatelser. Det mangler en vedtatt avløpsplan i kommunen (Hovedplan for vann).

3.6 Anbefaling

Revisor har følgende anbefalinger:

- Kommunen bør sikre at avløpsanleggene har tilstrekkelig kapasitet innenfor gitte tillatelser

- Kommunen bør vedta en hovedplan for vann som gir informasjon om status, behov og tiltak knyttet til kommunens avløpsanlegg

3.7 Beskrivende problemstilling

Følgende beskrivende problemstilling besvares her:

Håndtering av overvann, trengs det økt kapasitet grunnet klimaendringer/floam?

Håndtering av overvann knyttet til klimaendringer må vurderes ut fra forbedringsbehov i kommunens avløpsanlegg og at kommunen følger anbefalte standarder til nye anlegg i henhold til Norsk vann. Det er fortsatt et økt kapasitetsbehov i gamle avløpsanlegg og ledningsnett for å holde fremmedvann adskilt fra spillvann. Videre vil igangsetting av kommunens vedtatte tiltak i klima- og energiplan som også gjelder målsettinger knyttet til overvannsutfordringer, omfatte økte kapasitetsutfordringer fremover.

4 PRIVATE AVLØPSANLEGG

4.1 Problemstilling

I hvilken grad følger kommunen opp at private avløpsanlegg er i samsvar med krav i spredt bebygd strøk langs vann og elver?

4.2 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Kommunen bør ha oversikt over private avløpsanlegg
- Kommunen bør gjennomføre tilsyn med private avløpsanlegg
- Kommunen bør gjennomføre jevnlig inspeksjon av anleggene

Utledningen av kriteriene finnes i vedlegg 1.

4.3 Funn

4.3.1 Ansvar og vannmiljø

Ansvar for behandling av søknader om private utslippstillatelser og spredt avløp er lagt til avdeling for Plan- og byggesak. De har blant annet ansvar for saksbehandling av spredt avløp og tilsyn av private avløpsanlegg.

I årsrapporten for vann, miljø og naturmangfold 2022¹² vises det til at Norge skal følge EU sitt vanndirektiv, og gjør dette arbeidet ut ifra bestemmelser i vannforskriften. Hovedmålet er å oppnå god tilstand i alle bekker, elver, innsjøer og grunnvann, også omtalt som vannforekomster, og unngå at menneskelig aktivitet fører til forverrede forhold. God tilstand betyr i praksis god nok vannkvalitet for dyr, mennesker og fisk, og at de fysiske forholdene er gunstig for gode levevilkår for de fleste arter som naturlig hører hjemme i og ved vassdrag og innsjøer. Arbeid med vannforskriften skal kartlegge vannkvalitet ved prøvetaking og innebærer også undersøkelser knyttet til kartlegging av for eksempel fisk og bunndyr. Det nasjonale målet er at alle vannforekomster skal nå sine mål ved gjennomføring av tiltak der det er behov for det innen 2027 (evt. 2033 der det er godkjent utsettelse). Regional vannforvaltningsplan for vannregion Trøndelag legges til grunn for arbeidet med å oppnå miljømål for vannforekomstene i Trondheim kommune. Planen revideres hvert 6. år og plan for perioden 2022-2027 er nå godkjent av Klima- og miljødepartementet.

---

¹² Årsrapport for Plan- og byggesak

Kommunens vannmiljø

Årsrapport for vann, miljø og naturmangfold 2022 viser at Melhus kommune har tatt 273 vannprøver fordelt på 13 vannforekomster. Prøvetaking i Gaula ble gjennomført ved fem prøvepunkter hver måned fra januar til november. I de resterende vannforekomstene ble det gjennomført prøvetaking fire ganger i løpet av året. Det ble analysert for E. coli, nitrogen, fosfor, kalsium, magnesium og ammonium. I tillegg ble det analysert for tungmetaller og PAH (kjemiske og fysiske stoffer) i vannforekomstene Ratbekken, Langbekken, Varmbubekken og Lundesokna. Fosfor og nitrogen viser landbruksavrenning og/eller avløpsavrenning. E. coli viser gjødsel og avløpsavrenning. Kalsium og magnesium brukes til klassifisering av «vanntype» og ammonium kan gi tilleggsinformasjon om nitrogenavrenning. Følgende ble avdekket i vannforekomstene, ifølge årsrapporten:

- Gaula har moderat økologisk tilstand for begge delstrekningene i Melhus kommune. Gaula påvirkes i liten grad av avrenning fra avløp og landbruk.
- Ratbekken har dårlig økologisk tilstand. I bekken er det målt forhøyede verdier av nitrogen i tre av fire prøvetakinger. Målinger viste et nitrogennivå opptil svært dårlig tilstand.
- Langbekken med Brubakkbekken har svært dårlig økologisk tilstand. Vassdraget er sterkt påvirket av forurensning fra landbruk og kommunen mistenker påvirkning fra spredt avløp.
- Lodbekken har dårlig økologisk tilstand. Kloakk og jernholdig vann går ut i nedre del av bekken. Punktutslippet fra overvannsrør har lenge vært kjent og Teknisk drift har begynt å undersøke muligheter for å redusere sin påvirkning.
- Moabekken/ Kjela nedre Melhus og har moderat økologisk tilstand. Nitrogenverdiene var ekstremt høye gjennom hele året ved utløpet og utvidet prøvetaking viste at dette gjelder hele vassdraget.
- Varmbubekken har svært dårlig økologisk tilstand. Dette skyldtes at avløp fra pumpestasjonen gikk i overløp og ut i bekken. Det foregår nå et prosjekt på opprydding i det offentlige ledningsnett i området.
- Kolobekken har god økologisk tilstand. Resultatene fra vannprøvetakingen viser gode E. coli-verdier, men også her er det dårlige nitrogenverdier.
- Kaldvella, nedre del har moderat økologisk tilstand. Det er problematikk relatert til flom, is og erosjon i vassdraget.
- I Bortna ble det målt høye verdier av nitrogen og fosfor i starten av året. Det ble målt høye verdier av nitrogen og fosfor i starten av året. I november ble det målt høye verdier av E. coli.

- Møsta har god økologisk tilstand.
- Lundesokna har moderat økologisk potensial.
- Kvernbecken har dårlig økologisk tilstand.

Det vises i årsrapporten til at kommunen begynner å få god oversikt over tilstand i vannkjemi. Det blir gradvis viktigere å arbeide med konkret kildesporing for å identifisere hvilke tiltak som renser vannet og sikre naturmangfoldet.

Årsrapport for vann, miljø og naturmangfold 2022 viser videre til at det gjennomføres badevannsovervåkning i kommunen. Badevannsprøver fra Storvatnet og Svorksjøen har vist gjennomgående utmerket badevannskvalitet gjennom hele sommeren. For Øysand var sommeren 2022 nok en sommer med varierende badevannskvalitet grunnet forurensning, til tross for tiltak utført i 2021. De som er intervjuet visert til at badevannskvaliteten på Øysand følges videre opp av kommunen.

Melhus kommune vedtok i sak 86/2022 å etablere et vannområdesamarbeid for Nea-Nidelva og Gaula. Samarbeidet organiseres som et oppgavefelleskap (etter kommunelovens kap. 19) hvor Tydal, Selbu, Malvik, Trondheim, Melhus, Skaun, Midtre Gauldal og Holtålen deltar. Oppgavefelleskapets formål er tilføring av kompetanse til deltakerkommunene, slik at forpliktelsene som følger av egen sektorlovgivning, vannforskriften og gjeldende regional vannforvaltningsplan samt tiltaksprogram, løses på en faglig best mulig måte.

4.3.2 Oversikt og tilsyn med private avløpsanlegg

Regjeringen satte et delmål i forbindelse med vannforskriftsarbeidet, om at alt spredt avløp skal ha godkjent anlegg senest i 2027 for å minimere tilførsel av næringsstoffer til bekker, elver og innsjøer. Alle private avløpsanlegg innebærer en risiko for uønsket utslipp fra private avløpsanlegg som skal følges opp i kommunen, ifølge de som er intervjuet.

Årsrapport for vann, miljø og naturmangfold 2022 viser til oppfølging av spredt avløp. I Melhus er det ca. 2000 boliger med privat avløp. Melhus kommune har jobbet med opprydding i spredt avløp i flere år ved å følge opp lokal avløpsforskrift fra 2009 og kravene i forurensningsforskriften. Det er til og med 2022 blitt prioritert opprydding av private avløpsanlegg langs bekker som har målbart stor forurensning fra avløp. I tillegg har avviksrapporten for slamtømming blitt brukt som utgangspunkt for opprydding i de anlegg som har høyest alvorlighetsgrad. Det er her gitt pålegg om oppgradering av anlegget eller påkobling til offentlig avløp ut fra hva som er mulig. I forbindelse med opprydding langs en sidebekk til Vigda, har nå 10 boliger fått nye anlegg. 3 har fått utslippstillatelse og vil bygges i 2023 og ved 3 eiendommer er det saker på gang. Opprydding langs Møsta er ferdigstilt og i Rolv Lynges

veg på Lundamo har nå alle beboerne koblet seg til kommunalt nett. Boligene ved Kvammen har også koblet seg til kommunalt nett.

I 2021 ble det utført opprydning i spredt avløp for 64 boenheter. Det ga en liten nedgang i 2022 med 58 boenheter som nå har lovlig utslipp eller gjennomført påkobling til offentlig nett. Fokus for opprydning i spredt avløp vil, grunnet nedgang i ressurser, endres fra områdevis opprydning til enkeltstående anlegg. I forbindelse med bygging av ny kommunal avløpsledning fra Ler til Kvål, forventes det en god del tilknytninger fra spredte avløpsanlegg i løpet av 2023. Tilsyn på 60 private anlegg per år antyder en gjennomgangstakt på private avløpsanlegg på 33 år i kommunen, ifølge årsrapporten. I tillegg følger kommunen opp den årlige mangelrapporten fra ReMidt (septikk tømning) for spredte avløpsanlegg.

Kommunen får rapporter fra ReMidt IKS ved tømning av septiktanker og har oversikt over lokalitet på private avløpstanker via egen database. Kommunen jobber med å overføre informasjonen til et nytt system som heter Gemini Privat. Det finnes mange eksempler i Melhus på at private avløp kan ha skadelige utslipp. Kommunen får direkte melding fra ReMidt IKS dersom utslippet ikke er i samsvar med krav. Da tas det umiddelbare grep med saksoppfølging. Kommunen har et godt samarbeid med ReMidt. Den årlige slamtømmerrapporten fra ReMidt viser feil og mangler ved avløpsanleggene. Graden av feil og mangler avgjør videre oppfølging. Dersom tanken har høyt eller lavt nivå, tett filtergrøft eller er uten bunn går man i dokumentarkivet og ser på alder og type avløpsanlegg. Det gjennomføres et dokumenttilsyn, ikke fysisk tilsyn. De fleste av disse anleggene er gamle og er ikke i henhold til kravene. Oppfølging av sakene utføres i henhold til forvaltningsloven § 16. Kommunen har ikke totaloversikt over gamle avløpsanlegg som må utbedres, og kjenner bare til tilfeller der det er åpenbare mangler knyttet til tømning, ifølge de som er intervjuet.

De som er intervjuet, sier at det prioriteres å følge opp avløpsanlegg som ikke vil bli tilknyttet kommunalt avløp. Mange av dagens private avløpsanlegg ville ikke fått utslippstillatelse i dag. Kommunen drar ikke ut på tilfeldige tilsyn, det gjøres mest dokumenttilsyn. Gebyr for tilsyn kommer fra andel av slamtømmeavgiften, ifølge de som er intervjuet.

Den største utfordringen innen private avløp i Melhus kommune er at det fortsatt er mange private avløpsanlegg som det burde vært gjort noe med, ifølge de som er intervjuet. Kommunen følger opp avløpsanlegg med de største avvikene. Dette er fordi man har gått bort fra områdevis opprydning, som man hadde tidligere. Det krever flere ressurser for områdevis opprydning enn de man har tilgjengelig i dag.

Kommunen følger videre opp årsrapporter fra service på minirensanlegg, Det er ca. 130 minirensanlegg i kommunen. De har krav om å dokumentere løpende serviceavtaler til

minirensaneanleggene. Kommunen sjekker årlig opp at serviceavtalene viser at anleggene er operative og fungerer som forutsatt. Revisor har mottatt årsrapporter fra ett rensaneanlegg. Den viser når servicene er gjennomført i løpet av en treårsperiode. Videre gis det informasjon om eier, type anlegg, antall servicer, avvik og tilstand på anlegget, målinger som er utført og hva som er skiftet ut i henhold til avvik.

I plan for vannprøvetaking av vassdrag vises det blant annet til følgende:

- Kvål/Ler er det grunnlag for opprydding i spredt avløp i Bekk fra Rofstad til Kvål og Stensåsbekken ved Rosmælen.
- Ler-Lundamo er det grunnlag for opprydding i spredt avløp fremover i Sveia, Ler og Lørebekken.
- Lundamo – Hovin er det grunnlag for opprydding i spredt avløp i Vollabekken Hovin og Gylla.

Melhus kommune har vedtatt forskrift for utslipp av avløpsvann fra bolig- og fritidsbebyggelse i 2009¹³. Forskriften gjelder for utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter, turistbedrifter og lignende virksomhet med utslipp mindre enn 50 pe. For virksomhet som kun slipper ut gråvann, gjelder denne forskriften bare dersom det er innlagt vann. Kommunen er både forurensningsmyndighet og fører tilsyn med at bestemmelsene og vedtak følges i henhold til krav.

Kommunen har oversendt saksdokumenter knyttet til flere utvalgte tilsynssaker som viser saksbehandling ved kommunens tilsyn:

- Informasjonsbrev – vurdering av tilstand ved eiendommens avløpsanlegg – gnr/bnr xx/xx. Brevet omfatter bakgrunn, opplysninger om eiendommens avløpsanlegg, videre saksbehandling og kontaktinformasjon
- Informasjonsbrev med varsel om pålegg om opprydding i spredt avløp – gnr/bnr xx/xx. Brevet omfatter et informasjonsskriv til bruker, Bakgrunn og krav, opplysning om avløpsanlegg, hva må eier gjøre, frister og kontaktinformasjon.
- Forhåndsvarsel om å søke om utslippstillatelse og bygge nytt avløpsanlegg – gnr/bnr xx/xx – med varsel om tvangsmulkt. Oppfølging av informasjonsbrevet og pålegg om utbedring av avløpsanlegget med frister og kontaktinformasjon.
- Forhåndsvarsel om vedtak om pålegg og ileggelse av tvangsmulkt – ikke godkjent avløpsanlegg med gnr/bnr/ xx/xx – etter forurensningsloven §§ 7 og 73. Vedtaket

---

¹³ [Forskrift for utslipp av avløpsvann fra bolig- og fritidsbebyggelse mindre enn 50 pe, Melhus kommune, Sør-Trøndelag - Lovdata](#)

omfatter en henvisning til tidligere informasjonsbrev, lovbestemmelser, Forhåndsvarsel om pålegg og tiltak og ileggelse av tvangsmulkt, begrunnelse, søknad og dine rettigheter.

- Vedtak om tvangsmulkt – manglende utslippstillatelse og godkjent avløpsanlegg gnr/bnr xx/xx. Vedtaket omfatter delegert myndighet, lovkrav, frister, tvangsmulkt, bakgrunn for vedtak om tvangsmulkt, klage på vedtaket, rett til å se sakens dokumenter og kontaktinformasjon.
- Ferdigattest av et godkjent avløpsanlegg.

I kommunens årsberetning og årsmelding for 2022 vises det til følgende ved opprydning i ikke godkjente spredte avløpsanlegg for å bedre tilstanden i vann og vassdrag: «Det jobbes aktivt med opprydningsarbeidet spredt avløp og arbeidet koordineres slik at der det er mulig pålegges det påkobling på kommunalt avløpsanlegg for å redusere antall utlipp».

4.4 Vurdering

Kommunen har i hovedsak oversikt over private avløpsanlegg. Kommunen tar regelmessig prøver av deler av vannmiljøet som gir en oversikt over vannkvaliteten og utfordringer lokalt for videre oppfølging.

Det er nylig etablert system for overføring av data fra ReMidt til kommunen. Denne vil gi oversikt over private avløpsanlegg når overføringen er ferdigstilt. Kommunen har tatt vannprøver av deler av kommunens vannmiljø i dag, eksempelvis Gaula vassdraget.

Kommunens tilsyn av private avløpsanlegg omfatter i hovedsak å følge opp registrerte avvik i rapporter fra ReMidt fra deres slamtømming i private avløpsanlegg med et dokumenttilsyn. Der prioriteres avløpsanlegg med de alvorligste avvikene for videre oppfølging. Dagens tilsyn ligger betydelig under målsettinger fra EUs vanndirektiv om når opprydding i private avløpsanlegg skal være gjennomført.

Dagens tilsyn på 60 private anlegg per år antyder en gjennomgangstakt på kommunens private avløpsanlegg på 33 år. Tidligere hadde man et områdetilsyn i kommunen, dette gjennomføres ikke grunnet kapasitetsutfordringer. Kommunen gjennomfører et dokumenttilsyn av private avløpsanlegg idag.

Kommunens gjennomfører jevnlig inspeksjon av private avløpsanlegg ved slamtømming fra ReMidt, de melder avvik til kommunen i forbindelse med tømming. Videre kontrolleres minirensanlegg ut fra dokumenterte krav til oppfølging av disse. Kommunen er ikke jevnlig på stedlig inspeksjon av private avløpsanlegg, kun ved varslet avvik som gjelder avløpsanlegget.

4.5 Konklusjon

Revisor konkluderer med at Melhus kommune i hovedsak har skaffet seg oversikt over private avløpsanlegg og vannmiljø, men ikke i tilstrekkelig grad sikret at private avløpsanlegg er i samsvar med krav i spredt bebygd strøk langs vann og elver.

4.6 Anbefaling

Revisor anbefaler følgende:

- Kommunens tilsyn og inspeksjon av private avløpsanlegg bør gjennomføres ut fra krav, forventninger og behov til dette.

KILDER

Lov

Kommuneloven (LOV-2018-06-22-83)

Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg (LOV-2019-03-16-12)

Forurensningsloven (LOV-2021-07-34)

Forskrifter

Forurensningsforskriften (FOR-2004-12-14-3341)

Drikkevannsforskriften (FOR-2016-12-22-1868)

Melhus kommune

Tilstandsvurderinger VA – årsrapport 2021, Drift VA, Melhus kommune

Årsrapport 2022, Drift VA, Melhus kommune

Årsrapport om arbeid med vann, miljø og naturmangfold 2022, Melhus kommune

Andre

Miljødirektoratets nettsider [Miljødirektoratet - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](https://miljodirektoratet.no)

Mattilsynets nettsider [Mattilsynet | Mattilsynet](https://mattilsynet.no)

Klima og miljødepartementets nettsider [Klima- og miljødepartementet - regjeringen.no](https://regjeringen.no)

FN-sambandet [Bærekraftig utvikling \(fn.no\)](https://fn.no)

VEDLEGG 1 – UTLEDNING AV REVISJONSKRITERIER

Ifølge forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner (§ 15) skal det etableres revisjonskriterier for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet sin praksis skal revideres/vurderes mot. Disse kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Slike autoritative kilder kan være lov, forskrift, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak (mål og føringer), administrative retningslinjer, samt statlige føringer og praksis.

Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg gir kommunen myndighet til å innkreve vann- og avløpsgebyrer. Gebyrene skal ikke overstige kommunens nødvendige kostnader på henholdsvis vann- og avløpssektoren. Kommunestyret fastsetter størrelsen på avgiftene i forskrift. Kommunens hjemler følger av forurensningsforskriften kapittel 16. Kommunen kan kreve full eller delvis dekning av sine kostnader til anlegg, drift og vedlikehold av avløpsanlegg, jamfør forurensningsloven § 25. Innkrevingen av avgifter skal være i samsvar med lov om kommunale vass- og kloakkavgifter.

Mattilsynet¹⁴ har oppfølging av vannkvaliteten i Norge. Norge har satt mål for å bedre vannkvaliteten. Målet er at drikkevannet skal være trygt. Mattilsynet peker på at den største utfordringen for drikkevannet i Norge er distribusjonssystemet. Vannrørene våre er gjennomgående gamle, og utskiftingen går sakte. En av tre liter produsert drikkevann forsvinner i lekkasjer, og når aldri fram til abonnenten. Hull i rørene kan også gjøre at forurensninger blir sugd inn. Sammen med regelverket for drikkevann gir de nasjonale målene føringer for arbeidet med å levere trygt og nok drikkevann. I praksis betyr det at vannverkseierne må sette søkelys på områder som er utpekt som særlig viktige. Eksempler er leveringssikkerhet og utbedring av vannrørene. Vann i nødstillfeller er viktig for kommunens beredskap. Kommunen som vannverkseier må forholde seg til overnevnte krav som er nærmere regulert i drikkevannsforskriften.

Kommunene har myndighet og plikter etter forurensningsloven. Forurensningsloven har til formål å verne det ytre miljø mot forurensning. Videre skal loven sikre en forsvarlig miljøkvalitet, slik at forurensninger ikke fører til helseskade, går ut over trivselen eller skader naturens evne til produksjon og selvfornyelse.¹⁵

Som følge av forurensningsloven har kommunen flere roller. Kommunen er tilsynsmyndighet på en rekke områder. Kommunen skal se til at plikter overholdes, eksempelvis plikt til å ha

---

¹⁴ https://www.mattilsynet.no/mat_og_vann/drikkevann/nasjonale_maal_vann_og_helse/

¹⁵ Klima- og miljødepartementet, *Forurensningsloven*, 1983 <<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1981-03-13-6>>.

tilstrekkelig beredskap mot akutt forurensning. Kommunen er også forurensningsmyndighet og kan gi pålegg etter forurensningsloven § 37 om opprydding av avfall. Videre kan kommunen også være forurensner, og må søke om tillatelse etter lovens § 11 for kommunale anlegg, eksempelvis for utslipp av kommunalt avløpsvann.¹⁵

Ulike etater i kommunene har ulike innfallsvinkler til forurensning. Kommunen er myndighet for eksempelvis landbruket og omfattes i tilfeller hvor det er avrenning fra gjødselkjellere, silo eller landbruksplast på avveie.¹⁶

Kommunalt eide vannanlegg

Kommunene har etter kommunelovens § 25-1 plikt til å ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Ansvar for internkontrollen er lagt til rådmannen.

Vannverkseiers plikt til å etablere og følge opp internkontroll følger av drikkevannsforskriftens § 7. Denne internkontrollen skal være tilpasset virksomhetens art og omfang, og skal dokumentere hvordan kravene i forskriften etterleves. Vannverkseier skal videre blant annet ha oversikt over vannverkets organisasjon. Det skal dokumenteres hvor ansvar, oppgaver og myndighet er plassert. Internkontrollen skal også omfatte rutiner for håndtering og forebygging av avvik. Internkontrollen skal være skriftlig dersom vannforsyningssystemet produserer minst 10 m³ drikkevann per døgn. Det er vannverkseier som skal sikre at internkontrollen er oppdatert og at alle som jobber med oppgaver knyttet til vannverket arbeider i samsvar med denne. I tillegg skal vannverkseier søke Mattilsynet om plangodkjenning av vannforsynings-system som er satt i drift etter 1.1.2017. I søknaden skal etablerings- og driftsplaner dokumenteres. Drikkevannsforskriftens § 9 slår fast at vannforsyningsystemet skal være dimensjonert for å levere tilstrekkelig mengder drikkevann til enhver tid, og videre at det skal legges til rette for og utvikling. Definisjonen av begrepet er betegnet som «*Utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.*¹⁷»

---

¹⁶ Miljøverndepartementet, «Kommunens myndighet og plikter etter forurensningsloven», T-5/98, 1998 <<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/t-598-kommunens-myndighet/id108212/>>.

¹⁷ FN-sambadet, hentet fra: Bærekraftig utvikling (fn.no)

Oversikt over FNs 17 bærekraftsmål

Verdensmålene for bærekraftig utvikling ble vedtatt av FNs medlemsland i 2015. Målene gjelder for alle land, og alle land har ansvar for å bidra til å nå dem. Også fylkeskommuner og kommuner har en rolle i oppfølgingen av bærekraftsmålene. Ambisjonen er å oppnå velstand for alle på en måte som er forenlig med miljø- og klimahensyn. Bærekraftsmålene består av 17 hovedmål og 169 delmål. Koronapandemien gjør det enda mer utfordrende å nå disse målene. I Norge handler arbeidet med bærekraftsmålene om hvordan målene konkretiseres og følges opp i tråd med regjeringens politikk.

FNs bærekraftsmål nr. 6 lyder som følger:

Rent vann og gode sanitærforhold: Sikre bærekraftig vannforvaltning og tilgang til vann og gode sanitærforhold for alle.

I første delmål etableres en målsetting om at man innen 2030 skal:

«... sørge for likeverdig tilgang til trygt drikkevann til en overkommelig pris for alle».

Og videre i delmål fire:

«Innen 2030 betydelig bedre utnyttelsen av vann i alle sektorer og sikre bærekraftig uttak av og tilgang til ferskvann for å avhjelpe vannmangel og i vesentlig grad redusere antall personer som rammes av vannmangel».

En tolkning av delmålene kan være at kommuner bør tilstrebe at alle innbyggere skal ha tilgang på trygt vann¹⁸ og at gebyrnivået ikke bør avvike vesentlig fra øvrige kommuner.

En annen tolkning av delmålene kan være at kommunen bør sørge for et fremtidsretta uttak av drikkevann som ivaretar kommende generasjoners behov, samt at avbrudd i drikkevannsleveransen bør holdes til et minimum¹⁹.

Et måltall på leveringssikkerhet er årlig avbruddstid, altså hvor lenge den enkelte tilknyttede person er uten vann i løpet av året. I 2018 var det i snitt 46 minutter avbrudd per innbygger i den kommunale vannforsyningen, ifølge beregninger fra SSB. Ikke planlagte avbrudd som følge av uforutsette hendelser var noe under 11 minutter per tilknyttet innbygger. For alle vannforsyningssystemer som har rapportert til Mattilsynet var det 35 minutter planlagte og 10 minutter ikke planlagte avbrudd per innbygger²⁰.

Det påpekes i stortingsmeldingen om nasjonalbudsjettet for 2021 at det i Norge er god tilgang på rent drikkevann og tilfredsstillende sanitærforhold. Om lag 98 pst. av befolkningen har tilgang på drikkevann med tilfredsstillende hygienisk kvalitet og ca. 88 pst. av Norges befolkning får drikkevann fra vannforsyningssystemer som forsyner flere enn 50 personer. Den øvrige delen av befolkningen er knyttet til små eller private vannforsyningssystemer.

Utslipp av farlige stoffer som kan påvirke drikkevannet, er strengt regulert. Omfattende regulering av avfallshåndtering bidrar til å beskytte drikkevannet. utfordringer på drikkevannsområdet ligger i hovedsak i gammelt og dårlig ledningsnett, klimaendringer og endret sikkerhetssituasjon. Det er nødvendig å øke innsatsen på disse områdene for å unngå fremtidige problemer. I tråd med WHO/UNECOs protokoll for vann og helse har Norge fastsatt nasjonale mål og iverksatt en rekke tiltak. Drikkevannsforskriften er revidert, med strengere krav til drift og vedlikehold av ledningsnettet, beredskap, leveringssikkerhet og beskyttelse av drikkevannskilder. Folkehelseinstituttet kartlegger også sykdomsbyrden som følge av konsum av drikkevann, som forventes å foreligge i 2021. Det er også etablert en vannvakt ved Folkehelseinstituttet for å bistå vannverk i akutte situasjoner²¹.

---

¹⁸ FN har anerkjent tilgangen på rent vann som en menneskerettighet i 2010 gjennom FNs resolusjon 64/292, hentet fra: FNs menneskerettighetsdag: Tilgang på trygt og rent vann er en menneskerettighet · Waterlogic

¹⁹ Også drikkevannsforskriften § 9 sier at vannforsyningssystemet skal kunne levere «*tilstrekkelige mengder drikkevann til enhver tid*».

²⁰ *Status for drikkevannsområdet i landets kommuner*, Mattilsynet, oktober 2019, hentet fra: Status for drikkevannsområdet i landets kommuner (mattilsynet.no)

²¹ Meld. St. nr. 1 (2020-2021) Nasjonalbudsjettet 2021, hentet fra: Meld. St. 1 (2020–2021) - regjeringen.no

De nasjonale målene for vann og helse er blant annet:

- Bedre standarden på ledningsnett
- Redusere utbrudd og tilfeller av vannbåren sykdom
- Knytte utilfredsstillende separate og små fellesanlegg til felles vannforsyning der kvaliteten kan kontrolleres
- Velge inntakspunkt der forurensingen er minst
- Bedre beskyttelsen av vannkilder
- Bedre informasjon til publikum om kvaliteten av drikkevannet
- Bedre kvaliteten på drikkevannet
- Øke funksjonssikkerheten til vannforsyningen²²

Regjeringen gir uttrykk for at Norge har et stort ansvar for å bidra til oppnåelsen av bærekraftsmålene innen 2030, både her hjemme og i resten av verden. Norge har kommet langt i arbeidet med å nå bærekraftsmålene, men har også en vei å gå. For at Norges innsats skal bli mest mulig målrettet fremover har regjeringen bestemt at det skal etableres en handlingsplan for bærekraftsarbeidet i Norge. Den nasjonale handlingsplanen skal utarbeides som en stortingsmelding for å sikre bred forankring, og den skal være ferdig i løpet av våren 2021. Målet er å konkretisere arbeidet med bærekraftsmålene og tilpasse dem til norske forhold og norske utfordringer. Fristen for høringsinnspill til denne handlingsplanen var 30. november 2020²³.

Dette tilsier at regjeringen er i gang med et arbeid som går i dybden på tiltak og oppfølging av bærekrafts målene. Utover dette viser regjeringen til det som må oppfattes som et godt fundament gjennom allerede gjeldende regelverk for Norge.

Bergen kommune har tatt et steg videre og har gjennomført en kartlegging av hvordan kommunen er med på å bidra til oppfyllelse av FNs bærekraftsmål. Her vises det blant annet til hovedplan for vannforsyning, kommunens egen forvaltningsplan for vassdrag og oppfølgingen av EUs vanddirektiv²⁴.

---

²² Mattilsynet sin hjemmeside, *Nasjonale mål for vann og helse*, hentet fra: Nasjonale mål for vann og helse | Mattilsynet

²³ Regjeringens hjemmeside for *Bærekraftsmålene i Norge*, hentet fra: Bærekraftsmålene for Norge (regjeringen.no)

²⁴ Redegjørelse for byrådets arbeid med FNs bærekraftsmål, Bergen kommune, hentet fra: Kartlegging-Bergen-kommune-og-FNs-baerekraftsmal

Distribusjonssystem

Av drikkevannsforskriften § 15 er det gitt at «vannverkseieren skal sikre at vannforsyningssystemets distribusjonssystem er i tilfredsstillende stand og driftes på en tilfredsstillende måte for å hindre at drikkevannet blir forurenset og for å bidra til bærekraftig bruk av grunnvann og overflatevann». I tilknytning til dette skal også vannverkseier «sikre at det utarbeides en plan for hvordan distribusjonssystemet skal vedlikeholdes og fornyes, og at denne planen er oppdatert og følges».

Ifølge Mattilsynets veileder til drikkevannsforskriften gjelder disse kravene uavhengig av hvor mange vannforsyningssystemet forsyner. Det må videre vurderes i hvert enkelt tilfelle hva det vil si at distribusjonssystemet er i tilfredsstillende stand og driften tilfredsstillende. For å oppfylle kravene må vannverkseier ha oversikt over tilstanden på ledningsnett, dette for å kunne foreta vurderinger av behovet for tiltak. Vannverkseier skal også ha en oppdatert plan for vedlikehold og fornying²⁵.

Fornyelsen av vannledningene har de siste årene ligget rundt 0,7-0,8 % av det totale ledningsnett på landsbasis. Som følge av fornyelse har alderen på de kommunale vannledningene sunket noe over tid. Norsk Vanns årsmøte vedtok i 2017 en «nasjonal bærekraftstrategi for vannbransjen», hvor delmål 5 sikter mot at «Vannledningsnett skal på nasjonalt nivå ha en gjennomsnittlig årlig fornyelse på 1,2 % fram til 2040.» Det er svært viktig å påpeke at dette er nasjonale gjennomsnittlige verdier som ikke reflekterer det lokale behovet. Det lokale behovet må beregnes basert på lokale data og de spesifikke lokale forhold. Ambisjonsnivået for ledningsfornyelse bør ikke være likt for alle kommuner, men knyttes til den reelle tilstanden på kommunens nett²⁶. I de tidligere nasjonale mål – vann og helse²⁷ fra Mattilsynet i 2014 ble det anbefalt årlig utskifting/rehabilitering av vannledningsnett i gjennomsnitt bør være 2 % på nasjonalt nivå frem til 2035. De ble vedtatt av regjeringen under WHO sin protokoll for vann og helse, som Norge har undertegnet. De nasjonale målene skal revideres og fastsettes på nytt i 2023. Det siste halvåret (2022/2023) har FHI, Mattilsynet og Miljødirektoratet jobbet frem forslag til mål og en gjennomføringsplan for statlige myndigheter. Forslaget skal oversendes Helse- og omsorgsdepartementet våren 2023 for videre behandling²⁸ og er ikke vedtatt i skrivende stund.

---

²⁵ [Veileder til drikkevannsforskriften \(mattilsynet.no\)](https://mattilsynet.no)

²⁶ [Ledningsfornyelse | Norsk Vann](#)

²⁷ [Nasjonale mål - vann og helse av 22.05.2014 \(heva.no\)](#)

²⁸ [Nasjonale mål for vann og helse - FHI](#)

Utlede revisjonskriterier for vannanlegg:**Kommunens vannanlegg:**

- Kommunens vannanlegg skal ha tilfredsstillende drikkevannskvalitet. I dette må drikkevannet tilfredsstillende krav til lukt, smak og farge samt at det skal overholde fastsatte grenseverdier angitt i drikkevannsforskriften.
- Kommunen skal ha og en prøvetakingsplan av vannet som følges.
- Kommunen skal ha system for å informere innbyggerne om vannkvaliteten, avvik/brudd knyttet til vannleveransen.
- Kommunen skal ha oversikt over tilstanden på ledningsnett og ha en generell utskiftingstakt av vannledninger som vurderes ut fra lokale behov.
- Kommunen skal ha en oppdatert plan for vedlikehold og fornying.

Ledningsnett

- Distribusjonssystemet skal være i tilfredsstillende stand slik at lekkasjer unngås samt hindrer forurensning til ledningsnett. Drifts- og vedlikeholdsbehov skal være beskrevet. Det skal være lagt til rette for systematisk rensing av ledningsnett.

Internkontrollsystem

- Vannanleggene skal ha et dokumentert internkontrollsystem som etterleves, vaktordninger (også for avløp) og beredskapsplaner som sikrer levering av tilstrekkelig med drikkevann.
- Kommunen må kunne dokumentere at farekartleggingen er oppdatert og at farer enten er forebygget, fjernet eller redusert.

Kommunalt eide avløpsanlegg

Kommunene har etter kommunelovens § 25-1 plikt til å ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Ansvaret for internkontrollen er lagt til kommunedirektøren.

Kommunens ansvar for avløpsområdet²⁹ er ifølge Miljødirektoratet som følger:

- ha oversikt over hvilke rensekrav som gjelder for de ulike områder i kommunen
- oversikt over utslippstillatelser og anleggenes tilstand
- være ansvarlig for drift og vedlikehold av anlegg som helt eller delvis eies av kommunen

Forurensningsloven § 2 nr. 1 slår fast at det skal arbeides for å hindre at forurensning oppstår eller øker, og for å begrense forurensning som finner sted. I forurensningsforskriftens § 13-6 heter det at avløpsnett skal, uten at det medfører uforholdsmessig store kostnader, dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes med utgangspunkt i den beste tilgjengelige teknologi og fagkunnskap. Det skal særlig tas hensyn til avløpsvannets mengde og egenskaper, forebygging av lekkasjer og begrensnings av forurensning av resipienten som følge av overløp.

Det er kommunen selv som godkjenner søknader om tillatelse til etablering av mellomstore avløpsanlegg, jf. § 13-4. Avløpsnett skal dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes med teknologi som håndterer mengde og egenskaper, forebygge lekkasjer og begrense forurensning som følge av overløp. Det skal foreligge dokumentasjon for rehabilitering av avløpsnett, videre skal det foreligge oversikt over overløp samt lekkasjer av betydning.

Utslipsstedet for avløpsvann fra renseanlegg skal lokaliseres og utformes slik at virkningene av utslippet på resipienten blir minst mulig og at brukerkonflikter unngås, herunder slik at utslippet ikke medfører fare for forurensning av drikkevann eller sjenerende lukt jf. § 13-9, og 13-10.

Renseanlegget skal dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes av fagkyndige slik at det har tilstrekkelig yteevne under alle klimatiske forhold som er normale for stedet der det ligger. Ved utformingen av anlegget skal det tas hensyn til variasjoner i mengde avløpsvann i løpet av året, jf. § 13-11.

---

²⁹ <https://www.miljodirektoratet.no/myndigheter/avlop/saksbehandling/roller-og-ansvar-pa-avlopsområdet/sentrale-plikter-og-oppgaver-pa-avlopsområdet/>

Den ansvarlige for renseanlegget skal sørge for at det tas prøver av rensset avløpsvann dersom renseanlegget omfattes av kravene i § 13-7, § 13-8 bokstav a eller b. Når prøver tas, skal tilført vannmengde måles og registreres. Det skal minst tas følgende antall prøver: 6 prøver per år fra avløpsanlegg under 1000 pe og 12 prøver per år fra avløpsanlegg større enn eller lik 1000 pe.

Kommunen kan i samsvar med forurensningsloven oppheve eller endre vilkår knyttet til avløpsanleggs gitte tillatelser eller trekke de tilbake jf. § 13-17.

Utlede revisjonskriterier for avløpsanlegg:

Oversikt over avløpsanlegg og kapasitet:

- Kommunen bør ha en oppdatert oversikt over kommunens avløpsanlegg hvor dimensjonering av anleggene er tilfredsstillende.
- Rutiner for praktisering av renskrav som gjelder for kommunens avløpsanlegg skal være beskrevet og fulgt opp.
- Kommunen håndterer skille mellom overvann/spillvann i egne ledningsnett

Plan for vedlikehold og oppgradering:

- Behov for vedlikehold og oppgraderinger skal være dokumentert for avløps-anleggene.

Private avløpsanlegg

Avløpsvann kan være både sanitært avløpsvann som er påvirket av menneskeskapte prosesser fra husholdninger, prosessvann fra industri og vann fra overflateavrenning (overvann). Utslipp av sanitært avløpsvann reguleres gjennom forurensningsforskriftens del 4. Deler av regelverket er basert på EUs avløpsdirektiv.

Kommunen er forurensningsmyndighet for utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter og lignende, etter forurensningsforskriften kapittel 12. Kommunen har myndighet til å gi tillatelse til utslipp og må føre tilsyn med at utslippet er i samsvar med tillatelsen. Forurensningsloven § 48 stiller krav til at forurensningsmyndigheten skal føre tilsyn med den alminnelige forurensningssituasjon og med forurensninger fra de enkelte kilder. Forurensningsmyndigheten skal gjennom råd, veiledning og opplysning arbeide for å motvirke forurensninger og avfallsproblemer og se til at reglene i loven og vedtak i medhold av loven blir fulgt. Kommunen skal gjennomføre tilsyn på private avløpsanlegg med utslipp likt og over 50 pe etter kapittel 13. Kommunen skal også føre tilsyn på kapittel 12-anlegg, jf. forurensningsforskriften § 12-2.

Miljødirektoratet sier at dersom man har et privat avløpsanlegg, så er man ansvarlig for å følge kravene i forurensningsforskriften. Avhengig av størrelsen på avløpsanlegget eller tettbebyggelsen avløpsanlegget mottar avløpsvann fra, er det kommunen eller statsforvalteren som er myndighet. Kommunen er myndighet for avløpsvann fra mindre tettbebyggelser eller separat avløp. Kommunen kan sette vilkår eller forby utslipp av avløpsvann til bestemte områder, jf. lov om kommunale helse- og omsorgstjenester og forurensningsforskriften kapittel 12-6.

Man er pliktig til å koble seg på et offentlig avløpsanlegg hvis det finnes i nærheten, jf. plan- og bygningsloven § 27-2. Kommunen kan unntaksvis gi tillatelse til at det opprettes nye private avløpsanlegg, men da må vilkårene i vass- og avløpsanleggslova § 2 være oppfylt. Eksempelvis må avløpsanlegget være eid av et andelslag.

På Miljødirektoratets nettsider presenteres det at dagens avløpsregelverk ble vedtatt av Klima- og miljødepartementet i 2007. Det ble åpnet for at utslipp fra mindre tettbebyggelser eller separat avløp etablert før 1. januar 2007, og som på det tidspunktet var lovlige, fortsatt skulle være lovlige uten å måtte søke om ny tillatelse/godkjenning. Det betyr at det finnes lovlige utslipp som likevel ikke er ønskede. Utslipp av urensset, sanitært avløpsvann bidrar til forsøpling og representerer en helsefare. Det kan også føre til luktproblemer og redusert badevannkvalitet.

Forurensningsforskriften § 12-7 bestemmer at avløpsnettets skal, uten at det medfører uforholdsmessig store kostnader, dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes med utgangspunkt i den beste tilgjengelige teknologi og fagkunnskap, særlig med hensyn til

- a. Avløpsvannets mengde og egenskaper
- b. Forebygging av lekkasjer, og
- c. Begrensning av forurensning av resipienten som følge av overløp

§ 12-11 slår fast at utslippssted for avløpsvann fra renseanlegg skal lokaliseres slik at

- a. Utslipp til sjø og ferskvann lokaliseres minst 2 m under laveste vannstand,
- b. Utslipp til elv kun forekommer til elv med helårsavrenning, og
- c. Utslipp til grunnen kun forekommer til stedeagne løsmasser

I paragrafen står det videre at «Utslippssted for avløpsvann fra renseanlegg skal for øvrig lokaliseres og utformes slik at virkningene av utslippet på resipienten blir minst mulig og at brukerkonflikter unngås, herunder slik at utslippet ikke medfører fare for forurensning av drikkevann.

Norsk Vann har utarbeidet en rapport (184/2011) om tilsyn med utslipp fra avløpsanlegg innen kommunens myndighetsområde. Her presenteres det at for å føre tilsyn med utslipp fra avløpsanlegg, er det viktig at kommunen har et grunnlag for dette. Dette bør være i form av oversikt over anlegg, beliggenhet og rensemetoder.

Det er et viktig prinsipp at forurenser betaler. § 2-12 fastsetter at kommunen kan fastsette forskrift om gebyr for saksbehandling og kontroll. Gebyrene skal samlet ikke overstige kommunens kostnader. I Norsk Vanns rapport presenteres det at kommunen kan ha et tilsyns- og kontrollgebyr. Dersom dette er et årsgebyr, bør tilsynet også gjennomføres relativt ofte.

Rapporten presenterer at det er store forskjeller i krav til anleggene, avhengig av type anlegg, når de ble godkjent og stedlige forhold. I rapporten står det videre at det gjerne er avfallsanlegg i spredt bebyggelse som ofte representerer de største ressursmessige, organisatoriske og miljømessige utfordringene.

I rapporten står det at kommunens myndighet til å gi tillatelse til utslipp eller påslipp også medfører ansvar for tilsyn med tillatelsene, som innebærer:

- Kontroll med at krav i utslippstillatelse holdes
  - Er anlegget bygget i samsvar med tillatelsen?
  - Er utslippsmengde og -kvalitet i samsvar med tillatelsen?
- Kontroll med at prøvetaking og dokumentasjon er iht. krav
  - Er prøveprogrammet overholdt?
  - Er overløpene dokumentert?
- Periodisk/regelmessig inspeksjon av anleggene
  - Sørge for sanksjoner/gi pålegg ved regelbrudd/avvik fra utslippstillatelsen
  - Oppfølging/revisjon av de deler av internkontrollsystemene der kommunene er forurensningsmyndighet
- Ansvarsgrenser:

Tilsyn etter delegert myndighet etter forurensningsloven omfatter formelt sett ikke:

- Bygningskontroll etter plan- og bygningsloven, men kommunen/myndigheten skal sørge for at den som har kontroll med prosjektering og utførelse har VA-teknisk kompetanse
- Generell internkontrollrevisjon ved virksomheter med påslipp etter § 15 A-4.

Utlede kriterier for private avløpsanlegg:

- Kommunen bør ha oversikt over private avløpsanlegg
- Kommunen bør gjennomføre tilsyn med private avløpsanlegg

- Kommunen bør gjennomføre jevnlig inspeksjon av anleggene

VEDLEGG 2 – UTTALELSE

SV: Kommentarer fra oss. VS: Oversendelse av høringsrapport - forvaltningsrevisjon vann- og avløpstjenesten

Hilde Bellingmo <Hilde.Bellingmo@melhus.kommune.no>

Til Arve Gausen

Svar

Svar til alle

Videresend

tir. 04.07.2023 14:56

Mine kommentarer:

- Revisjonskriterier: Utsiftingstakt på vannledninger skal være 2 % (side 13) fram til 2035. Dette er et urealistisk mål, som betyr at vi må skifte 7,5 km med ledninger hvert år. For Melhus er det mer et riktig mål å ha 1% ledningsfornyelse.
- Informasjon om vann; Fra hjemmesiden til Melhus kommune, denne er ikke oppdatert det siste. Her står det at Melhus har Benna vannverk. Det er ikke riktig. Trondheim er nå vannverkseier, og Benna er en del av Trondheim vannverk. Det er derfor også Trondheim kommune som tar prøver av vannkvaliteten på Benna (og ikke Melhus, som det står i rapporten) side 16, ser at også Stian har kommentert dette.

MELHUS
KOMMUNE

Teknisk drift

Hilde Bellingmo
enhetsleder

Mobil 95309463

www.melhus.kommune.no

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no

Forvaltningsrevisjon av informasjonssikkerhet - prosjektplan

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Melhus kommune

Møtedato

07.09.2023

Saknr

40/23

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 23/94 - 7

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til problemstillingene, leveringstidspunkt og ressursrammen revisjonen har foreslått i prosjektplanen

Vedlegg

Prosjektplan, oppdatert med ny leveringsdato

Brev til Revisjon Midt-Norge SA om kontrollutvalgets vedtak i sak18/23

Saksopplysninger

Datatilsynet har satt i gang et større tilsynsarbeid med nærmere hundre norske kommuner og fylkeskommuner sin ivaretagelse av personopplysningssikkerheten. Tilsynsarbeidet vil gjennomføres i to faser. Fase 1 består av dokumentgjennomgang og fase 2 blir et stedlig tilsyn og vil være som en forvaltningsrevisjon. Melhus kommune ble trukket ut til fase 1.

Kontrollutvalget fikk prosjektplanen til behandling på sitt møte 4. mai (sak 18/23), men vedtok å sette behandlingen "på vent" inntil Datatilsynet tok en beslutning om hvilke kommuner som ble trukket ut til fase 2. Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

Kontrollutvalget avventer å behandle prosjektplanen til Datatilsynet har bestemt hvilke kommuner som vil være med i fase 2.

Melhus kommune ble ikke trukket ut til fase 2 i Datatilsynets undersøkelse, derfor legges prosjektplanen frem for kontrollutvalget i dagens møte.

Kontrollutvalget og kommunestyret har gjennom utarbeidelsen og vedtak av plan for forvaltningsrevisjon for 2020 - 2024, lagt premissene for forvaltningsrevisjonsarbeidet ut 2024.

På kontrollutvalgets møte 16. februar 2023, i sak 6/23, bestilte utvalget en forvaltningsrevisjon av datasikkerhet.

Kontrollutvalget protokollerte følgende:

Kontrollutvalget ønsker svar på følgende spørsmål:

- Hva gjør kommunen for å forebygge, oppdage og håndtere digitale angrep?
- Hva gjør kommunen hvis systemene blir helt utilgjengelige eller ikke til å stole på?
- Hvordan forvaltes kommunens kontroll over persondata?
- Hvordan forvaltes teknologien og hvordan understøtter den kommunale tjenester på kort og lang sikt?
- Hvilke rutiner er etablert for sikring av kommunes data?
- Hvordan følger kommunens sikkerhetstiltak lover, forskrifter og annet regelverk med tanke på backup, personvern, kriseløsninger, hacking med mer?
- Hvordan fungerer de fastlagte rutinene for informasjonssikkerhet i praksis?
- I hvilken grad er organiseringen av informasjonssikkerhetsarbeidet tilfredsstillende og i tråd med lovkrav?
- Hvilke systemer har kommunen for kontroll og etterprøving av informasjonssikkerhet?
- Hvordan blir kontroll og etterprøving gjennomført?

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

1. Kontrollutvalget viser til plan for forvaltningsrevisjon for 2020-2024 og bestiller en forvaltningsrevisjon av datasikkerhet.
2. Prosjektplan med ressursramme og tidspunkt for ferdig rapport oversendes kontrollutvalgets sekretariat innen 17.04.2023 og legges frem for kontrollutvalget på utvalgets møte 04.05.2023.
3. Kontrollutvalget gir sekretariatet fullmakt til å følge opp prosjektet på vegne av utvalget.

Revisor har avklart begrepene "datasikkerhet" og "informasjonssikkerhet" på side 3 og 4 i prosjektplanen, og sier at det er begrepet "informasjonssikkerhet" som er brukt i spørsmålene som kontrollutvalget ønsker svar på. På bakgrunn av dette så vil revisor bruke begrepet informasjonssikkerhet videre i denne forvaltningsrevisjonen.

Revisjonen har foreslått følgende problemstillinger:

- Har kommunen etablert et styringssystem for informasjonssikkerhet som tilfredsstillende krav i regelverket?
- Har kommunen tilfredsstillende organisatoriske og tekniske tiltak for å ivareta informasjonssikkerhet?

Forvaltningsrevisjonen gjennomføres med et timeforbruk på inntil 300 timer. Revisor vil ta et oppstartsmøte med administrasjonen i starten av november 2023 og datainnhenting vil være ferdig i midten av februar 2024. For å svare ut problemstillingene har revisor planlagt å bruke intervju og en dokumentgjennomgang. Ferdig rapport oversendes kontrollutvalgets sekretariat i slutten av april 2024.

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor, Hanne Marit Ulseth Bjerkan, vil orientere om problemstillinger og gjennomføring av forvaltningsrevisjonen på møtet 7. september. Kontrollutvalget må da benytte anledningen til å stille spørsmål, samt å gi innspill til eventuelle endringer og/eller tillegg.

Vurdering

Revisor har satt opp en oversikt på side 10 i prosjektplanen som viser hvilken av problemstillingene som svarer ut de ulike spørsmålene kontrollutvalget ønsker svar på.

Ferdig rapport skal leveres kontrollutvalgets sekretariat i slutten av april 2024, det vil si at kontrollutvalget kan behandle rapporten på sitt siste møte før sommeren i 2024.

Kontrollutvalgets sekretariat har endret tittel på forvaltningsrevisjonen fra Datasikkerhet til Informasjonssikkerhet på bakgrunn av revisors forklaring av begrepene.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat anbefaler at kontrollutvalget slutter seg til problemstillingene, leveringstidspunkt og ressursrammen revisjonen har foreslått i prosjektplanen.

1 FAKTA OM OPPDRAGET

FORMÅL

Formålet med oppdraget er å svare ut kontrollutvalgets bestilling knyttet til informasjonssikkerhet i Melhus kommune. Oppdraget vil kunne identifisere mulige forbedringspotensial knyttet til informasjonssikkerhet i kommunen.

PROBLEMSTILLINGER

- Har kommunen etablert et styringssystem for informasjonssikkerhet som tilfredsstillende krav i regelverket?
- Har kommunen tilfredsstillende organisatoriske og tekniske tiltak for å ivareta informasjonssikkerhet?

TIDS- OG RESSURSBRUK

Timeforbruk: Inntil 300 timer

Rapport til sekretær: Innen utgangen av april 2024

OPPDRAGSANSVARLIG REVISOR

Hanne Marit Ulseth Bjerkan

hanne.bjerkan@revisjonmidtnorge.no

Tlf. 476 34 527

2 MANDAT

Kapittelet redegjør for bestillingen og gir informasjon om temaet.

2.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Melhus kommune bestilte den 16. februar 2023, sak 06/23 en forvaltningsrevisjon om datasikkerhet. Bestillingen er gjort med utgangspunkt i «*Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024*».

Under behandlingen kommer det frem at kontrollutvalget ønsker svar på følgende spørsmål:

- *Hva gjør kommunen for å forebygge, oppdage og håndtere digitale angrep?*
- *Hva gjør kommunen hvis systemene blir helt utilgjengelige eller ikke til å stole på?*
- *Hvordan forvaltes kommunens kontroll over persondata?*
- *Hvordan forvaltes teknologien og hvordan understøtter den kommunale tjenester på kort og lang sikt?*
- *Hvilke rutiner er etablert for sikring av kommunes data?*
- *Hvordan følger kommunens sikkerhetstiltak lover, forskrifter og annet regelverk med tanke på backup, personvern, kriseløsninger, hacking med mer?*
- *Hvordan fungerer de fastlagte rutinene for informasjonssikkerhet i praksis?*
- *I hvilken grad er organiseringen av informasjonssikkerhetsarbeidet tilfredsstillende og i tråd med lovkrav?*
- *Hvilke systemer har kommunen for kontroll og etterprøving av informasjonssikkerhet?*
- *Hvordan blir kontroll og etterprøving gjennomført?*

Revisor har forsøkt å ta hensyn til de ulike spørsmålene som kontrollutvalget har listet opp, og at disse besvares gjennom revisor sitt forslag til problemstillinger.

2.2 IT-sikkerhet

Kontrollutvalget har bestilt en forvaltningsrevisjon om «datasikkerhet», mens det er brukt «informasjonssikkerhet» i opplistingen av problemstillinger i bestillingen. Revisor vil først forklare og avklare bruk av begreper.

Datasikkerhet er et samlebegrep for metoder og verktøy som skal sikre at digitale tjenester eller digital informasjon ikke blir stjålet eller går tapt. Eksempel er brannmur, tofaktorautentisering, sikre passord. Begrepen IT-sikkerhet og IKT-sikkerhet brukes på samme

måte. I forvaltningsrevisjonen vil de ulike begrepene brukes uten at det gjøres noe prinsipielt skille mellom dem.¹

Informasjonssikkerhet er å beskytte informasjonsverdier mot skade. En informasjonsverdi kan være selve informasjonen, men også ressurser for representering og behandling av informasjonen. Eksempler på informasjonsverdier er data, fysisk IT-utstyr og infrastruktur, systemer, konfigureringer, programvare, applikasjoner og til og med menneskelige ressurser (Jøsang 2021). Videre skriver Jøsang (2021) at det ikke er noen tydelig avgrensning av hva som kan være informasjonsverdi. Derimot er det en klar definisjon på hvordan informasjonsverdier kan skades, nemlig gjennom brudd på konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet. Informasjonssikkerhet handler om hvordan en organisasjon sikrer informasjon og tjenester og hvilke rutiner og prosesser den bruker. Sentralt her er sikkerhetsledelse og risikostyring. En god sikkerhetskultur er viktig, siden angrep kan forekomme i hele virksomheten, ikke bare teknisk.¹

Forvaltningsrevisjonen vil videre bruke begrepet informasjonssikkerhet.

Det er minst tre juridiske tilnærmeringer til sikkerhetsarbeidet. Disse er:

- Lov om nasjonal sikkerhet (Sikkerhetsloven)
- Lov om behandling av personopplysninger (Personopplysningsloven)
- Forskrift om elektronisk kommunikasjon med og i forvaltningen (eForvaltningsforskriften), § 15 om internkontroll på informasjonssikkerhetsområdet.

Sikkerhetsloven stiller krav om at sikkerhetsstyringen skal gjennomføres planlagt og systematisk i et sikkerhetsstyringssystem som samordnes med virksomhetens styringssystem. Personopplysningsloven gir bestemmelser om hvordan personopplysninger skal behandles. I eForvaltningsforskriften er internkontroll på informasjonssikkerhetsområdet regulert. Forskriften krever at forvaltningsorganet skal ha en internkontroll på informasjonssikkerhetsområdet og som bør være integrert som en del av virksomhetens helhetlige styringssystem.

Personopplysningsloven er bygget på noen grunnleggende prinsipper, og alle som behandler personopplysninger må følge disse prinsippene. Datatilsynet skriver at prinsippene gir ulike måter uttrykk for at behandling av personopplysninger skal skje på en måte som sikrer

---

¹ <https://www.pwc.no/no/teknologi-omstilling/hva-er-cybersikkerhet.html>

forutsigbarhet og forholdsmessighet for enkeltmenneske.² Tabellen nedenfor er basert på Datatilsynet sin gjennomgang av personvernprinsippene.

Tabell 1. Gjennomgang av personvernprinsippene

Prinsipp	Nærmere om prinsippene
Lovlig, rettferdig og gjennomsiktighet	Rettslig grunnlag for en planlagt behandling av personopplysninger. Behandlingen av personopplysninger skal være gjennomsiktig. Virksomhetene har en behandlingsansvarlig som bestemmer formålet med behandlingen av personopplysninger og hvilke hjelpemidler som skal brukes.
Formålsbegrensing	Ethvert formål med behandling av personopplysninger skal identifiseres og beskrives presist.
Dataminimering	Begrense mengden innsamlede personopplysninger til det som er nødvendig for å realisere formålet.
Riktighet	Korrekte opplysninger og skal oppdateres om nødvendig.
Lagringsbegrensning	Personopplysninger skal slettes eller anonymiseres når de ikke lenger er nødvendige for formålet de ble innhentet for.
Integritet og konfidensialitet	Behandlingsansvarlig må sørge for å iverksette tiltak mot utilsiktet og ulovlig ødeleggelse, tap og endring av personopplysninger.
Ansvarlighet	Punktet understreker ansvaret for å opptre i henhold til regelverket. Virksomhetene må kunne dokumentere at den har gjennomført tiltak for å etterleve personvernforordningen. Virksomheten må opptre proaktiv og etablere alle nødvendige organisatoriske og tekniske tiltak for å sikre at regelverket etterleveres til enhver tid.

Kilde: Datatilsynet

Norge har et eget ekspertorgan for informasjons- og objektsikkerhet, Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM), som er det nasjonale fagmiljøet for IKT-sikkerhet. NSM har utarbeidet en veileder i sikkerhetsstyring³. Veilederen beskriver sikkerhetsstyring som

² [Datatilsynet personvernprinsippene](#)

³ [Veileder i sikkerhetsstyring \(NSM\)](#)

systematiske aktiviteter som er nødvendige for å oppnå og opprettholde et forsvarlig sikkerhetsnivå for virksomhetens skjermingsverdige verdier. Skjermingsverdige verdier er definert i sikkerhetslovens § 6-1 første ledd: *Et informasjonssystem er skjermingsverdig dersom det behandler skjermingsverdig informasjon, eller dersom det i seg selv har avgjørende betydning for grunnleggende nasjonale funksjoner.* Utgangspunktet for sikkerhetsstyringen er risikovurderinger som omfatter informasjon om verdier, identifisering av trusler og avdekking av sårbarheter. Risikovurderingene danner grunnlaget for risikohåndteringen. Risikohåndtering omfatter etablering av sikkerhetstiltak, tilpasset de skjermingsverdige verdiene en virksomhet forvalter. Sikkerhetstiltak kan være både organisatoriske tiltak og tekniske tiltak. Organisatoriske tiltak er for eksempel roller og ansvar, retningslinjer, prosedyrer og rutiner. Tekniske tiltak er eksempelvis IKT-løsninger, skap, dører, rom og bygninger.

Figuren nedenfor illustrere sammenhengen i det som er beskrevet ovenfor.

Figur 1. Sammenhenger for sikkerhetsstyring.

NSM har også utarbeidet grunnprinsipper for IKT-sikkerhet⁴ (NSM 2020) som er et sett med prinsipper og tiltak for å beskytte informasjonssystemer mot uautorisert tilgang, skade eller misbruk. Grunnprinsippene fokuserer på organisatoriske og teknologiske tiltak. Grunnprinsippene er inndelt i fire kategorier og er gjengitt i tabellen nedenfor.

Tabell 2. Grunnprinsipper for IKT-sikkerhet

1. Identifisere og kartlegge	2. Beskytte og opprettholde
-------------------------------------	------------------------------------

⁴ [Grunnprinsipper for IKT-sikkerhet \(NSM\)](#)

Kartlegge styringsstrukturer, leveranser og understøttende systemer Kartlegge enheter og programvare Kartlegge brukere og behov for tilgang	Ivareta sikkerhet i anskaffelses- og utviklingsprosesser Etablere en sikker IKT-arkitektur Ivareta en sikker konfigurasjon Beskytte virksomhetens nettverk Kontroller dataflyt Ha kontroll på identiteter og tilganger Beskytt data i ro og i transitt Beskytt e-post og nettleser Etabler evne til gjenoppretting av data Integrer sikkerhet i prosess for endringshåndtering
3. Oppdage	4. Håndtere og gjenopprette
Oppdage og fjerne kjente sårbarheter og trusler Etablere sikkerhetsovervåkning Analysere data fra sikkerhetsovervåkning Gjennomfør inntrengingstester	Forberede virksomheten på håndtering av hendelser Vurdere og klassifisere hendelser Kontrollere og håndtere hendelser Evaluere og lære av hendelser

Kilde: NSM 2020

NSM skriver at hvert grunnprinsipp er en kontinuerlig aktivitet som må vurderes i hele informasjonssystemets levetid, fra planlegging og etablering til avhending. Flere av grunnprinsippene bygger på hverandre, og enkelte er en forutsetning for at andre prinsipper skal kunne implementeres effektivt.

2.3 Kommunens organisering

Melhus kommune har en egen enhet, IT- og digital samhandling, som er en del av Melhus kommunes sentraladministrasjon. Enheten består av ITMidt (drift, support og tjenesteutvikling), kommunikasjon og dokumentasjon (arkiv og innsyn) og politisk sekretariat.

ITMidt er et interkommunalt IT-samarbeid mellom kommunene Melhus og Skaun, og er organisert som et vertskommunesamarbeid hvor Melhus kommune er vertskommune. ITMidt har som formål å ivareta oppgaver knyttet til drift, service, forvaltning og utvikling av informasjons- og kommunikasjonsteknologi, inngåelse og oppfølging av avtaler, samt ivareta digitalisering og tjenesteutvikling. ITMidt har også ansvar for å ivareta informasjonssikkerhet og internkontroll i henhold til lov og forskrift.

Melhus kommune har et eget personvernombud som skal påse at kommunen behandler personopplysninger etter bestemmelsene i personopplysningsloven. Melhus kommune har også en egen personvernerklæring som forteller hvordan kommunen samler inn og bruker opplysningene i sitt lovpålagte, daglig arbeid. Det er rådmann i kommunen som er

behandlingsansvarlig og bestemmer formålet med behandlingen av personopplysninger som innhentes og er ansvarlig for at de behandles i tråd med gjeldene lover og forskrifter.⁵

---

⁵ Melhus kommunes hjemmeside

3 PROSJEKTDESIGN

Kapittelet redegjør for revisors forslag til løsning av oppdraget.

3.1 Problemstillinger

Problemstillingene som skal besvares i prosjektet er følgende:

1. Har kommunen etablert et styringssystem for informasjonssikkerhet som tilfredsstillende krav i regelverket?
2. Har kommunen tilfredsstillende organisatoriske og tekniske tiltak for å ivareta informasjonssikkerhet?

Den første problemstillingen tar utgangspunkt i hva som kreves av et styringssystem for informasjonssikkerhet. Risikovurderinger og risikohåndtering er sentralt her. Problemstillingen vil se på om kommunen har vurdert hvilke informasjonsverdier kommunen har, hvilke trusler som finnes og hvor sårbar kommunen er hvis denne informasjonen ikke blir tilgjengelig eller kommer på avveie. Revisor vil se på om informasjonssikkerhet er en del av kommunens internkontrollsystem. En del av problemstillingen vil også være å se om kommunen ivaretar personopplysninger i tråd med krav i regelverket; om kommunen har full oversikt over sin behandling av personopplysninger og om kommunen har etablert tiltak som sikrer at regelverket følges. Kommunen har blant annet plikt til å føre protokoller over behandlingsaktivitetene⁶ de gjennomfører.

Den andre problemstillingen handler om konkret organisatoriske og tekniske tiltak for å ivareta informasjonssikkerheten. Rammene for problemstillingene vil være Nasjonal sikkerhetsmyndighets grunnprinsipper for IKT-sikkerhet. Nedenfor er de fire prinsippene listet opp og litt mer om hva revisor vil se på under hvert punkt.

- Identifisere og kartlegge
  - Om kommunen har oversikt over enheter i IKT-systemet og programvare
- Beskytte og opprettholde
  - Om kommunen har etablert og dokumentert en sikker IKT-arkitektur.
  - Om kommunen har styring med sikkerhetsoppdateringer og en plan for sikkerhetskopieringer og om de tar sikkerhetskopier.
- Oppdage

---

⁶ Det må finnes et behandlingsgrunnlag for behandling av hver enkelt personopplysning til hvert enkelt formål. Et behandlingsgrunnlag er et rettslig grunnlag for å behandle personopplysninger, for eksempel samtykke. Kilde: Datatilsynet.

- Om kommunen har et system for å overvåke sikkerheten og analysere data fra overvåkningen.
- Om kommunen gjennomfører inntrengningstester.
- Håndtere og gjenopprette
  - Om kommunen har en plan for hendelseshåndtering (ansvar, tiltak, kommunikasjon og loggføring) og en plan for gjenoppretting.

For å vise at problemstillingene vil svare ut punktene kontrollutvalget har skissert, har revisor satt opp en oversikt over hvilke problemstillinger som svarer ut de ulike spørsmålene.

Spørsmål fra kontrollutvalget	Besvares i følgende problemstilling
Hva gjør kommunen for å forebygge, oppdage og håndtere digitale angrep?	Problemstilling 2
Hva gjør kommunen hvis systemene blir helt utilgjengelige eller ikke til å stole på?	Problemstilling 2
Hvordan forvaltes kommunens kontroll over persondata?	Problemstilling 1
Hvordan forvaltes teknologien og hvordan understøtter den kommunale tjenester på kort og lang sikt?	Problemstilling 1
Hvilke rutiner er etablert for sikring av kommunes data?	Problemstilling 2
Hvordan følger kommunens sikkerhetstiltak lover, forskrifter og annet regelverk med tanke på backup, personvern, kriseløsninger, hacking med mer?	Problemstilling 2
Hvordan fungerer de fastlagte rutinene for informasjonssikkerhet i praksis?	Problemstilling 2
I hvilken grad er organiseringen av informasjonssikkerhetsarbeidet tilfredsstillende og i tråd med lovkrav?	Problemstilling 1
Hvilke systemer har kommunen for kontroll og etterprøving av informasjonssikkerhet?	Problemstilling 1
Hvordan blir kontroll og etterprøving gjennomført?	Problemstilling 1

3.2 Avgrensning

Personopplysningsloven stiller krav til behandling av personopplysninger. Revisjonen har ikke mulighet til å se på alle de spesifikke kravene som omhandler behandling av personopplysninger. Revisjonen vil ikke se på behandlingsgrunnlaget som ligger til grunn for behandling av hver enkelt personopplysning til hvert enkelt formål, for eksempel om det er innhentet samtykke.

3.3 Kilder til kriterier

Aktuelle kilder til revisjonskriterier er:

- Lov om nasjonal sikkerhet (Sikkerhetsloven)

- Lov om behandling av personopplysninger (Personopplysningsloven)
- Forskrift om elektronisk kommunikasjon med og i forvaltningen (eForvaltningsforskriften)
- Veileder i sikkerhetsstyring, Nasjonal sikkerhetsmyndighet
- NSMs grunnprinsipper for IKT-sikkerhet, Nasjonal sikkerhetsmyndighet
- Virksomhetenes plikter knyttet til personvernregelverket, Datatilsynet

3.4 Metoder for innsamling av data

Revisor vil innhente dokumentasjon fra kommunen for å besvare problemstillingene. Gjennomgang av kommunale dokumenter vil være en viktig datakilde for å undersøke hvordan kommunen jobber med informasjonssikkerhet. Eksempler på dokumenter er risikovurderinger, beredskapsplaner, politiske dokumenter som gir føringer, rutinebeskrivelser for ulike tiltak og ulike planer innenfor informasjonssikkerhet, dokumentasjon av behandling av personopplysninger med mer. Dokumentgjennomgang er en god metode for å finne frem til opplysninger som er nødvendige og relevante for kommunal oppgaveløsning og forvaltning. Det offentlige har i enkelte tilfeller plikt til å dokumentere sitt arbeid og sin regeletterlevelse.

Det vil bli gjennomført intervjuer med kommunens ledelse og ansatte innenfor IT for å få dybdekunnskap om hvordan arbeidet med informasjonssikkerhet foregår i kommunen og for å forstå sammenhengene. Revisor vil også intervju personvernombudet i kommunen. Det kan være aktuelt å intervju andre ansatte i kommunen.

4 PROSJEKTORGANISERING

4.1 Prosjektteam

Oppdragsansvarlig revisor	Hanne Marit Ulseth Bjerkan
Prosjektmedarbeider	Margrete Haugum
Kvalitetssikrer	Merete Montero
Kvalitetssikrer	Trine Holter

4.2 Milepælsplan

Bestillingsdato	16. februar 2023
Prosjektplan til sekretær	19. april 2023
Oppstartsmøte	Starten av november 2023
Datainnsamling ferdig	Midten av februar 2024
Rapport til uttalelse	Starten av april 2024
Rapport til sekretær	Innen utgangen av april 2024

Trondheim, 21. august 2023

Hanne Marit Ulseth Bjerkan

Oppdragsansvarlig revisor

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

KILDER

Lov om nasjonal sikkerhet (Sikkerhetsloven)

Lov om behandling av personopplysninger (Personopplysningsloven)

Forskrift om elektronisk kommunikasjon med og i forvaltningen (eForvaltningsforskriften)

«Veileder i sikkerhetsstyring», Nasjonal sikkerhetsmyndighet

«NSMs Grunnprinsipper for IKT-sikkerhet», Nasjonal sikkerhetsmyndighet

Datatilsynet – personvernprinsippene

Jøsang, A. (2021) Informasjonssikkerhet. Teori og praksis. Universitetsforlaget, Oslo

Melhus kommune sin hjemmeside

Revisjon

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 STEINKJER

Vår saksbehandler: Eva J. Bekkavik, tlf. 468 51 950
E-post: eva.bekkavik@konsek.no
Deres ref.:
Vår ref.: 23/94-6
Oppgis ved alle henvendelser
Vår dato: 22.05.2023

Prosjektplan - Informasjonssikkerhet

Vi viser til møte i kontrollutvalget 04.05.2023, kontrollutvalgets sak 18/23 Forvaltningsrevisjon av informasjonssikkerhet - prosjektplan.

Kontrollutvalget fattet enstemmig følgende vedtak:

Kontrollutvalget avventer å behandle prosjektplanen til Datatilsynet har bestemt hvilke kommuner som vil være med i fase 2.

Hvis Melhus kommune blir trukket ut til fase 2 så ber kontrollutvalget sekretariatet om å legge frem en sak om bestilling av en forvaltningsrevisjon av hjemmetjenesten.

Med hilsen
Konsek Trøndelag IKS

Eva J. Bekkavik
seniorrådgiver

Dette brevet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Kopi til:
Kontrollutvalgets leder
Oppdragsansvarlig revisor
Tor Arne Stubbe faglig leder forvaltningsrevisjon

Forenklet etterlevelseskontroll - Internkontroll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Melhus kommune

Møtedato

07.09.2023

Saknr

41/23

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE-216 - Revisjon

Arkivsaknr 22/174 - 12

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen til orientering.

Vedlegg

Revisors uttalelse forenklet etterlevelseskontroll - Internkontroll

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak (kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav b). Som følge av dette ansvaret skal kontrollutvalget også påse at det gjennomføres forenklet etterlevelseskontroll av forvaltningen jf. kommuneloven § 24-9.

Formålet med forenklet etterlevelseskontroll er, innenfor en begrenset ressursramme, å forebygge svakheter og sikre at kommunen følger sentrale bestemmelser og vedtak på økonomiområdet. Dette bygger opp under god økonomiforvaltning, åpenhet og tillit til forvaltningspraksis.

Målsettingen er å etablere enkle og jevnlige kontrollhandlinger som kan fange opp vesentlige svakheter i sentrale deler av økonomiforvaltningen. Kontrollhandlingene kan blant annet foretas på områder hvor brudd har særlige økonomiske konsekvenser, eller i særlig grad svekker tilliten til økonomiforvaltningen.

Forenklet etterlevelseskontroll av økonomiforvaltningen omfatter ikke vurderinger av produktivitet, kostnadseffektivitet, kvalitet, måloppnåelse og virkninger. Slike vurderinger faller inn under forvaltningsrevisjon.

Revisor har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Melhus kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på følgende område:

Kapittel 25 Internkontroll i kommuneloven.

Valgte kriterier:

1. Internkontroll

- a. Hvordan sikrer og kontrollerer kommunedirektøren at internkontrollrutiner blir fulgt i de ulike enheter i kommunen?
- b. Har kommunedirektøren en beskrivelse av vurdering som sikrer at internkontrollen er tilpasset kommunens/områdets størrelse, egenart og risikoforhold?
- c. Har kommunedirektøren rutiner for å følge opp avvik som avdekkes i internkontrollen, evaluering og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll?

2. Rapportering

- a. Hvordan og hvor detaljert rapporteres det om internkontroll og om resultater fra statlige tilsyn til kommunestyret?
- b. Hvor ofte rapporteres det?

Vurdering

Revisor konkluderer med at Melhus kommune i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene i Kapittel 25 Internkontroll i kommuneloven.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat anbefaler at kontrollutvalget tar revisors attestasjonsuttalelse til orientering.

**Til kontrollutvalget i
Melhus kommune**

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

Org nr: 919 902 310 mva
Bank: 4270 18 38658

M post@revisjonmidtnorge.no
T +47 907 30 300

Uavhengig revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen.

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Melhus kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på følgende områder:

Vi har i vår risiko- og vesentlighetsvurdering kommet frem til at vi for 2022 foretar kontroll på etterlevelse av kapittel 25 Internkontroll i kommuneloven.

Valgte kriterier

1) Internkontroll

- a. Hvordan sikrer og kontrollerer kommunedirektøren at internkontrollrutiner blir fulgt i de ulike enheter i kommunen?
- b. Har kommunedirektøren en beskrivelse av vurdering som sikrer at internkontrollen er tilpasset kommunens/områdets størrelse, egenart og risikoforhold?
- c. Har kommunedirektøren rutiner for å følge opp avvik som avdekkes i internkontrollen, evaluering og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll?

2) Rapportering

- a. Hvordan og hvor detaljert rapporteres det om internkontroll og om resultater fra statlige tilsyn til kommunestyret?
- b. Hvor ofte rapporteres det?

Ledelsens ansvar for etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen

Kommunedirektøren er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at økonomiforvaltningen utøves i tråd med bestemmelser og vedtak, og at økonomiforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi har utført oppdraget i samsvar med etiske retningslinjer for revisjonsselskapet, som inneholder uavhengighetskrav og andre krav basert på grunnleggende prinsipper om integritet, objektivitet, faglig kompetanse og tilbørlig aktsomhet, fortrolighet og profesjonell opptreden.

I samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1 Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre

attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester) har Revisjon Midt-Norge SA et tilstrekkelig kvalitetskontrollsystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å avgi en uttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 301 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger vesentlige feil eller mangler ved etterlevelse av bestemmelser og vedtak i kommunens økonomiforvaltning på det området vi har foretatt forenklet etterlevelseskontroll.

Vi baserer oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering som er lagt frem for kontrollutvalget.

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 301, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for at bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen etterleves. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i en revisjonsberetning.

Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Melhus kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene i kommunelovens kapittel 25 om internkontroll, for valgte kriterier.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for å gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å ivareta sitt påseansvar med økonomiforvaltningen og til Melhus kommunes informasjon, og er ikke nødvendigvis egnet til andre formål.

Brekstad, 29. juni 2023

Monica Nordvik Larsen
oppdragsansvarlig

Kopi: Rådmann

Kontrollutvalgets virksomhet i valgperioden 2019-2023

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Melhus kommune

Møtedato

07.09.2023

Saknr

42/23

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE-033, TI-&14

Arkivsaknr 20/203 - 14

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar rapportene til orientering og legger dem frem for nytt kommunestyre med følgende innstilling:

Kommunestyret tar kontrollutvalgets rapporter til orientering.

Vedlegg

Kontrollutvalgets virksomhet valgperioden 2019 - 2023

Rapportering på gjennomført forvaltningsrevisjon valgperioden 2019-2023

Rapportering på gjennomført selskapskontroll valgperioden 2019-2023

Saksopplysninger

Kontrollutvalget utøver kontrollfunksjonen på vegne av kommunestyret. Av de mest sentrale føringene som ligger til grunn for utvalgets arbeid er kommuneloven, forskrift om kontrollutvalg og revisjon, samt reglement for kontrollutvalget i Melhus kommune.

Kontrollutvalget rapporterer løpende til kommunestyret om arbeidet de utfører, både gjennom årsmeldinger og ved fremleggelse av rapporter om forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. I tillegg legges protokoller fra kontrollutvalgets møter frem for kommunestyret som referatsak.

Kontrollutvalgets virksomhet i årene 2019-2023 er oppsummert i en egen rapport.

Formålet med rapporten er fra kontrollutvalgets side å informere om utvalgets rolle og funksjon, og at man på den måten kan gi føring og signaler om lovmessige krav og om formålet med sin egen virksomhet i valgperioden.

Rapporten inneholder innledningsvis en presentasjon av kontrollutvalget og kontrollutvalgets rolle. Videre gir den en oversikt over kontrollutvalgets oppgaver slik de fremgår av de gjeldende bestemmelsene om kontroll i kommuneloven og i forskriften om kontrollutvalg og revisjon.

Som vedlegg til denne rapporten er det utarbeidet en oversikt over gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller i perioden 2019 – 2023.

I oversikten er det gjort rede for problemstilling, rapportens konklusjon, revisors anbefalinger, kontrollutvalgets vedtak og kommunestyrets vedtak, samt den administrative oppfølgingen av kommunestyrets vedtak.

Rapportene er utformet på en måte som gjør den egnet til bruk som grunnlag for informasjon til nytt kontrollutvalg og nytt kommunestyre.

Konsek
TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

**Kontrollutvalgets
virksomhet
valgperioden
2019-2023**

Melhus kommune

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	3
2. Om kontrollutvalget, mandat og sammensetning.....	3
2.1 Kontrollutvalgets sammensetning i perioden	3
2.2 Reglement for kontrollutvalget.....	4
2.3 Rammer for utvalgets arbeid	4
2.4 Kontrollutvalgets ressurser.....	4
2.4.1 Sekretariat.....	4
2.4.2 Revisjon	4
2.4.3 Økonomi.....	5
3. Lovpålagte oppgaver.....	5
3.1 Regnskapsrevisjon.....	5
3.1.1 Forenklet etterlevelseskontroll.....	5
3.2 Forvaltningsrevisjon	6
3.2.1 Gjennomførte forvaltningsrevisjoner.....	6
3.3 Eierskapskontroll.....	7
3.3.1 Gjennomførte eierskapskontroller.....	7
3.4 Påseansvar overfor revisor.....	7
4. Annet arbeid i utvalget.....	7
4.1 Møter.....	7
4.2 Saker.....	7
4.3 Opplæring og faglig samarbeid	10
5. Erfaringer fra arbeidet i valgperioden 2019 - 2023.....	10
5.1 Forholdet til politisk ledelse	10
5.2 Forholdet til administrativ ledelse	10
6. Oppsummering.....	10

Vedlegg: Oversikt over saker behandlet i kontrollutvalget i valgperioden 2019-2023

1. Innledning

Valgperioden 2019 – 2023 nærmer seg slutten og et 4-årig virke for kontrollutvalget i Melhus kommune er i ferd med å fullføres. For å kunne oppsummere egen virksomhet, samt å gi det påtroppende kontrollutvalget i Melhus kommune en god innføring om kontrollutvalget i Melhus sitt virke, ønsker kontrollutvalget å gi en evaluering av sitt eget arbeid i valgperioden.

2. Om kontrollutvalget, mandat og sammensetning

Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan. Utvalget velges av kommunestyret og skal utføre det løpende tilsynet med den kommunale forvaltningen. Alle kommuner skal ha et kontrollutvalg¹.

2.1 Kontrollutvalgets sammensetning i perioden

Medlemmer	
Gunn Inger T. Løvseth	Leder
Svein Evjen	Nestleder
Heidi Evjen	Medlem
Eirik Engan	Medlem
Rune Sunnset	Medlem
Arild Blekesaune	Medlem
Kirsti Nygård Hårstad	Medlem

På grunn av en flytting fra Melhus kommune, så foretok kommunestyret nyvalg av kontrollutvalget i sak 106/22. Fra 30.11.2022 har kontrollutvalget følgende sammensetning:

Medlemmer	
Gunn Inger T. Løvseth	Leder
Svein Evjen	Nestleder
Heidi Evjen	Medlem
Eirik Engan	Medlem
Rune Sunnset	Medlem
Arild Blekesaune	Medlem
Stein Eidsmo Hova	Medlem

Kommunestyrets representant i kontrollutvalget er Rune Sunnset

Varamedlemmer
<u>For Løvseth, H. Evjen, Engan og Blekesaune:</u>
1. Synnøve Sterten
2. Ola Huke
3. Jon Roar Bruholt
4. Jan Erik Kregnes
5. Tone Merete Draget
<u>For S. Evjen, Sunnset og Hova:</u>
1. Åge Ofstad
2. Grethe Bones
3. Hege A. Rofstad
4. Lars Erik Svanholm

¹ Jf. kommuneloven § 23.1

Utvalgets størrelse, sammensetning og representasjon i kommunestyret er i henhold til kravene i kommuneloven. Kravene i kommuneloven til jevn fordeling mellom kjønnene er ivaretatt.

2.2 Reglement for kontrollutvalget

Reglement for kontrollutvalget er vedtatt av kommunestyret². Reglementet er publisert på utvalgets nettside: www.konsek.no/kontrollutvalg/melhus/

2.3 Rammer for utvalgets arbeid

Kontrollutvalgets hovedoppgave er å føre kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret og påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven sørge for at følgende oppgaver blir utført:

- Regnskapsrevisjon – påse at kommunens regnskaper revideres på en betryggende måte, avgi uttalelse om årsregnskapet og påse at revisors påpekninger til årsregnskapet blir fulgt opp.
- Forvaltningsrevisjon – utarbeide plan for forvaltningsrevisjon, basert på risiko og vesentlighetsvurdering, følge og rapportere resultatet til kommunestyret.
- Eierskapskontroll – utarbeide plan for eierskapskontroll og føre kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper, og rapportere resultatet til kommunestyret.
- Vedtak – Påse at vedtak som kommunestyret treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter blir fulgt opp
- Valg av revisjonsordning – kontrollutvalget avgir innstilling om valg av revisjonsordning til kommunestyret og eventuelt innstiller på valg av revisor.
- Budsjett – utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen.

Innenfor disse rammene skal kontrollutvalget utøve tilsynsrollen på vegne av kommunestyret, for å bidra til god tjenestekvalitet, effektiv ressursutnyttelse og å sikre at politiske vedtak blir fulgt opp.

I tillegg kan kontrollutvalget på eget initiativ, eller etter vedtak i kommunestyret, ta opp forhold som kan oppfattes som uønskede eller i strid med mål om en effektiv og forsvarlig forvaltning av kommunens ressurser.

2.4 Kontrollutvalgets ressurser

2.4.1 Sekretariat

Kontrollutvalget har sekretariatsbistand fra Konsek Trøndelag IKS, selskapet har 40 eiere³. Sekretariatet utreder saker, bistår kontrollutvalget i praktisk tilrettelegging og oppfølging av møter, utarbeider forslag til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, samt følger opp vedtak.

I det løpende arbeidet er sekretariatet bindeledd mellom kontrollutvalget og revisjonsselskap, og utfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget.

2.4.2 Revisjon

Melhus kommune er medeier i og har avtale om levering av revisjonstjenester med Revisjon Midt-Norge SA.

² Desember 2020

³ 46 deltagere/eiere fra 1.oktober 2023

2.4.3 Økonomi

For å utøve sin funksjon på en god måte har kontrollutvalget lagt vekt på å be kommunestyret om økonomiske rammer som muliggjør en god nok aktivitet.

Mens den samlede kontroll- og tilsynsvirksomheten i 2019 hadde et budsjett på 1.676.563 kroner er tilsvarende for 2023 kroner 1.846.150. Av dette utgjør i 2023 ca. 69 % honorar til Revisjon Midt-Norge IKS, ca. 20 % honorar til Konsek Trøndelag IKS og ca. 11 % benyttes til aktivitet i kontrollutvalget (inkl. lønn).

Kontrollutvalget oppfatter dette som en økonomisk situasjon som setter dem i stand til å ivareta oppgavene sine, men likevel innen nøkterne rammer som for ressursbruken.

Honorar til revisjons- og sekretariats selskapene har fulgt innstillinger gjort i de respektive representantskapene/årsmøtet.

3. Lovpålagte oppgaver

3.1 Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget behandler saker om regnskapsrevisjon på flere møter gjennom året.

Det er etablert rutiner for orienteringer fra oppdragsansvarlig revisor i forbindelse med avleggelse av revisjonsberetning, rapportering om enhetsbesøk og om planlegging og status i revisjonsarbeidet.

Kontrollutvalget har avgitt uttalelse til kommunens regnskaper i valgperioden, uttalelsene er fremlagt for formannskapet og har inngått som beslutningsgrunnlag ved kommunestyrets behandling og vurdering av regnskapene.

Kontrollutvalget har gitt følgende uttalelser til regnskapet for Melhus kommune i valgperioden:

2019: Sak 13/2020: Kontrollutvalget hadde ingen merknader til regnskapet og anbefalte kommunestyret å godkjenne regnskapet for 2019.

2020: Sak 14/2021: Kontrollutvalget hadde ingen merknader til regnskapet og anbefalte kommunestyret å godkjenne regnskapet for 2020.

2021: Sak 16/2022: Kontrollutvalget anbefalte kommunestyret å godkjenne regnskapet for 2021, men hadde følgende merknad: det er et avvik mellom registrerte og innberettede beløp i skjema RF 1022 og avlagt årsregnskap.

2022 Sak 17/2023: Kontrollutvalget hadde ingen merknader til regnskapet og anbefalte kommunestyret å godkjenne regnskapet for 2022

3.1.1 Forenklet etterlevelseskontroll

Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres forenklet etterlevelseskontroll av forvaltningen (ny oppgave fra og med 2020).

2020: Kontroll av etterlevelse av reglene om anskaffelsesprotokoll i kommunens interne regelverk og lov og forskrift om offentlige anskaffelser.

Revisor har kontrollert om kommunen:

1. Har gjennomført anbudskonkurransen for anskaffelser der det stilles krav om det.
2. Har utarbeidet anskaffelsesprotokoll for slike anskaffelser i tråd med regelverket.

Revisor har kontrollert 5 anskaffelser i investeringsregnskapet 2020:

1. Ny barnehage Ler/Korsvegen
2. Vannskade Buen
3. Gimsøya barnehage
4. Diverse investeringer Bygg og Eiendom 2020

5. Kjøp av kommunale boliger

Revisor konkluderer med moderat sikkerhet at Melhus kommune har etterlevd bestemmelsene i lov og forskrift om offentlige anskaffelser når det gjelder anbudskonkurranse og anskaffelsesprotokoll.

2021: Kontroll av etterlevelse av justeringsreglene i merverdiavgiftsloven. Revisor har kontrollert om kommunen Kontroll har etterlevd bestemmelsene i kapittel 9 Justering i merverdiavgiftsloven med tilhørende forskrift.

Valgte kriterier:

1. Har kommunen oppstilling av kapitalvarer i tråd med krav i «Forskrift til merverdiavgiftsloven» § 9-1-2?
2. Har kommunen dokumentasjon på bruken av kapitalvarer i tråd med krav i «Forskrift til merverdiavgiftsloven» § 9-1-3? Ved frivillig registrering av utleie av bygg eller anlegg, også dokumentasjon i tråd med «Forskrift til merverdiavgiftsloven» § 2-3-2

Revisor konkluderer med at det ikke er etablert rutiner for dokumentasjon og vurdering i henhold til kapittel 9 Justering i merverdiavgiftsloven med tilhørende forskrifter

Kontrollutvalget fikk på sitt møte i april 2022 (sak 17/22) en skriftlig og muntlig orientering fra rådmannen om hvordan kommunen ville oppfylle kravene i merverdiavgiftsloven kapittel 9 med tilhørende forskrifter.

2022: Kontroll av etterlevelse av bestemmelsene i kapittel 25 Internkontroll i kommuneloven.

Valgte kriterier:

1. Internkontroll
  - a. Hvordan sikrer og kontrollerer kommunedirektøren at internkontrollrutiner blir fulgt i de ulike enheter i kommunen?
  - b. Har kommunedirektøren en beskrivelse av vurdering som sikrer at internkontrollen er tilpasset kommunens/området størrelse, egenart og risikoforhold?
  - c. Har kommunedirektøren rutiner for å følge opp avvik som avdekkes i internkontrollen, evaluering og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll?
2. Rapportering
  - a. Hvordan og hvor detaljert rapporteres det om internkontroll og om resultater fra statlige tilsyn til kommunestyret?
  - b. Hvor ofte rapporteres det?

Revisor konkluderer med at Melhus kommune i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene i kommuneloven kapittel 25 Internkontroll.

3.2 Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal utrede behovet for, planlegge og bestille forvaltningsrevisjoner i kommunen og resultatene fra arbeidet skal rapporteres til kommunestyret.

3.2.1 Gjennomførte forvaltningsrevisjoner

Kontrollutvalget har i valgperioden behandlet 3 forvaltningsrevisjoner:

- Samhandlingsreformen (sak 56/2020)
- Tverrfaglig samarbeid barn og unge (25/2021)
- Styring av byggeprosjekt (45/2022)

Det er utarbeidet en egen rapport om forvaltningsrevisjonene, se vedlegg. Det redegjøres her for problemstillinger, politisk behandling og vedtak, samt hvordan vedtakene er fulgt opp av administrasjonen.

Utvalget mener å ha satt fokus på viktige områder i sine prosjekter, men vil samtidig understreke betydningen av å gjennomføre relevante forvaltningsrevisjoner i alle deler av kommunens virksomhet. Kontrollutvalgets rolle som bestiller er svært viktig i denne sammenhengen, særlig når det gjelder å velge riktig tidspunkt for undersøkelsene og ikke minst være konkret med tanke på hva som skal undersøkes og hva man ønsker svar på. Dette er en oppgave som det påtroppende kontrollutvalget anbefales å gi høy prioritet.

3.3 Eierskapskontroll

En forutsetning for å kunne føre kontroll med om kommunens formål med eierskap blir ivaretatt, er at dette er tilstrekkelig klarlagt fra kommunen sin side.

Kontrollutvalget skal kontrollere at selskapene som kommunen har eierandeler i blir drevet i tråd med politiske vedtak og lovverket. Utvalget skal også føre kontroll med at formålet med eierskapet blir ivaretatt og at eierstyringen er god.

3.3.1 Gjennomførte eierskapskontroller

Kontrollutvalget her i valgperioden behandlet en eierskapskontroll:

- Melhus kommunes eierstyring (69/2021)
- Aksjeselskapet Lundemo Bruk (70/2021)

Det er utarbeidet en egen rapport om selskapskontrollen, se vedlegg. Det redegjøres her for problemstillinger, politisk behandling og vedtak, samt hvordan vedtakene er fulgt opp.

3.4 Påseansvar overfor revisor

Kontrollutvalget skal påse at de formelle kravene til revisor blir overholdt, for eksempel krav til utdanning, vandel, uavhengighet og objektivitet. Disse forholdene hviler det et ansvar på revisor å dokumentere, og det er etablert rutiner for at dette skjer. For å følge opp ansvaret slik det går fram av krav i forskriftene, har kontrollutvalget lagt vekt på en god dialog med revisor og løpende informasjon om det løpende revisjonsarbeidet. For regnskapsrevisjon orienterer oppdragsansvarlig revisor rutinemessig i utvalgets møter. Når det gjelder forvaltningsrevisjon er dialogen knyttet til den enkelte undersøkelse.

4. Annet arbeid i utvalget

4.1 Møter

Kontrollutvalget har hatt 25 møter og behandlet 288 saker i valgperioden 2019-2023. En møtefrekvens på 6 møter i året viser seg passende når det gjelder omfanget saker som behandles i utvalget.

Protokoller fra kontrollutvalgets møter er oversendt kommunestyret som trykt referatsak.

Kontrollutvalgets saker ligger åpent på sekretariatets hjemmesider:

www.konsek.no/kontrollutvalg/melhus/

Oversikt over saker behandlet i kontrollutvalget i valgperioden 2019 -2023 ligger helt til slutt i denne rapporten.

4.2 Saker

En stor del av kontrollutvalgets saksbehandling omfatter forhold de er pålagt å arbeide med, gjennom kravene i kommunelovens kapitel 23 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

Hvilket fokus som velges i de ulike arbeidsoppgavene er det i stor grad opp til utvalget å definere selv.

Kontrollutvalgets saksbehandling er ikke sammenfattet i noe årshjul, men det er likevel et visst mønster fra år til år hvilke saker som kommer opp til ulike tider.

I tillegg til de kjente saksområdene hender det at utvalget får henvendelser fra innbyggere eller kommunestyret, som berører områder som kan være innenfor kontrollutvalgets myndighetsområde.

Kontrollutvalget har i valgperioden fått følgende henvendelser:

- Påstand om ulovlig vedtak i kommunestyrets sak 110/2019 – Lena Park. Kontrollutvalget behandlet henvendelsen og sendte den videre til kommunestyret for endelig behandling. Kommunestyret anså at rådmannen hadde fulgt opp vedtak i sak 110/19 om tilstrekkelig involvering og at det ikke var behov for lovlighetskontroll.
- Spørsmål om reglene om inntektsføring av momskompensasjon på investeringsprosjekter. Innbygger har fått skriftlig svar på sin henvendelse.
- Stenging av snarvei-Kuhaugen. Kontrollutvalget fikk en orientering fra rådmannen om saksbehandlingen i sak om stenging av snarvei-Kuhaugen på sitt møte 9. september 2020. Kontrollutvalget vil få en ny orientering på sitt møte 17.02.2022.
- Klage på flytting av beboer på Hølonda helsehus. Kontrollutvalget fikk en orientering fra rådmannen om plassering av pasienter i kommunens sykehjem på sitt møte 4. november. Kontrollutvalget vil få en ny orientering på sitt møte 17.02.2022.
- Påstand om brudd på forvaltningslovens bestemmelser og manglende fungerende kriseutvalg i Melhus kommune. Kontrollutvalget fikk en orientering fra rådmannen om forvaltningsloven og kriseberedskap på sitt møte 02.12.2021.
Etiske retningslinjer i Melhus kommune. Kontrollutvalget fikk en orientering fra rådmannen om kommunens etiske retningslinjer på sitt møte 02.12.2021.

Kontrollutvalget har fått orientering fra rådmannen om følgende:

- Næringsarbeidet i Melhus kommune
- Buen sykehjem og primærkontakter
- Byggeledelse
- Varslingsrutiner
- Saksbehandling i folkevalgte organer (Covid-19)
- Rutiner og prosedyrer ved utarbeidelse av forprosjekt
- Prosjekt trepartssamarbeidet
- Personvern
- Geotekniske undersøkelser
- Økonomisk kriminalitet
- 10-faktor undersøkelsene og FNs bærekraftsmål
- Legedekning i Melhus kommune
- Effekter av spesialpedagogiske tiltak/tidlig innsats
- Sykefravær
- Varsling mot politikere
- Hacking og datasikkerhet
- Helseplattformen
- Interkommunalt samarbeid
- Heltidserklæring for helse- og omsorgssektoren
- Avvik medisinhåndtering
- Fastleger og om internkontrollbestemmelsene

- ReMidt IKS
- Åpenhetsbarometeret
- Plassering av pasienter i kommunens sykehjem
- Stenging av snarvei – Kuhaugen
- Detaljreguleringsplan for Gimse barneskole og parkeringsanlegg
- Friplass kulturskolen
- Opprettelse av prosjektgruppe
- Tilstandsrapport fra barnevernstjenesten Melhus og Skaun 2021
- Særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester – Kontrollrapport 2021
- Tilstandsrapport kvalitetsmelding grunnskole og barnehage 2021
- Oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 64/21
- Forslag til ny brannordning
- Oppfølging av retningslinjer for godtgjøring politikere
- Selvkostområder
- Vedtekter Ungdomsrådet
- Oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 51/22 vedr. KOSTRA-tall for Gauldal Brann og Redning IKS
- Helse- og velferdsområdet
- AS Lundemo Bruk
- Fastlege situasjonen i Melhus kommune
- Melhus kommunes forbedringsarbeid på åpenhet
- Prosjektene tilpasset opplæring og spesialundervisning
- Flerbrukshallen
- Forvaltningspraksis i barnevernet
- Evaluering av Corona-håndteringen
- Lov om språk §9
- Tilsynsrapport skoleskyss 2022
- Rapport etter tilsyn med Melhus barne- og avlastningsbolig
- Områdemodellen og de ulike anleggfondene
- Vest Melhus AS
- Det digitale systemet Kaukus
- Veivalg helse
- Tertialrapport 1-2023
- Helseplattformen
- Bekymringsmeldinger til barnevernet

Som et ledd i en samordning av tilsynsarbeidet mellom blant annet Statsforvalteren og kommunale kontrollutvalg, har kontrollutvalget i Melhus kommune fått rapporter, som Statsforvalteren utarbeider etter tilsyn i kommunene, fremlagt som orienteringssaker. I valgperioden 2019 – 2023 har følgende rapporter blitt fremlagt:

- Tilsyn kommunal myndighet på forurenset grunn
- Tilsyn med arkivene i Melhus kommune
- Skolebasert vurdering - Eid skole
- Ettervern og samarbeid mellom NAV og barnevernstjenesten i Melhus og Skaun
- Forvaltningskontroll på landbruksområdet
- Kommunen som skoleeier – skolemiljø, Gimse ungdomsskole
- Særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester - Kontrollrapport 2021
- Skoleskyss 2022

Kontrollutvalget har en rutinemessig gjennomgang av saker som har vært til behandling i styrer/råd/utvalg i Melhus kommune, for å følge med på om vedtak blir fulgt opp som forutsatt.

4.3 Opplæring og faglig samarbeid

Alle medlemmer i kontrollutvalget har fått tilbud om å delta i opplæring og faglig samarbeid gjennom Konsek Trøndelag IKS, Norges kommunerevisorforbund og Forum for kontroll og tilsyn.

Utvalget har i valgperioden deltatt på den årlige Samling for kontrollutvalg i regi av Konsek Trøndelag IKS i 2019, 2020, 2021 og 2022. Utvalget har også deltatt på Norges kommunerevisorforbunds samling for kontrollutvalg i 2020.

Kontrollutvalget er medlem i Forum for Kontroll og Tilsyn. Årsmøtet arrangeres i tilknytning til nasjonal konferanse som blir avholdt i mai/juni hvert år. Kontrollutvalget har ikke deltatt på konferanser eller årsmøtene i valgperioden 2019-2023.

5. Erfaringer fra arbeidet i valgperioden 2019 - 2023

5.1 Forholdet til politisk ledelse

Kontrollutvalget utfører tilsynsfunksjonen på vegne av kommunestyret, som har det overordnede ansvaret for kontroll og tilsyn.

Kontrollutvalget har gjennom hele perioden vært opptatt av å ha god dialog med politisk ledelse og oppdatert kjennskap til hva som til enhver tid er kommunestyrets behov. Saker fra kontrollutvalget legges løpende fram for kommunestyret, enten det er rapporter fra gjennomførte forvaltningsrevisjoner, årsmeldinger, planer for selskapskontroll eller forvaltningsrevisjon.

I arbeidet med risiko- og vesentlighetsanalyse og utarbeidelse av plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024, inviterte kontrollutvalget til dialogmøte med ordfører, varaordfører, utvalgsledere og gruppeledere (samt hovedtillitsvalgte, hovedverneombud, rådmann og enhetsledere) for å finne relevante områder til forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget er av den oppfatning at en slik dialog bidrar til å forankre arbeidet med forvaltningsrevisjon i kommunestyret.

5.2 Forholdet til administrativ ledelse

Kontrollutvalget opplever å ha gode relasjoner til administrativ ledelse og stor nytte av positiv dialog om generelle forhold i kommunen og i forbindelse med konkrete prosjekter og oppgaver. Administrasjonen gir informasjon og deltar i møter når kontrollutvalget ber om deres tilstedeværelse, og gir uttrykk for en forståelse for kontrollutvalgets rolle og arbeid.

Utvalget har lagt vekt på å lytte til signaler fra administrasjonen blant annet ved å ha samtaler og være åpne for innspill i arbeidet med plan for forvaltningsrevisjon. Denne informasjonen har vært nyttig i kontrollutvalgets utvelgelse av prosjekter.

Når det gjelder kommunikasjonen i forbindelse med de enkelte prosjektene eller revisjonsarbeidet for øvrig er det revisorenes område, og ikke noe kontrollutvalget involverer seg i.

Kontrollutvalget har ansvar for oppfølgingen av kommunestyrets vedtak i kontroll- og tilsynssaker. Administrasjonen synes å ha lojalitet til vedtakene.

6. Oppsummering

Med bakgrunn i sitt mandat og det arbeidet som kontrollutvalget har gjort for Melhus kommune i valgperioden 2019 – 2023, er utvalgets medlemmer av den oppfatning at kontrollutvalget har en viktig rolle i en lærende organisasjon i stadig utvikling. Kontrollutvalget har i valgperioden hatt viktige og spennende oppgaver der man har belyst mange av

kommunens tjenesteområder. Kontrollutvalget har hatt et godt samarbeid med kommunestyret og utvalget opplever at det er god forståelse for kontrollorganenes rolle og funksjon i kommunen, noe som er avgjørende for at utvalget skal kunne gjøre en god jobb.

Kontrollutvalget har i valgperioden fått laget nødvendige plandokumenter; plan for eierskapskontroll og plan for forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget mener ut fra den foregående redegjørelsen å ha oppfylt sine pålagte oppgaver i kommuneloven på en fornuftig og god måte.

Målet om å være uavhengig i sitt arbeide anser kontrollutvalget at de har ivaretatt på en god måte. I utvalgsmøtene er det tilsynsperspektivet som styrer diskusjoner og vedtak, mens partipolitiske hensyn legges tilside. Sakene som er behandlet i utvalget bærer ikke preg av å være politiske omkamper eller ha partipolitiske agendaer. Utvalget har vært bevisst på problemstillinger knyttet til uavhengigheten og satt denne høyt i sitt arbeid.

Avslutningsvis vil kontrollutvalget takke kommunestyret og administrasjonen i Melhus kommune for et godt samarbeid i valgperioden.

Kontrollutvalget vil med dette ønske det påtroppende kontrollutvalget lykke til i den kommende valgperioden der nye interessante og krevende oppgaver venter.

Melhus 07.09.2023

Saker behandlet i kontrollutvalget i valgperioden 2019-2023

Møtedato	Saksnr	Sakstittel
14.11.2019	33/19	Kontrollutvalget - funksjon, oppgaver og rolle
	34/19	Referatsaker
	35/19	Eventuelt
	36/19	Godkjenning av protokoll fra dagens møte
09.12.2019	37/19	Forvaltningsrevisjon innbyggerkommunikasjon - rådmannens oppfølging av vedtak
	38/19	Forvaltningsrevisjon økonomi- og kostnadsstyring - rådmannens oppfølging av vedtak
	39/19	Oppfølging av orienteringen om Buen sykehjem
	40/19	Revisjonsstrategi - orientering fra revisor
	41/19	Tilsynsrapport kommunal myndighet på forurenset grunn - orientering til kontrollutvalget
	42/19	Reglement for kontrollutvalget
	43/19	Årsplan 2020 for kontrollutvalget
	44/19	Oppfølging av politiske vedtak i Melhus kommune
	45/19	Referatsaker
	46/19	Eventuelt
	47/19	Godkjenning av protokoll fra dagens møte
13.02.2020	01/20	Byggeledelse - orientering til kontrollutvalget
	02/20	Varslingsrutiner - orientering til kontrollutvalget
	03/20	Bestilling av forvaltningsrevisjon - samhandlingsreformen
	04/20	Reglement for kontrollutvalget
	05/20	Kontrollutvalgets arbeid med å påse at kommunens regnskaper blir betryggende revidert
	06/20	Bestilling av risiko- og vesentlighetsvurderinger
	07/20	Oppfølging av politiske vedtak i Melhus kommune
	08/20	Kontrollutvalgets årsmelding 2019
	09/20	Referatsaker
	10/20	Eventuelt
	11/20	Godkjenning av protokoll fra dagens møte
23.04.2020	12/20	Saksbehandling i folkevalgte organer - orientering til kontrollutvalget
	13/20	Kontrollutvalgets uttalelse om Melhus kommunes årsregnskap 2019
	14/20	Forvaltningsrevisjon samhandlingsreformen - prosjektplan
	15/20	Oppfølging av politiske vedtak i Melhus kommune
	16/20	Referatsaker
	17/20	Eventuelt
	18/20	Godkjenning av protokoll fra dagens møte
28.05.2020	19/20	Henvendelse til kontrollutvalget om Lena Park
	20/20	Rutiner og prosedyrer ved utarbeidelse av forprosjekt - orientering til kontrollutvalget
	21/20	Prosjekt trepartssamarbeidet - orientering til kontrollutvalget
	22/20	Forvaltningsrevisjon innbyggerkommunikasjon - rådmannens oppfølging av vedtak
	23/20	Personvern - orientering til kontrollutvalget
	24/20	Kontrollutvalgets arbeid med risiko- og vesentlighetsvurderinger
	25/20	Tilsynsrapport skolebasert vurdering - Eid skole
	26/20	Referatsaker
	27/20	Eventuelt
	28/20	Godkjenning av protokoll fra møte 28.05.2020
18.06.2020	29/20	Kontrollutvalgets arbeid med risiko- og vesentlighetsvurderinger
	30/20	Referatsaker
	31/20	Eventuelt
	32/20	Godkjenning av protokoll fra møte 18.06.2020

Møtedato	Saksnr	Sakstittel
10.09.2020	33/20	Gjennomgang av dokumenter - samlokalisering av bofellesskap
	34/20	Geotekniske undersøkelser - orientering til kontrollutvalget
	35/20	Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024
	36/20	Personvern - orientering til kontrollutvalget
	37/20	Forenklet etterlevelseskontroll - offentlige anskaffelser
	38/20	Oppfølging av politiske vedtak i Melhus kommune
	39/20	Budsjettkontroll pr. 20.08.2020
	40/20	Forslag til budsjett 2021 med økonomiplan 2021-2024
	41/20	Referatsaker
	42/20	Eventuelt
	43/20	Godkjenning av protokoll fra dagens møte
03.11.2020	44/20	Orientering til kontrollutvalget - økonomisk kriminalitet
	45/20	Tilsynsrapport - ettervern og samarbeid mellom NAV og
	46/20	Revisjonsstrategi - orientering fra revisor
	47/20	Forvaltningsrevisjon og metodevalg - orientering til kontrollutvalget
	48/20	Bestilling av forvaltningsrevisjon - Tverrfaglig samarbeid barn og unge
	49/20	Plan for eierskapskontroll – Vurdering av risikoområder
	50/20	Oppfølging av politiske vedtak i Melhus kommune
	51/20	Referatsaker
	52/20	Eventuelt
	53/20	Godkjenning av protokoll fra dagens møte
02.12.2020	54/20	10-faktor undersøkelsene - orientering til kontrollutvalget
	55/20	FNs bærekraftsmål - orientering til kontrollutvalget
	56/20	Forvaltningsrevisjonsrapport - Samhandlingsreformen
	57/20	Forvaltningsrevisjon Tverrfaglig samarbeid barn og unge - prosjektplan
	58/20	Plan for eierskapskontroll 2021-2024
	59/20	Reglement for kontrollutvalget - Fjernmøter
	60/20	Årsplan 2021 for kontrollutvalget
	61/20	Oppfølging av politiske vedtak i Melhus kommune
	62/20	Referatsaker
	63/20	Eventuelt
	64/20	Godkjenning av protokoll fra dagens møte
	18.02.2021	01/21
02/21		Henvendelse til kontrollutvalget angående sak 18/20 i Melhus eldreråd
03/21		Rapportering av timer til forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll
04/21		Oppfølging av politiske vedtak i Melhus kommune
05/21		Kontrollutvalgets årsmelding 2020
06/21		Referatsaker
07/21		Eventuelt
08/21		Godkjenning av protokoll fra dagens møte
22.04.2021	09/21	Varsling mot politikere - orientering til kontrollutvalget
	10/21	Hacking og datasikkerhet - orientering til kontrollutvalget
	11/21	Effekter av spesialpedagogiske tiltak/tidlig innsats - orientering til kontrollutvalget
	12/21	Oppfølging av kommunestyrets vedtak 69/20 om karbonbinding i jord- orientering til kontrollutvalget
	13/21	Forvaltningsrevisjonsrapport samhandlingsreformen - rådmannens oppfølging av vedtak
	14/21	Kontrollutvalgets uttalelse om Melhus kommunes
	15/21	Bestilling av forvaltningsrevisjon og/eller eierskapskontroll
	16/21	Oppfølging av politiske vedtak i Melhus kommune
	17/21	Revidert budsjett 2021 for kontrollutvalget
	18/21	Referatsaker
	19/21	Eventuelt
	20/21	Godkjenning av protokoll fra dagens møte

Møtedato	Saksnr	Sakstittel
10.06.2021	21/21	Legedekning i Melhus kommune - orientering til kontrollutvalget
	22/21	Helseplattformen - orientering til kontrollutvalget
	23/21	Sykefravær - orientering til kontrollutvalget
	24/21	Melhus Skysstasjon AS - orientering til kontrollutvalget
	25/21	Forvaltningsrevisjonsrapport - Tverrfaglig samarbeid barn og unge
	26/21	Eierskapskontroll - prosjektplan kommunens eierstyring
	27/21	Eierskapskontroll - prosjektplan Lundemo Bruk AS
	28/21	Forenklet etterlevelseskontroll - offentlige anskaffelser
	29/21	Oppfølging av selskaper - Gauldal Brann og Redning IKS
	30/21	Oppfølging av selskaper - Melhus Skysstasjon AS
	31/21	Oppfølging av selskaper - Revisjon Midt-Norge SA
	32/21	Oppfølging av selskaper - Konsek Trøndelag IKS
	33/21	Oppfølging av politiske vedtak i Melhus kommune
	34/21	Referatsaker
	35/21	Eventuelt
	36/21	Godkjenning av protokoll fra dagens møte
09.09.2021	37/21	Interkommunalt samarbeid - orientering til kontrollutvalget
	38/21	Rådmannens orientering om saksbehandlingen i sak om stenging av snarvei-Kuhaugen
	39/21	Budsjettkontroll pr. 15.08.2021
	40/21	Forslag til budsjett 2022 med økonomiplan 2022-2025
	41/21	Oppfølging av selskaper - IKA Trøndelag IKS
	42/21	Oppfølging av selskaper - ReMidt Næring AS
	43/21	Oppfølging av selskaper - Melhus Utviklingsarena AS
	44/21	Oppfølging av selskaper - TrønderEnergi AS
	45/21	Oppfølging av politiske vedtak i Melhus kommune
	46/21	Referatsaker
	47/21	Eventuelt
	48/21	Godkjenning av protokoll fra dagens møte
04.11.2021	49/21	Plassering av pasienter i kommunens sykehjem -
	50/21	Heltidserklæring for helse- og omsorgssektoren -
	51/21	Tilsynsrapport - forvaltningskontroll på landbruksområdet
	52/21	Tilsynsrapport - kommunen som skoleeier, skolemiljø
	53/21	Tertialrapport 2-2021
	54/21	Oppfølging av selskaper - AS Lundemo Bruk
	55/21	Oppfølging av selskaper - Gauldal Brann og Redning IKS
	56/21	Oppfølging av selskaper - ReMidt IKS
	57/21	Oppfølging av politiske vedtak i Melhus kommune
	58/21	Referatsaker
	59/21	Eventuelt
	60/21	Godkjenning av protokoll fra dagen møte
	61/21	Henvendelser til kontrollutvalget fra innbygger

Møtedato	Saknr	Sakstittel
02.12.2021	62/21	Avvik medisinhandling - orientering til kontrollutvalget
	63/21	Fastleger - orientering til kontrollutvalget
	64/21	Kommunens etiske retningslinjer - orientering til kontrollutvalget
	65/21	Internkontrollbestemmelsene - orientering til kontrollutvalget
	66/21	Forvaltningsrevisjonsrapport Tverrfaglig samarbeid barn og unge -
	67/21	Forvaltningsrevisjonsrapport samhandlingsreformen -
	68/21	Orientering til kontrollutvalget om forvaltningsloven og kriseberedskap
	69/21	Eierskapskontroll - Melhus kommunes eierstyring
	70/21	Eierskapskontroll - Aksjeselskapet Lundemo Bruk
	71/21	Revisjonsstrategi - orientering fra revisor
	72/21	Bestilling av forvaltningsrevisjon - planprosesser og prosjektstyring
	73/21	Oppfølging av selskaper - Revisjon Midt-Norge SA
	74/21	Oppfølging av politiske vedtak i Melhus kommune
	75/21	Årsplan 2022 for kontrollutvalget
	76/21	Referatsaker
	77/21	Eventuelt
78/21	Godkjenning av protokoll fra dagens møte	
17.02.2022	01/22	Oppfølging av selskaper - orientering om ReMidt IKS
	02/22	Åpenhetsbarometeret - orientering til kontrollutvalget
	03/22	Plassering av pasienter i kommunens sykehjem -
	04/22	Stenging av snarvei – Kuhaugen
	05/22	Forvaltningsrevisjon av planprosesser og prosjektstyring - prosjektplan
	06/22	Forenklet etterlevelseskontroll - justeringsreglene i merverdiavgiftsloven
	07/22	Rapportering av timer til forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll
	08/22	Oppfølging av selskaper - TrønderEnergi AS
	09/22	Kontrollutvalgets årsmelding 2021
	10/22	Oppfølging av politiske vedtak i Melhus kommune
	11/22	Referatsaker
	12/22	Eventuelt
	13/22	Godkjenning av protokoll fra dagens møte
	14/22	Henvendelse om korrupsjon i Melhus kommune
09.05.2022	15/22	Detaljreguleringsplan for Gimse barneskole og parkeringsanlegg - orientering til kontrollutvalget
	16/22	Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap og årsberetning 2021
	17/22	Oppfølging av forenklet etterlevelseskontroll 2021
	18/22	Eierskapskontroll av Aksjeselskapet Lundemo Bruk -
	19/22	Eierskapskontroll av kommunens eierstyring -
	20/22	Oppfølging av politiske vedtak i Melhus kommune
	21/22	Referatsaker
	22/22	Eventuelt
	23/22	Godkjenning av protokoll fra dagens møte
09.06.2022	24/22	Fripluss kulturskolen - orientering til kontrollutvalget
	25/22	Opprettelse av prosjektgruppe - orientering til kontrollutvalget
	26/22	Tilstandsrapport fra barnevernstjenesten Melhus og Skaun 2021 -
	27/22	Særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester -
	28/22	Oppfølging av selskaper - Gauldal Brann og Redning IKS
	29/22	Oppfølging av selskaper - Konsek Trøndelag IKS
	30/22	Oppfølging av selskaper - Melhus Skystasjon AS
	31/22	Oppfølging av selskaper - ReMidt IKS
	32/22	Oppfølging av selskaper - ReMidt Næring AS
	33/22	Oppfølging av selskaper - Revisjon Midt-Norge SA
	34/22	Oppfølging av selskaper - Trønderenergi AS
	35/22	Oppfølging av politiske vedtak i Melhus kommune
	36/22	Referatsaker
	37/22	Eventuelt
	38/22	Godkjenning av protokoll fra dagens møte

Møtedato	Saksnr	Sakstittel
08.09.2022	39/22	Tilstandsrapport kvalitetsmelding barnehage 2021-orientering til kontrollutvalget
	40/22	Tilstandsrapport vurdering av grunnskolen 2021 -
	41/22	Oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 64/21 -
	42/22	Oppfølging av tilsynsrapport - forvaltningskontroll på landbruksområdet
	43/22	Oppfølging av retningslinjer for godtgjøring politikere-
	44/22	Selvkostområder - orientering til kontrollutvalget
	45/22	Forvaltningsrevisjonsrapport - Styring av byggeprosjekt
	46/22	Budsjettkontroll pr. 15.08.2022
	47/22	Forslag til budsjett 2023 med økonomiplan 2023-2026 for kontrollutvalget
	48/22	Oppfølging av politiske vedtak i Melhus kommune
	49/22	Oppfølging av selskaper - AS Lundemo Bruk
	50/22	Oppfølging av selskaper - Melhus Utviklingsarena AS
	51/22	Oppfølging av selskaper - Trønderenergi AS
	52/22	Referatsaker
	53/22	Eventuelt
54/22	Godkjenning av protokoll fra dagens møte	
27.10.2022	55/22	Vedtekter Ungdomsrådet - orientering til kontrollutvalget
	56/22	Kommunestyrets vedtak i sak 51/22 - orientering til kontrollutvalget
	57/22	Helse- og velferdsområdet - orientering til kontrollutvalget
	58/22	Eierskapskontroll av Aksjeselskapet Lundemo Bruk -
	59/22	Eierskapskontroll av kommunens eierstyring -
	60/22	Revisjonsstrategi - orientering fra revisor
	61/22	Oppfølging av selskaper - Trønderenergi AS
	62/22	Oppfølging av selskaper - TrønderEnergi Vekst Holding AS
	63/22	Oppfølging av politiske vedtak i Melhus kommune
	64/22	Referatsaker
	65/22	Eventuelt
	66/22	Godkjenning av protokoll fra dagens møte
01.12.2022	67/22	Oppfølging av selskaper - orientering om AS Lundemo Bruk
	68/22	Fastlege situasjonen i Melhus kommune -
	69/22	Melhus kommunes forbedringsarbeid på åpenhet -
	70/22	Prosjektene tilpasset opplæring og spesialundervisning -
	71/22	Flerbrukshall - orientering til kontrollutvalget
	72/22	Tilsynsrapport - Skoleskyss 2022
	73/22	Bestilling av forvaltningsrevisjon
	74/22	Oppfølging av politiske vedtak i Melhus kommune
	75/22	Oppfølging av selskaper - Melhusekra AS
	76/22	Oppfølging av selskaper - Midt-Norge 110 sentral IKS
	77/22	Oppfølging av selskaper - ReMidt IKS
	78/22	Årsplan 2023 for kontrollutvalget
	79/22	Referatsaker
	80/22	Eventuelt
	81/22	Godkjenning av protokoll fra dagens møte
16.02.2023	01/23	Forvaltningspraksis i barnevernet - orientering til kontrollutvalget
	02/23	Evalueringsrapport av Corona-håndteringen - orientering til kontrollutvalget
	03/23	Lov om språk § 9 - orientering til kontrollutvalget
	04/23	Tilsynsrapport Skoleskyss 2022 - orientering til kontrollutvalget
	05/23	Forvaltningsrevisjon av vann og avløp - prosjektplan
	06/23	Bestilling av forvaltningsrevisjon - Datasikkerhet
	07/23	Rapportering av timer til forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll
	08/23	Kontrollutvalgets årsmelding 2022
	09/23	Oppfølging av politiske vedtak i Melhus kommune
	10/23	Referatsaker
	11/23	Eventuelt
	12/23	Godkjenning av protokoll fra dagens møte

Møtedato	Saksnr	Sakstittel
04.05.2023	13/23	Rapport etter tilsyn med Melhus barne- og
	14/23	Forvaltningspraksis - orientering til kontrollutvalget
	15/23	Forvaltningsrevisjonsrapport av styring av byggeprosjekt -
	16/23	Områdemodellen og de ulike anleggsfondene -
	17/23	Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap og årsberetning 2022
	18/23	Forvaltningsrevisjon av informasjonssikkerhet - prosjektplan
	19/23	Oppfølging av politiske vedtak i Melhus kommune
	20/23	Referatsaker
	21/23	Eventuelt
	22/23	Godkjenning av protokoll fra dagens møte
15.06.2023	23/23	Oppfølging av selskaper - orientering om Vekst Melhus AS
	24/23	Det digitale systemet Kaukus - orientering til kontrollutvalget
	25/23	Prosjektene tilpasset opplæring og spesialundervisning -
	26/23	Veivalg helse - orientering til kontrollutvalget
	27/23	Tertialrapport 1-2023 - orientering til kontrollutvalget
	28/23	Oppfølging av selskaper - Gauldal Brann og Redning IKS
	29/23	Oppfølging av selskaper - Midt-Norge 110-sentral IKS
	30/23	Oppfølging av selskaper - Konsek Trøndelag IKS
	31/23	Tilbakemelding etter årsrevisjon 2022 - orientering til kontrollutvalget
	32/23	Oppfølging av politiske vedtak i Melhus kommune
	33/23	Referatsaker
	34/23	Eventuelt
	35/23	Godkjenning av protokoll fra dagens møte
	07.09.2023	36/23
37/23		Bekymringsmeldinger til barnevernet - orientering til kontrollutvalget
38/23		Oppfølging av selskaper - Samarbeidet med Vekst Melhus AS
39/23		Forvaltningsrevisjon av informasjonssikkerhet - prosjektplan
40/23		Forvaltningsrevisjonsrapport vann og avløp
41/23		Forenklet etterlevelseskontroll - Internkontroll
42/23		Kontrollutvalgets virksomhet i valgperioden 2019-2023
43/23		Budsjettkontroll pr. 25.08.2023
44/23		Forslag til budsjett 2024 med økonomiplan 2024-2027 for kontrollutvalget
45/23		Oppfølging av selskaper - Vekst Melhus AS
46/23		Oppfølging av selskaper - IKA Trøndelag IKS
47/23		Oppfølging av politiske vedtak i Melhus kommune
48/23		Referatsaker
49/23		Eventuelt
50/23		Godkjenning av protokoll fra dagens møte

Konsek

TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

**Gjennomført
forvaltningsrevisjon
valgperioden
2019-2023**

Melhus kommune

Innholdsfortegnelse

Innbyggerkommunikasjon (fra valgperioden 2015-2019)	3
Økonomi- og kostnadsstyring (fra valgperioden 2015-2019).....	5
Samhandlingsreformen	7
Tverrfaglig samarbeid barn og unge	9
Styring av byggeprosjekt	12
Vann og avløp (behandles i kontrollutvalget i september 2023).....	14
Informasjonssikkerhet (behandles i kontrollutvalget i mai/juni 2024).....	16

Innbyggerkommunikasjon (fra valgperioden 2015-2019)

Rapport avlagt:	Mai 2019
Problemstilling:	Fremmer organiseringen og arbeidsfordelingen mellom servicesenteret og enhetene god service og veiledning? Følger ansatt opp målsettinger og rutiner for service- og veiledningsarbeidet innen egen enhet? Hvordan sikrer kommunen at henvendelser fra innbyggerne blir fulgt opp og besvart innen rimelig tid?

Rapportens konklusjon

Revisors konklusjon er at organiseringen og arbeidsfordelingen mellom Servicesenteret og enhetene i det vesentlige fremmer god service og veiledning. Dette må ses på bakgrunn av at kommune har valgt å legge få oppgaver på vegne av enhetene til Servicesenteret, utover det å viderefremme henvendelser til riktig enhet og riktig saksbehandler/ansatt. Et forbedringspunkt kan imidlertid være at Servicesenteret i større grad bør få oversikt over hvilke ansvarsområder som ligger til de enkelte enhetene og hvilken kompetanse den enkelte saksbehandler besitter. Dette i likhet med hva som er gjort i samarbeid med Teknisk enhet.

Revisors konkluderer videre med at ansatte innen de utvalgte enhetene i varierende grad følger opp målsettinger og rutiner for arbeidet med service og veiledning, samt at enkelte enheter i noen tilfeller har utfordringer med å sørge for at henvendelser følges opp og bevares innen rimelig tid.

Enhet for Bygg og eiendom kan ut fra enhetslederne vi har vært i kontakt med, se ut til å ha utfordringer med å besvare henvendelser fortløpende, herunder på e-post. Revisors oppfatning er at det vil være viktig å opprettholde en god dialog underveis i saksbehandlingen og samtidig veilede og skape forståelse hos enhetsledere for selve saksgangen.

Når det gjelder Teknisk enhet ser det ut fra tjenestemottakerne å foreligge et forbedringspotensial når det gjelder å besvare henvendelser fortløpende, samt å gi forutsigbare svar. At enkelte tjenestemottakere har erfart problemer med sin saksbehandling, samt opplever at enkelte saksbehandlere har liten erfaring innen saksfeltet, er også med på å reflektere synet tjenestemottakerne har av enhetens kompetanse.

For Hjemmetjenesten er de negative tilbakemeldingene som har kommet i hovedsakelig vært begrunnet ut fra manglende avklaringer av forventninger til de pårørende, samt at henvendelser ikke alltid oppleves å komme frem til rette vedkommende i hjemmetjenesten.

Revisors anbefalinger:

Revisor anbefaler rådmannen om at:

- Servicesenteret i større grad bør få oversikt over hva som omfattes av enhetenes ansvarsområde, samt den enkelte saksbehandler sin kompetanse
- Det bør vurderes hvordan enhetene kan oppnå større grad av måloppnåelse innen service og veiledningsarbeidet, dette vedrørende:
  - Fortløpende besvarelse av henvendelser til Bygg og eiendom
  - Fortløpende og tilstrekkelige svar på henvendelser til Teknisk enhet, samt å fremstå for tjenestemottakerne som kompetent i enhver sak
  - Avklaring av forventninger, samt besvarelse og oppfølging av generelle henvendelser til Utadrettet Hjemmetjeneste

Politisk behandling

Kontrollutvalgets vedtak, sak 18/19

Kontrollutvalget tar rapporten til orientering og legger den frem for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport innbyggerkommunikasjon til orientering.
2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapportens pkt. 5.2.
3. Kommunestyret ber rådmannen om å forbedre innbyggerkommunikasjonen i alle enheter i kommunen.
4. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 01.11.2019.

Kommunestyrets vedtak, sak 57/19

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport innbyggerkommunikasjon til orientering.
2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapportens pkt. 5.2.
3. Kommunestyret ber rådmannen om å forbedre innbyggerkommunikasjonen i alle enheter i kommunen.
4. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 01.11.2019.

Administrativ oppfølging

Denne forvaltningsrevisjonen hadde frist til 01.11.2019 på tilbakemelding til kontrollutvalget, derfor er den «overført» til ny valgperiode (2019-2023) slik at informasjon om administrativ oppfølging blir rapportert.

IT-sjef, kommunalsjef plan og utvikling og kommunalsjef helse og velferd, orienterte kontrollutvalget på utvalgets møte 28.05.2020 (sak 22/20) om hvordan kommunen har jobbet for å følge opp anbefalingene gitt i rapporten.

Bygg og eiendom har innført digital arbeidsbok som skal benyttes ved bestilling av tjenester, alle arbeidsoppgaver er da knyttet til hvert enkelt bygg. Digital arbeidsbok kan benyttes på mobiltelefon eller nettbrett og lastes ned fra APPstore eller Android.

I servicesenteret er det foretatt en rollejustering, hvor én person i større grad får hovedansvaret for arbeidet med å styrke den jevnlige dialogen og samhandlingen med enhetene og avdelingene. Det skal utarbeides flere rutiner, samt tjenestebeskrivelser og lister over hvilke saksbehandlere som kan svare ut henvendelser for bestemte saksområder. Det skal i større grad arbeides for å avklare forventinger knyttet til service og veiledningsarbeidet der hvor dette er mulig.

Etableringen av helse- og velferdskontor i Melhus kommune viser at det har skjedd en forenkling og forbedring for innbyggerne ved kontakt per telefon.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

Tiltakene er fulgt opp av rådmannen, saken avsluttes.

Økonomi- og kostnadsstyring (fra valgperioden 2015-2019)

Rapport avlagt: Mai 2019

Problemstilling: Følges gjeldende retningslinjer ved beregning av selvkost for vann og avløp?

Har kommunen betryggende økonomisk styring og kontroll i investeringsprosjekter?

Rapportens konklusjon

Følges gjeldende retningslinjer ved beregning av selvkost for vann og avløp?

Revisor konkluderer med at kommunen har beregnet selvkost for vann og avløp i hovedsak i samsvar med gitte føringer. Kommunen har imidlertid mangler knyttet til å dokumentere jevnlig fordelingsnøkler for beregning av andelen som belastes til indirekte kostnader, disse ble sist gjennomgått i 2007. Dette medfører behov for ny dokumentert gjennomgang av andelen indirekte kostnader i kommunen. Det er videre noen mindre avvik knyttet til beregning av renter knyttet til overskudd- og underskudds fond.

Har kommunen betryggende økonomisk styring og kontroll i investeringsprosjekter?

Revisjonen konkluderer med at kommunen i hovedsak har en betryggende økonomistyring av vedtatte investeringsprosjekt. Det mangler imidlertid en konkret risikovurdering av kostnadsestimat og hva disse innebærer i saken knyttet til vedtak om oppstart av det enkelte prosjekt.

Kommunen har økonomireglement som gir føringer for planlegging og gjennomføring av investeringsprosjekt. Det mangler imidlertid felles ensartede rutiner og prosedyrer for gjennomføring av rutinene i kvalitetssystemet.

Revisor har sett mangler i planleggingsgrunnlaget, som forklarer avvik og behov for tilleggsfinansiering i disse. Videre har det vært endringer i investeringsprosjektene etter at kontrakt inngått. Dette har medført behov for tilleggsfinansiering til disse.

Revisors anbefalinger:

- Gjennomføre en ny dokumentert beregning av andelen indirekte kostnader i avgiftsmodellen for å sikre selvkost.
  - I tillegg praktisere anbefalt beregning av renter knyttet til overskudds- og underskuddsfond.
- Iverksette følgende tiltak for planlegging og gjennomføring av investeringsprosjekter:
  - Beskrive risikoen i den enkelte kostnadsberegning for hvert investeringsprosjekt. Denne bør bestemmes ut fra en individuell og konkret risikovurdering av hvert enkelt prosjekts kostnadsestimat og kunnskap om planleggingsgrunnlaget.
  - Etablere felles rutiner i kvalitetssystemet for ensartet planlegging og gjennomføring av investeringsprosjekter. Videre gjennomføre en dokumentert evaluering ved avslutning av investeringsprosjekt med mål om læring/forbedring.

Politisk behandling

Kontrollutvalgets vedtak, sak 19/19

Kontrollutvalget tar rapporten til orientering og legger den frem for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport økonomi- og kostnadsstyring til orientering.
2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapportens pkt. 5.2.
3. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 01.11.2019.

Kommunestyrets vedtak, sak 58/19

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport økonomi- og kostnadsstyring til orientering.
2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapportens pkt. 5.2.
3. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 01.11.2019.

Administrativ oppfølging

Denne forvaltningsrevisjonen hadde frist til 01.11.2019 på tilbakemelding til kontrollutvalget, derfor er den «overført» til ny valgperiode (2019-2023) slik at informasjon om administrativ oppfølging blir rapportert.

Kommunalsjef plan og utvikling orienterte kontrollutvalget på utvalgets møte 09.12.2019 (sak 38/19) om hvordan kommunen har jobbet for å følge opp anbefalingene gitt i rapporten.

Begge tiltakene for planlegging og gjennomføring vil bli innarbeidet i kommunens økonomireglement i 2020. Rådmannen legger til grunn at dette innarbeides ved beskrivelse, gjennomføring og evaluering av fremtidige investeringsprosjekter i Melhus kommune. Praktiseringen av anbefalt beregning av renter knyttet til overskudds- og underskuddsfond er innført.

Rådmannen har gjennomført en ny beregning av andelen indirekte kostnader i avgifts modellen for å sikre riktig selvkost. Beregningene tar utgangspunkt i Kommunal- og moderniseringsdepartementets (KMD) retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester, rundskriv H-3/14

Kontrollutvalgets fattet enstemmig følgende vedtak:
Kontrollutvalget anser kommunestyrets vedtak som fulgt opp.

Samhandlingsreformen

Rapport avlagt: November 2020

Problemstilling:

1. Har kommunen kapasitet til å ta imot alle utskrivningsklare pasienter fra spesialisthelsetjenesten?
2. Har kommunen kompetanse til å ta imot alle utskrivningsklare pasienter fra spesialisthelsetjenesten?
3. Er kommunikasjonen mellom primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten tilfredsstillende?

Rapportens konklusjon

Melhus kommune har brukt konsulentselskapet Agenda Kaupang til å skrive to rapporter om hvordan helse- og omsorgstjenestene best mulig kan organiserer seg i etterkant av ikraftsettelsen av samhandlingsreformen. Kommunen har fulgt en god del av disse rådene, og har blant annet opprettet helse- og velferdskontoret, og endret strukturen i tjenesten. Flere informanter nevner en økning i pasienter med demenssykdom, og mangel på institusjonsplasser til disse. Revisor mener likevel at kommunen har gjort nødvendige tiltak for å møte økt behov for kapasitet.

Antallet på overliggerdøgn for pasienter boende i Melhus er varierende, og utpeker seg hverken positivt eller negativt i en oversikt over utvalgte kommuner. Antall overliggerdøgn kan aldri bli 0, og revisor har forståelse for at kommunen i noen tilfeller trenger tid på å forberede tilbud til pasienter med stort hjelpebehov. Revisor mener dog at Melhus kommune har litt å gå på for å holde antallet overliggerdøgn på et minimum.

Kommunen arbeider for tiden med å utarbeide kompetanseplaner, som også inneholder kompetanseoversikt, ute i enhetene. Det virker på revisor som om enhets- og avdelingslederne har god oversikt over kompetansen i sine enheter/avdelinger, men denne er ikke satt i system – noe som gjør det utfordrende for kommunen å vite hvilken videreutdanning de trenger. Revisor kan derfor ikke konkludere med at Melhus har eller ikke har kompetanse til å ta imot alle utskrivningsklare pasienter fra spesialisthelsetjenesten, men stadfester at kommunen aktivt arbeider med å få satt dette i system.

Kommunikasjonen mellom kommunen og spesialisthelsetjenesten er formalisert i form av en samarbeidsavtale som oppfyller lovens krav. I praksis skjer den daglige kommunikasjonen gjennom elektroniske meldinger. Kommunen har skriftliggjorte rutiner på hvem som skal gjøre dette på de ulike avdelingene og på ulike tidspunkt. Rutinene, som ifølge informantene følges, legger imidlertid ikke opp til at praksisen kan følge retningslinjene i samarbeidsavtalen. Ved å kontrollere de elektroniske meldingene ved vaktens start og slutt risikerer kommunen at de ikke får svart spesialisthelsetjenesten innen de tre timene de har forpliktet seg til å svare. Dette øker risikoen for at utskrivningen av en pasient med hjelpebehov ikke blir fanget opp av kommunen. Revisor mener derfor at kommunikasjonen mellom primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten ikke er tilfredsstillende.

Revisors anbefalinger:

Revisor anbefaler at Melhus kommune:

- Fortsetter arbeidet med å holde antall overliggerdøgn hos spesialisthelsetjenesten på et minimum.
- Ferdigstiller arbeidet med kompetansekartlegging og -plan.
- Sikrer at rutine og praksis for lesing av elektroniske meldinger samsvarer med samarbeidsavtalen med spesialisthelsetjenesten.

Politisk behandling

Kontrollutvalgets vedtak, sak 56/20

Kontrollutvalget tar rapporten til orientering og legger den frem for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport om samhandlingsreformen til orientering.
2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapportens pkt. 6.2.
3. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 31.03.2021.

Kommunestyrets vedtak, sak 88/20

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport om samhandlingsreformen til orientering.
2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapportens pkt. 6.2.
3. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 31.03.2021.
4. Kommunestyret ber rådmannen komme tilbake med egen sak til utvalg for helse, oppvekst og kultur om hvordan anbefalingene er fulgt opp

Administrativ oppfølging

Kommunalsjef helse og velferd orienterte kontrollutvalget på utvalgets møte 22.04.2021 (sak 13/21) om hvordan kommunen har jobbet for å følge opp kommunestyrets vedtak og anbefalingene gitt i rapporten.

Melhus kommune arbeider med å øke antall korttidsplasser og utvikle et heldøgns botilbud for personer med kognitiv svikt.

Aktuelle enheter har ferdigstilt sine kompetanse- og rekrutteringsplaner. Melhus har et helse- og velferds kontor som svarer opp meldinger om utskrivningsklare pasienter i perioden 8-15 mandag til fredag. Meldingene svares opp innen 3 timer. Det er utarbeidet rutine for oppfølging av melding om utskrivningsklar pasient. Kommunestyret har godkjent samarbeidsavtalen med St.Olavs hospital HF (kommunestyrets sak 8/21, møte 02.03.2021). Kommunestyrets punkt 4 er fulgt opp ved at rådmannen har fremmet egen sak i utvalg for helse, oppvekst og kultur 10.02.2021.

Melhus kommune hadde ikke kapasitet til å ta imot alle utskrivningsklare pasienter fra spesialisthelsetjenesten, men kompetansen er der. Kommunen var i gang med å gjennomføre tiltak etter kompetanse- og rekrutteringsplan. Kommunikasjonen mellom primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten var stort sett tilfredsstillende

Kontrollutvalget tok rådmannens tilbakemelding til orientering og ba om en ny orientering om status på tiltakene som var satt i gang på utvalgets møte 02.12.2021.

Rådmannen og kommunalsjef helse og velferd orienterte kontrollutvalget på utvalgets møte 02.12.2021 (sak 67/21). Det jobbes fortsatt med en kompetanseplan.

Kontrollutvalget fattet enstemmig følgende vedtak:

Kontrollutvalget anser kommunestyrets vedtak som fulgt opp og lukker forvaltningsrevisjonen.

Tverrfaglig samarbeid barn og unge

Rapport avlagt: Mai 2021

Problemstilling:

1. Hvordan arbeider Melhus kommune systematisk med forebyggende innsats rettet mot barn og unge?
  - Internt i kommunen
  - Rettet mot frivilligheten og næringslivet
2. Sørger Melhus kommune for et hensiktsmessig og forutsigbart samarbeid mellom barnehage, skole, PPT, barnevern og helsestasjon- og skolehelsetjeneste?
  - Rettet mot overganger
  - Rettet mot samarbeidsfora mellom tjenestene
  - Rettet mot samarbeid med hjemmet
3. Er praktiseringen av taushetsplikt, opplysningsplikt og avvergeplikt mellom barnehage, skole, PPT, barnevern og helsestasjon- og skolehelsetjeneste til barn og unges beste i Melhus kommune?

Rapportens konklusjon

Hvordan arbeider Melhus kommune systematisk med forebyggende innsats rettet mot barn og unge?

Revisor har i rapporten beskrevet den forebyggende innsatsen ovenfor barn og unge i kommunen. Revisor har ikke etablert kriterier for å vurdere og konkludere på hvorvidt innsatsen er tilstrekkelig.

Sørger Melhus kommune for et hensiktsmessig og forutsigbart samarbeid mellom barnehage, skole, PPT, barnevern og helsestasjon- og skolehelsetjeneste?

Revisor konkluderer at samarbeidet mellom barnehage, skole, PPT, barnevern og helsestasjon- og skolehelsetjenesten kan bli mer hensiktsmessig og forutsigbart. På systemnivå mangler kommunen rammer for et godt tverrfaglig samarbeid. Kommunen har ingen overordnet strategisk plan for det tverrfaglige samarbeidet, noe som etterspørres i kommunen og som ledelsen selv er klar over at ikke er på plass. Gjennomgangen viser at samarbeidet mellom barnehage, skole og de ulike tjenestene har noen forbedringspunkter ved seg. Blant annet så opplever barnehagene og skolene ikke alltid at støtte fra de ulike tjenestene bidrar til å løse utfordringer i saker, og det er også et ønske om at tjenestene skal bidra mer i det forebyggende arbeidet.

Er praktiseringen av taushetsplikt, opplysningsplikt og avvergeplikt mellom barnehage, skole, PPT, barnevern og helsestasjon- og skolehelsetjeneste til barn og unges beste i Melhus kommune?

Revisor konkluderer med at praktiseringen av de ulike pliktene har noen forbedringspunkter ved seg. Revisor har ikke basert konklusjonen like sterkt på avvergeplikten, da dette gjelder alle (både ansatte, innbyggere og borgere).

Tjenestene har god kunnskap om praktisering av taushetsplikt og opplysningsplikt i egen tjeneste. Kunnskap og forståelsen av andre tjenesters taushetsplikt framstår som noe mer usikker, og kan sees i sammenheng med at det ikke foregår noe systematisk opplæring innenfor temaet på tvers av tjenestene.

En rutinebeskrivelse for de ulike pliktene i de ulike enhetene kunne også ha styrket forståelsen og kunnskapen om andre tjenesters plikter og lovverk. Dette kan også forklare hvorfor mange opplever at taushets- og opplysningsplikten hindrer samarbeidet og hindrer at barn får best mulig hjelp. Særlig skolen opplever dette som et hinder, mens barnehage er mer delt i oppfatningen.

Revisors anbefalinger:

- Rådmannen bør prioritere arbeidet med å formalisere samarbeidsstrukturer for det tverrfaglige arbeidet.
- Rådmannen bør prioritere arbeidet med å lage en strategisk plan for det tverrfaglige samarbeidet.
- Rådmannen bør vurdere tiltak i det tverrfaglige samarbeidet på bakgrunn av erfaringer fra barnehage og skole.
- Rådmann bør sørge for at de ansatte i tjenester knyttet til barn og unge har god kunnskap om andre tjenesters taushetsplikt og opplysningsplikt.

Politisk behandling

Kontrollutvalgets vedtak, sak 25/21

1. Kontrollutvalget tar rapporten til orientering og legger den frem for kommunestyret med følgende innstilling:
2. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport om tverrfaglig samarbeid barn og unge til orientering.
3. Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapportens pkt. 6.2.
  - Rådmannen bør prioritere arbeidet med å formalisere samarbeidsstrukturer for det tverrfaglige arbeidet.
  - Rådmannen bør prioritere arbeidet med å lage en strategisk plan for det tverrfaglige samarbeidet.
  - Rådmannen bør vurdere tiltak i det tverrfaglige samarbeidet på bakgrunn av erfaringer fra barnehage og skole.
  - Rådmann bør sørge for at de ansatte i tjenester knyttet til barn og unge har god kunnskap om andre tjenesters taushetsplikt og opplysningsplikt.
4. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 15.11.2021.

Kommunestyrets vedtak, sak 38/21

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport om tverrfaglig samarbeid barn og unge til orientering.
2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapportens pkt. 6.2.
  - Rådmannen bør prioritere arbeidet med å formalisere samarbeidsstrukturer for det tverrfaglige arbeidet.
  - Rådmannen bør prioritere arbeidet med å lage en strategisk plan for det tverrfaglige samarbeidet.
  - Rådmannen bør vurdere tiltak i det tverrfaglige samarbeidet på bakgrunn av erfaringer fra barnehage og skole.
  - Rådmann bør sørge for at de ansatte i tjenester knyttet til barn og unge har god kunnskap om andre tjenesters taushetsplikt og opplysningsplikt.
3. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 15.11.2021.
4. Rapporten legges også frem for ungdomsrådet og utvalg for helse, oppvekst og kultur for orientering

Administrativ oppfølging

Enhetsleder Familie, forebygging og mestring orienterte kontrollutvalget på utvalgets møte 02.12.2021 (sak 66/21) om hvordan kommunen har jobbet for å følge opp kommunestyrets vedtak og anbefalingene gitt i rapporten.

En prosjektgruppe har fått i oppdrag å utarbeide en strategisk plan for tverrfaglig samarbeid for barn og unge. Gruppen var i gang med å innhente ideer, innspill og erfaringer for så å bearbeide informasjonen og få dette inn i den strategiske planen.

Forvaltningsrevisjonsrapporten var lagt frem for utvalg for helse, oppvekst og kultur

8. september 2021 til orientering. I tillegg så fikk utvalg for helse, oppvekst og kultur en

orientering om tverrfaglig samarbeid på sitt møte 10.november 2021.
Forvaltningsrevisjonsrapporten ville bli oversendt til ungdomsrådet jf. kommunestyrets vedtak pkt. 4.

Etter orienteringen som ble gitt i møtet anså kontrollutvalget kommunestyrets vedtak som fulgt opp og avsluttet forvaltningsrevisjonen.

Styring av byggeprosjekt

Rapport avlagt: August 2022

Problemstilling:

1. Har Melhus kommune etablert en god prosjektstyring av byggeprosjekt?
  - a. Hvilke systemer og rutiner har kommunen for styring av byggeprosjekter?
  - b. Hvilke rutiner har kommunen for å kontrollere om budsjetteringen er reell og om prosjektbudsjetter overholdes?
  - c. Hvordan sikrer kommunen at retningslinjene og rutineene etterleves i gjennomførte byggeprosjekt?
2. Har Melhus kommune rutiner for og oppfølging av at anskaffelsesregelverket følges i byggeprosjekt?
  - a. Hvilke retningslinjer og veiledere bruker kommunen for anskaffelser av forprosjekt/mulighetsstudie, hovedprosjekt og funksjonsanalyser i byggeprosjekt?
  - b. Hvilke kontrollrutiner har kommunen for å sikre at anskaffelser gjennomføres etter lov og forskrift?

Revisors konklusjon

Revisor konkluderer med at Melhus kommune har etablert et system for prosjektstyring av og anskaffelser i byggeprosjekt.

Imidlertid har undersøkelsen avdekket både forbedringspunkter og mangler i disse. Noen av forbedringspunktene er kjent i kommunen, disse er:

- Behov for å revidere kommunens delegasjonsreglement.
- Kommunen mangler en sektorovergripende anskaffelsesstrategi som viser veivalg og satsingsområder for anskaffelser, noe som er anbefalt.

Revisjonen har også påpekt noen svakheter og mangler som omhandler:

- Kommunens faglige rutiner for byggeprosjekt har svakheter når det gjelder å ta høyde for turnover hos ansatte, videre stille krav til alternative valg ved planlegging av byggeprosjekt samt systematisk kvalitetssikring av saksgrunnlag til byggeprosjekt.
- Det mangler en planmessig ROS-analyse over hvor det vurderes sannsynlighet for at regler ikke følges, og hvilke konsekvenser det kan få i byggeprosjekt. Dette for å etablere en risikobasert internkontroll.
- Det mangler etablerte kontrollaktiviteter knyttet til områder med høy risiko for avvik knyttet til planlegging og gjennomføring av byggeprosjekt

Revisors anbefaling

- Ferdigstille arbeidet med kommunens delegasjonsreglement
- Vurdere å etablere en anskaffelsesstrategi
- Revidere kommunens faglige rutiner for byggeprosjekt
- Gjennomføre en risikobasert ROS-analyse for planlegging og gjennomføring av og anskaffelser i byggeprosjekt, samt etablere kontrolltiltak knyttet til områder med høy risiko
- Dokumentere avvik i byggeprosjekt i kommunens etablerte avvikssystem

Politisk behandling

Kontrollutvalgets vedtak, sak 45/22

Kontrollutvalget tar rapporten til orientering og legger den frem for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport om styring av byggeprosjekt til orientering.
2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapportens pkt. 5.2 samt tillegg fra kontrollutvalget:
  - a. Ferdigstille arbeidet med kommunens delegasjonsreglement
  - b. Vurdere å etablere en anskaffelsesstrategi
  - c. Revidere kommunens faglige rutiner for byggeprosjekt
  - d. Gjennomføre en risikobasert ROS-analyse for planlegging og gjennomføring av og anskaffelser i byggeprosjekt, samt etablere kontrolltiltak knyttet til områder med høy risiko
  - e. Dokumentere avvik i byggeprosjekt i kommunens etablerte avvikssystem
  - f. ROS-analyse og rutiner må legges inn i kommunens kvalitetsstyringssystem EQS.
3. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 31.01.2023

Kommunestyrets vedtak, sak 57/19

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport om styring av byggeprosjekt til orientering.
2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapportens pkt. 5.2 samt tillegg fra kontrollutvalget:
  - Ferdigstille arbeidet med kommunens delegasjonsreglement
  - Det skal etableres en anskaffelsesstrategi
  - Revidere kommunens faglige rutiner for byggeprosjekt
  - Gjennomføre en risikobasert ROS-analyse for planlegging og gjennomføring av og anskaffelser i byggeprosjekt, samt etablere kontrolltiltak knyttet til områder med høy risiko
  - Dokumentere avvik i byggeprosjekt i kommunens etablerte avvikssystem
  - ROS-analyse og rutiner må legges inn i kommunens kvalitetsstyringssystem EQS.
3. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 31.01.2023.
4. Forvaltningsrevisjonsrapporten legges frem for Utvalg for teknikk og miljø.

Administrativ oppfølging

Enhetsleder Bygg og eiendom orienterte kontrollutvalget på utvalgets møte 04.05.2023 (sak 15/23) om hvordan kommunen har jobbet for å følge opp kommunestyrets vedtak og anbefalingene gitt i rapporten.

- Delegasjonsreglementet er ferdig revidert og ligger i EQS,
- Anskaffelsesreglement ble vedtatt av kommunestyret i sak 21/2023 Innkjøpsstrategi (møte 21.03.23)
- De faglige rutinene for byggeprosjekter er revidert og tilført rutinebeskrivelser for turnover slik rapporten påpekte
- Risikobasert ROS-analyser er utarbeidet, men ikke lagt inn i EQS pga. tekniske utfordringer.
- Avvik på kommunenivå rapporteres i tertialrapporter og i tilknytning til vedtakskontrollen der. Avvik relatert til entreprenørkontrakter håndteres jfr. den kontraktstandarden som benyttes med definerte varslingsrutiner og frister, lagres på eget teams for prosjektet.
- Utvalg for teknikk og miljø har fått rapporten som en orienteringssak på sitt møte 30.03.23 (sak 11/23).

Kontrollutvalgets fattet enstemmig følgende vedtak:

Kontrollutvalget anser kommunestyrets vedtak som fulgt opp og avslutter forvaltningsrevisjonen.

Vann og avløp (behandles i kontrollutvalget i september 2023)

Rapport avlagt: August 2023

Problemstilling:

1. Hvordan er kvaliteten på kommunens vannforsyningsystem?
  - Drikkevannskvalitet og informasjon
  - Distribusjonssystem
  - Internkontrollsystem
  - Sikkerhet og beredskapsplaner
  - Utnyttede mulighetene innen digitalisering på vannforsyningen? (beskrivende)
2. Hvordan er kvaliteten på kommunens avløpssystem? 2
  - Oversikt over avløpsanlegg, samt behov for vedlikehold og oppgradering
  - Rensekrav
  - Distribusjonssystem iht. behov
  - Håndtering av overvann, trengs det økt kapasitet grunnet klimaendringer/flom? (beskrivende)
  - Utnyttede mulighetene innen digitalisering på avløp? (beskrivende)
3. I hvilken grad følger kommunen opp at private avløpsanlegg er i samsvar med krav i spredt bebygd strøk langs vann og elver?
  - Oversikt, tilsyn og inspeksjon av private avløpsanlegg

Revisors konklusjon

Kommunens drikkevannsforsyning er i hovedsak av tilstrekkelig kvalitet. Det er behov for å gjøre tiltak og avklare omfanget av lekkasjer på ledningsnettet. Kommunens informasjon om vannkvalitet på drikkevannet på kommunens hjemmeside er ikke oppdatert. Det mangler en politisk vedtatt hovedplan for vann for kommunens vannanlegg med status, behov, vedlikehold og fornying. Farekartlegging av kommunens vannanlegg er fra 2019 og har behov for revidering.

Kommunens avløpssystem er i hovedsak av tilstrekkelig kvalitet, men to av avløpsanleggene på Ler og Hovin er underdimensjonert i dag. Det er forbedringspotensial i å sikre at disse avløpsanleggene driftes innenfor gitte tillatelser. Det mangler en vedtatt avløpsplan i kommunen (Hovedplan for vann).

Melhus kommune har i hovedsak skaffet seg oversikt over private avløpsanlegg og vannmiljø, men ikke i tilstrekkelig grad sikret at private avløpsanlegg er i samsvar med krav i spredt bebygd strøk langs vann og elver.

Revisors anbefaling

- Kommunen vedtar en hovedplan for kommunens vannanlegg
- Kommunen må følge opp tiltak knyttet til vannlekkasjer i ledningsnettet
- Kommunen bør oppdatere informasjon om vannkvalitet på kommunens hjemmeside
- Kommunen bør revidere farekartleggingen av kommunens vannanlegg
- Kommunen bør sikre at avløpsanleggene har tilstrekkelig kapasitet innenfor gitte tillatelser
- Kommunen bør vedta en hovedplan for vann som gir informasjon om status, behov og tiltak knyttet til kommunens avløpsanlegg
- Kommunens tilsyn og inspeksjon av private avløpsanlegg bør gjennomføres ut fra krav, forventninger og behov til dette.

Politisk behandling

Rapporten skal behandles på kontrollutvalgets møte 7. september 2023 (sak 40/23), rapporten sendes deretter kommunestyret for endelig behandling.

Politisk behandling og administrativ oppfølging vil bli tatt med i rapporteringen for valgperioden 2023-2027.

Informasjonssikkerhet (behandles i kontrollutvalget i mai/juni 2024)

Kontrollutvalget bestilte en forvaltningsrevisjon av informasjonssikkerhet på sitt møte 16.02.2023 (sak 06/23).

I ettertid har Datatilsynet satt i gang et større tilsynsarbeid med nærmere hundre norske kommuner og fylkeskommuner sin ivaretagelse av personopplysningssikkerheten. Tilsynsarbeidet vil gjennomføres i to faser. Fase 1 består av dokumentgjennomgang og fase 2 blir et stedlig tilsyn og vil være som en forvaltningsrevisjon. Melhus kommune ble trukket ut til fase 1.

Kontrollutvalget fikk prosjektplanen til behandling på sitt møte 4. mai (sak 18/23), men vedtok å sette behandlingen "på vent" inntil Datatilsynet tok en beslutning om hvilke kommuner som ble trukket ut til fase 2.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

Kontrollutvalget avventer å behandle prosjektplanen til Datatilsynet har bestemt hvilke kommuner som vil være med i fase 2.

Melhus kommune ble ikke trukket ut til fase 2 i Datatilsynets undersøkelse, og prosjektplanen skal behandles på kontrollutvalgets møte 07.09.2023.

Revisor har utarbeidet følgende problemstillinger for prosjektet:

- Har kommunen etablert et styringssystem for informasjonssikkerhet som tilfredsstillende krav i regelverket?
- Har kommunen tilfredsstillende organisatoriske og tekniske tiltak for å ivareta informasjonssikkerhet?

Forvaltningsrevisjonen gjennomføres med et timeforbruk på inntil 300 timer. Revisor vil ta et oppstartsmøte med administrasjonen i starten av november 2023 og datainnhenting vil være ferdig i midten av februar 2024. For å svare ut problemstillingene har revisor planlagt å bruke intervju og en dokumentgjennomgang. Ferdig rapport oversendes kontrollutvalgets sekretariat i slutten av april 2024.

Kontrollutvalget kan behandle rapporten på sitt møte i mai/juni i 2024, rapporten sendes deretter kommunestyret for endelig behandling.

Revisors konklusjon og anbefaling, samt politisk behandling og administrativ oppfølging vil bli tatt med i rapporteringen for valgperioden 2023-2027.

Konsek

TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

**Gjennomført
selskapskontroll
valgperioden
2019-2023**

Melhus kommune

Innholdsfortegnelse

Kommunens eierstyring.....	3
Aksjeselskapet Lundemo Bruk	5

Kommunens eierstyring

Rapport avlagt: November 2021

Problemstilling:

Har Melhus kommune lagt til rette for god eierstyring?

Hovedproblemstillingen har blitt delt opp i følgende delproblemstillinger:

- Er det utarbeidet en eierskapsmelding og oppfyller denne de krav som stilles?
- Er opplæringen av kommunestyret og eierrepresentanter tilfredsstillende?
- Er det lagt opp til tilfredsstillende rutiner for oppfølging og rapportering?

Rapportens konklusjon

Det er Melhus kommune sitt kommunestyre som er øverste organ i kommunen og som dermed formelt er kommunens eierorgan.

Revisor vil påpeke at det så langt ikke er behandlet noen eierskapsmelding, men at kommunen fortsatt har tid innenfor gjeldende valgperiode. Kommunen har valgt å la formannskapet få en stor del myndighet knyttet til eierstyringen, blant annet ved å fungere som generalforsamling for de selskaper hvor kommunen eier 100 prosent av aksjene. Ordfører bruker også formannskapet som eierskapsutvalg. Revisor vurderer det slik at politikerne i formannskapet har god oversikt over kommunens selskaper. Imidlertid vil revisor bemerke at det er stor forskjell på informasjonsflyten til formannskapet og til kommunestyret.

Konklusjonen er at Melhus kommune har lagt til rette for god eierstyring, men at det er forbedringspunkter.

Revisors anbefalinger:

Revisor vil anbefale at kommunen behandler og vedtar en eierskapsmelding i starten av en valgperiode. Dette vil bidra til opplæringen av det nye kommunestyret og sikre at dette får et eierskapsforhold til kommunens selskaper.

Videre vil revisor anbefale at det legges opp til en form for årlig rapportering til kommunestyret med informasjon om selskapenes måloppnåelse og økonomi, slik at kommunestyret kan ta en mer aktiv del i eierstyringen. Dette vil bidra til å oppfylle KS sine anbefalinger om eierstyring.

Politisk behandling

Kontrollutvalgets vedtak, sak 69/21:

Kontrollutvalget tar rapporten til orientering og legger den frem for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar rapport fra eierskapskontroll av Melhus kommunes eierstyring til orientering.
2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapportens pkt. 6.2.
3. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 20.04.2022.

Kommunestyrets vedtak, sak 95/21:

1. Kommunestyret tar rapport fra eierskapskontroll av Melhus kommunes eierstyring til orientering.
2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapportens pkt. 6.2.
3. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 20.04.2022.

Administrativ oppfølging

Økonomisjef orienterte kontrollutvalget på utvalgets møte 09.05.2022 (sak 19/22) om hvordan kommunen har jobbet for å følge opp kommunestyrets vedtak og anbefalingene gitt i rapporten.

Arbeidet med å revidere eksisterende eierskapsmelding er igangsatt, planen er at skal behandles på kommunestyrets møte i juni 2022.

Rådmannen vil sikre at det legges frem en revidert eierskapsmelding til behandling i løpet av første året i en ny valgperiode.

Rådmannen vil etablere en prosess som sikrer at kommunestyret får en årlig orientering om selskapenes måloppnåelse og økonomi.

Rådmannen vil gå i dialog med aktuelle selskaper for å sikre en felles forståelse av hvilke mål det skal rapporteres på.

Kontrollutvalget tok rådmannens tilbakemelding til orientering, og ba om en ny orientering på utvalgets møte 27. oktober 2022 om status på tiltakene som er satt i gang.

Økonomisjef orienterte kontrollutvalget på utvalgets møte 27.10.2022 (sak 59/22) om status på tiltakene som var satt i gang.

Eierskapsmelding var satt på sakskartet til formannskapet 8. november 2022.

Kontrollutvalget fattet enstemmig følgende vedtak:

Kontrollutvalget anser kommunestyrets vedtak som oppfylt, saken avsluttes

Aksjeselskapet Lundemo Bruk

Rapport avlagt: November 2021

Problemstilling:

Utøver Melhus kommune sin eierstyring av Lundemo Bruk AS i samsvar med gitte føringer og anbefalinger ?

Undersøkelsen avgrenses til å belyse følgende delproblemstillinger:

- Inneholder eierskapsstrategien anbefalt informasjon om eierskapsutøvelsen i Lundemo Bruk AS?
- Er eierstyringen i Lundemo Bruk AS i tråd med gitte føringer inkl. kommunikasjon mellom eier og selskap?
- Er eiers utvelgelse av styremedlemmer, herunder prosess for valg og habilitetsvurderinger i samsvar med gitte føringer?

Rapportens konklusjon

Revisor mener at i hovedsak er Melhus kommune sin eierstyring av Aksjeselskapet Lundemo Bruk godt ivaretatt. Konklusjonen har bakgrunn i at formannskapet fungerer som generalforsamling og sentrale politikere har dermed en god oversikt over selskapet. Imidlertid vil revisor påpeke at det er kommunestyret som er øverste eier i kommunen og kommunestyret bør derfor også få en årlig rapportering på selskapets status. Det er ikke vedtatt noen eierskapsmelding så langt i inneværende valgperiode.

Revisors anbefalinger:

Revisor vil anbefale at kommunen behandler den pålagte eierskapsmelding så tidlig som mulig i en valgperiode. Dette vil bidra til at det nye kommunestyret får en god oversikt over kommunens selskaper og til at man får gitt de ønskede styringssignaler. Videre vil revisor anbefale at det etableres en årlig rutine for rapportering om selskapenes måloppnåelse og utfordringer til kommunestyret. En årlig rapportering om måloppnåelse og utfordringer vil også kunne gi kommunestyret større muligheter for aktivt eierskap i sine selskaper.

Politisk behandling

Kontrollutvalgets vedtak, sak 70/21 :

Kontrollutvalget tar rapporten til orientering og legger den frem for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar rapport fra eierskapskontroll av Aksjeselskapet Lundemo Bruk til orientering.
2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapportens pkt. 4.2.
3. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 20.04.2022.

Kommunestyrets vedtak, sak 94/21:

1. Kommunestyret tar rapport fra eierskapskontroll av Aksjeselskapet Lundemo Bruk til orientering.
2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapportens pkt. 4.2.
3. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 20.04.2022.

Administrativ oppfølging

Økonomisjef orienterte kontrollutvalget på utvalgets møte 09.05.2022 (sak 18/22) om hvordan kommunen har jobbet for å følge opp kommunestyrets vedtak og anbefalingene gitt i rapporten.

Arbeidet med å revidere eksisterende eierskapsmelding er igangsatt, planen er at skal behandles på kommunestyrets møte i juni 2022.

Rådmannen vil sikre at det legges frem en revidert eierskapsmelding til behandling i løpet av første året i en ny valgperiode.

Rådmannen vil etablere en prosess som sikrer at kommunestyret får en årlig orientering om selskapenes måloppnåelse og økonomi.

Rådmannen vil gå i dialog med aktuelle selskaper for å sikre en felles forståelse av hvilke mål det skal rapporteres på.

Kontrollutvalget tok rådmannens tilbakemelding til orientering, og ba om en ny orientering på utvalgets møte 27. oktober 2022 om status på tiltakene som er satt i gang.

Økonomisjef orienterte kontrollutvalget på utvalgets møte 27.10.2022 (sak 58/22) om status på tiltakene som var satt i gang.

Eierskapsmelding var satt på sakskartet til formannskapet 8. november 2022.

Kontrollutvalget fattet enstemmig følgende vedtak:

Kontrollutvalget anser kommunestyrets vedtak som oppfylt, saken avsluttes

Budsjettkontroll pr. 25.08.2023

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Melhus kommune

Møtedato

07.09.2023

Saknr

43/23

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 20/54 - 32

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar budsjettkontroll pr. 25.08.2023 til orientering.

Vedlegg

Budsjettkontroll kontrollutvalget

Saksopplysninger

For å holde kontrollutvalget godt informert om sin økonomiske status legger sekretariatet herved fram en økonomisk oversikt pr. 25.08.2023

Ansvar: 10040 Tjeneste: 1002 Funksjon: 110

Konto	Tekst	Regnskap pr. 25.08.2023	Budsjett 2023	Til disp.
10599	Annen lønn og trekkpliktige godtgjørelser	0	500	500
10804	Godtgjøring ledere utvalg	29 375	44 000	14 625
10805	Møtegodtgjørelse	13 464	51 400	37 936
10806	Tapt arbeidsfortjeneste	1 658	9 000	7 342
10990	Arbeidsgiveravgift	6 274	14 800	8 526
11001	Faglit./ abonnem./tidsskr.	0	11 750	11 750
11151	Kommunal bevertning	1 262	6 000	4 738
11207	Tapt arb.fortjeneste/Refusjon av lønnsutgifter	0	30 000	30 000
11400	Annonsering	720	3 000	2 280
11502	Konferanser	0	35 000	35 000
11600	Skyss og kostgodtgjørelse	0	5 000	5 000
11951	Kontingenter	9 700	9 700	0
	Kontrollutvalget	62 453	220 150	157 697
12700	Revisjon Midt-Norge SA	861 331	1 267 000	405 669
13800	Konsek Trøndelag IKS	179 500	359 000	179 500
	Totalsum	1 103 284	1 846 150	742 866

Kommentarer:

Konto:

10805 Møtegodtgjørelse for 1. halvår skal egentlig være kr. 24.480,- (20 møtedeltakelser x 1.224,-)

11207 Nestleder kontrollutvalget har mest sannsynlig ikke levert krav om refusjon av lønnsutgifter

11001 Kommunal Rapport blir fakturert i november og Trønderbladet i desember.

12700 Kjøp av revisjonstjenester er tom. august 2023.

13800 Kjøp av sekretariatstjenester er tom. juni 2023.

Forslag til budsjett 2024 med økonomiplan 2024-2027 for kontrollutvalget

---

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Melhus kommune

Møtedato

07.09.2023

Saknr

44/23

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 20/54 - 33

Forslag til vedtak

Kontrollutvalgets forslag til økonomiplan for 2024 – 2027 og budsjett for 2024 med en ramme på kr. 1.935.300.- inkludert kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester for kontrollutvalget, vedtas.

Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjett etter kommuneloven § 14-3 til kommunestyret.

Vedlegg

Budsjett 2024 med økonomiplan 2024-2027

Saksopplysninger

Budsjettbehandlingen for kontrollorganene.

I henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon (§ 2), går det frem at kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for kontrollarbeidet skal følge formannskapetets budsjettinnstilling til kommunestyret. Kontrollutvalget fremmer herved en sak om budsjett for kontrollutvalgets virksomhet og kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester for 2024 i Melhus kommune.

Kontrollutvalgets budsjett vil inneholde utgiftene til selve driften av utvalget, samt utgiftene knyttet til kjøp av sekretariatstjenester for kontrollutvalget og kjøp av revisjonstjenester.

Kontrollutvalget

Ved oppsett av budsjettforslag for 2024 for kontrollutvalgets egen virksomhet, har sekretariatet tatt utgangspunkt i kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2023 og justert godtgjøringen til utvalget (% av stortingsrepresentantenes lønn) jf. Reglement for folkevalgtes arbeidsvilkår.

Vi har i beregningene tatt utgangspunkt i at kontrollutvalget består av 7 medlemmer og avviker inntil 6 møter i året. Når det gjelder tapt arbeidsfortjeneste har sekretariatet gjort et anslag basert på reglene i kommunens reglement, samt innspill fra kontrollutvalgets medlemmer.

Posten kontingent er medlemskap i Forum for Kontroll og Tilsyn, satsen ble fastsatt på årsmøte 31.05.2023.

Alle faste medlemmer har abonnement på Trønderbladet (digital) og Kontroll og tilsyn (tidligere Kommunerevisoren), leder har i tillegg digitalt abonnement på Kommunal Rapport (vedtatt av kontrollutvalget i sak 29/19).

I tillegg er det lagt inn noen midler til kurs og faglig oppdatering for at kontrollutvalget skal ha mulighet til å skaffe seg kunnskap og ha mulighet til å delta i erfaringsutveksling og samlinger sammen med andre kontrollutvalg.

Det er ikke tatt hensyn til eventuelle andre endringer som følge av økonomiplanarbeidet i kommunen.

Det er lagt inn en økning på ca. 5 prosent per år videre i økonomiplanperioden. Nivået må vurderes årlig i forbindelse med budsjettet.

Kontrollutvalgets sekretariat

Kommunestyret i Melhus kommune vedtok i sak 40/17 å gå inn som eier i Konsek Trøndelag IKS, samt å kjøpe sekretariatstjenester for kontrollutvalget hos selskapet.

Representantskapet i Konsek Trøndelag IKS vedtok budsjettet for 2024 på møte den 27.04.2023. Budsjettet er basert på en honorarmodell vedtatt av representantskapet.

Kjøp av revisjonstjenester

Kommunestyret i Melhus kommune vedtok i sak 39/17 å gå inn som eier i Revisjon Midt-Norge SA, samt å kjøpe revisjonstjenester fra selskapet.

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 er basert på årsmøtets budsjettvedtak 25.10.2023.

Budsjett 2024

Den totale rammen for kontrollutvalget, inkludert kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester, blir etter dette kr. 1.935.300.- som er en økning på kr. 89.150,- fra 2023.

Spesifisert budsjett for 2024 og økonomiplan for 2024-2027 følger med som vedlegg til saken.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat foreslår en budsjetttramme på kr. 1.935.300.- for kontrollutvalget for 2024, dette inkluderer også kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester. Vi anser dette for å være en nøktern budsjettering, samtidig som vi mener dette gir et realistisk bilde av forventede utgifter for kontrollutvalgets virksomhet i kommende år.

Forslag til budsjett for 2024 for kontrollutvalget

Ansvar: 10040 Tjeneste: 1002 Funksjon: 110

Konto	Tekst	Budsjett 2024	Budsjett 2023
10599	Annen lønn og trekkpliktige godtgjørelser	500	500
10804	Godtgjøring leder/nestleder	46 000	44 000
10805	Møtegodtgjørelse	54 000	51 400
10806	Tapt arb.fortj.	9 000	9 000
10990	Arbeidsgiveravgift	15 600	14 800
11001	Faglit./tidsskrift	12 500	11 750
11151	Kommunal bevertning	6 000	6 000
11207	Annen lønn og trekkpliktige godtgjørelser	30 000	30 000
11400	Annonsering	3 000	3 000
11500	Opplæring/kurs	35 000	35 000
11600	Skyss- og kostgodtgj.	5 000	5 000
11951	Kontingenter	10 700	9 700
	Kontrollutvalget	227 300	220 150
12700	Revisjon Midt-Norge SA *	1 331 000	1 267 000
13800	Konsek Trøndelag IKS	377 000	359 000
	Totalsum	1 935 300	1 846 150

* Honorar revisjon er kun et anslag, endelig budsjett vil bli fastsatt av Revisjon Midt-Norge SA sitt årsmøte høsten 2023.

Økonomiplan for perioden 2023 – 2026:

	Budsjett-forslag 2024	Anslag for 2025	Anslag for 2026	Anslag for 2027
Kontrollutvalget	227 300	239 000	246 000	254 000
Sekretariat	377 000	388 500	400 000	412 000
Revisjon	1 331 000	1 371 000	1 413 000	1 455 000
Sum driftsutgifter	1 935 300	1 998 500	2 059 000	2 121 000

Oppfølging av selskaper - Vekst Melhus AS

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Melhus kommune

Møtedato

07.09.2023

Saknr

45/23

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE-037

Arkivsaknr 21/173 - 57

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

Vedlegg

Protokoll Generalforsamling 13.06.2022

Årsregnskap 2022

Årsmelding 2022

Årsrapport 2022 - NAV

Saksopplysninger

Som et ledd i sin lovpålagte oppgave om å føre kontroll med kommunens eierinteresser i selskaper (kommuneloven § 23-2 bokstav d) har kontrollutvalget bedt om å få fremlagt protokoller fra generalforsamlinger, representantskap og årsmøter i selskaper som Melhus kommune har eierandeler i (kontrollutvalgets sak 19/21, møte 22.04.2021).

Protokoll fra generalforsamling i Vekst Melhus AS 13.06.2023, årsregnskap og årsrapport 2022 følger med som vedlegg til saken.

Revidert eierskapsmelding ble vedtatt av kommunestyret 23.05.2023 i sak 33/2023. Melhus kommune har følgende strategi for selskapet:

- Gjennom aktivt eierskap i Vekst Melhus Holding AS og datterselskapene ønsker Melhus kommune å kvalifisere mennesker til arbeidslivet. En del av dette er å utvikle arbeidsplasser for mennesker med behov for tilrettelegging.
- Melhus kommune forutsetter at selskapet viderefører et nært samarbeid med NAV.
- Melhus kommune åpner opp for arbeidstrening for mennesker som behøver det, samtidig som Vekst Melhus har et nært samarbeid med øvrig næringsliv med sikte på å formidle personer til ordinært arbeid. Vekst Melhus Holding AS bidrar med oppfølging, evt. opplæring av både tiltaksdeltager og ansatt om dette er nødvendig.
- Melhus kommune forventer at selskapet bygger opp en tilstrekkelig egenkapital for å utøve sin virksomhet i samsvar med formålsparagrafen.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat anbefaler kontrollutvalget å ta med informasjonen som en del av sin rutinemessige oppfølging av Melhus kommune.

Protokoll ordinær generalforsamling i Vekst Melhus Holding AS 2022

Tid: Tirsdag 13.6.2023 kl. 09.00

Sted: Rådhuset

Til stede: Formannskapet i Melhus kommune (100 % av aksjene)
Styreleder Ragnar Torland, og daglig leder Hans Inge Andersen.

1. Innkalling til Generalforsamling ble godkjent.

Ordfører Jorid Jagtøyen åpnet møtet. Styreleder Ragnar Torland ble valgt som møteleder.
Ordfører Jorid Jagtøyen signerer protokollen sammen med Ragnar Torland.

2. Godkjenning av styrets årsrapport eier, resultatregnskap og balanse.
Årsrapporten, resultatregnskapet og balanse ble godkjent som fremlagt.

3. Godkjenning av resultatregnskap og balanse for datterselskapene Vekst Melhus as, Invia Vekst as og Vekst Melhus tjenester as.
Resultatregnskapene, og balansene for datterselskapene ble godkjent som fremlagt.

4. Anvendelse av overskudd og underskudd.
Hele underskuddet for 2022 Vekst Melhus Holding as, på kr. 17,- dekkes av bedriftens egenkapital.
Hele underskuddet for 2022 Vekst Melhus as på kr: 332 199,- dekkes av bedriftens egenkapital.
Hele overskuddet for 2022 for Invia Vekst på kr. 32 041, tillegges bedriftens egenkapital.

5. Fastsettelse av styrehonorar og revisorhonorar for 2023.
Styreleder får et fast årlig honorar på: kr. 35 000,-
Styremedlemmer får et fast årlig honorar på: kr. 17 000,-
Møtende vara godtgjøres med kr. 1 500,- pr. møte.
Godtgjørelse for revisor fastsettes etter regning.

6. Valg av styre

Styret for Vekst Melhus i 2023 blir:

- Styreleder Ragnar Torland, Styreleder velges for to år, på valg i 2025.
- Marit Leer, styremedlem, valgt for to år, på valg 2024.
- Morten Dretvik Draveng, styremedlem, velges for to år, på valg i 2025.
- Magni Lunde, styremedlem, velges for to år, på valg i 2025.

1. Vara Gøran Berg Onsøyen velges for 2 år, på valg 2025
2. Vara Ann Kristin Lojen Moholt, velges for 2 år, på valg 2025

7. Valg av revisor for driftsåret 2023. EK revisjon

8. Generalforsamlingen anmodet administrasjonen om å innhente informasjon om størrelsen på styrehonorarer på sammenlignbare bedrifter frem til neste års generalforsamling.

Generalforsamlingen ble deretter hevet.

Jorid Jagtøyen
Ordfører

Vekst Melhus AS 13.6.2023

Ragnar Torland
Styreleder

Årsregnskap for 2022

**Vekst Melhus AS
7223 Melhus**

Innhold :

Resultatregnskap
Balanse
Noter
Styreberetning
Revisjonsberetning

Resultatregnskap for 2022

Vekst Melhus AS

	Note	2022	2021
Salgsinntekt		5 920 431	5 508 417
Annen driftsinntekt	1	9 219 193	9 141 416
Sum driftsinntekter		15 139 624	14 649 833
Varekostnad		(1 040 608)	(988 819)
Lønnskostnad	2, 3, 4	(9 587 468)	(8 945 655)
Avskrivning på varige driftsm. og immatr. eiendeler	5	(755 033)	(1 059 784)
Annen driftskostnad		(4 060 936)	(3 357 174)
Sum driftskostnader		(15 444 045)	(14 351 432)
Driftsresultat		(304 421)	298 401
Annen renteinntekt		516	1 544
Annen finansinntekt		420	189
Sum finansinntekter		936	1 733
Annen rentekostnad		(28 690)	(41 154)
Annen finanskostnad		(24)	(615)
Sum finanskostnader		(28 714)	(41 769)
Netto finans		(27 778)	(40 036)
Resultat før skattekostnad		(332 198)	258 365
Årsresultat		(332 198)	258 365
Overføringer			
Annen egenkapital		(332 198)	258 365
Sum		(332 198)	258 365

Balanse pr. 31. desember 2022
Vekst Melhus AS

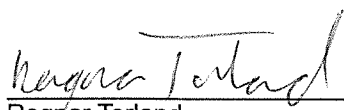
	Note	2022	2021
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	5	849 962	821 852
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner og lign.	5	2 360 201	2 754 055
Sum varige driftsmidler	5	3 210 164	3 575 907
Sum anleggsmidler		3 210 164	3 575 907
Omløpsmidler			
Varer		359 894	602 099
Sum varer		359 894	602 099
Fordringer			
Kundefordringer	6	993 487	1 109 782
Andre fordringer	7	623 789	588 185
Sum fordringer		1 617 276	1 697 967
Bankinnskudd, kontanter og lignende	8	2 255 929	1 793 814
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		2 255 929	1 793 814
Sum omløpsmidler		4 233 100	4 093 880
Sum eiendeler		7 443 263	7 669 787

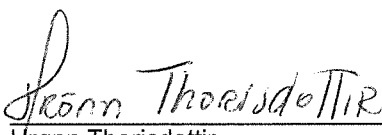
Balanse pr. 31. desember 2022
Vekst Melhus AS

	Note	2022	2021
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital (850 aksjer a kr.1000,00)	9	850 000	850 000
Sum innskutt egenkapital		850 000	850 000
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	9	3 282 579	3 614 777
Sum opptjent egenkapital		3 282 579	3 614 777
Sum egenkapital	9	4 132 579	4 464 777
Gjeld			
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	10	338 994	732 358
Sum annen langsiktig gjeld		338 994	732 358
Sum langsiktig gjeld		338 994	732 358
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		1 324 839	846 214
Skyldige offentlige avgifter		802 406	675 318
Annen kortsiktig gjeld		844 446	951 120
Sum kortsiktig gjeld		2 971 691	2 472 652
Sum gjeld		3 310 685	3 205 010
Sum egenkapital og gjeld		7 443 263	7 669 787

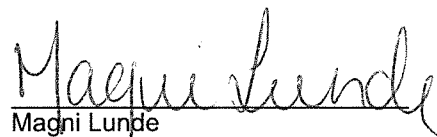
Melhus
25.04.2023

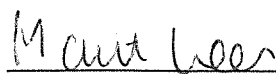
Ragnar Torland
Styrets leder

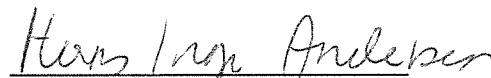
Hrónn Thorisdóttir
Styremedlem

Magni Lunde
Styremedlem

Marit Leer
Styremedlem

Hans Inge Andersen
Daglig leder

Noter 2022

Vekst Melhus AS

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak.

Salgsinntekter

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som knytter seg til varekretsløpet. For andre poster enn kundefordringer omfattes poster som forfaller til betaling innen ett år etter transaksjonsdagen. Anleggsmidler er eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Langsiktig gjeld er gjeld som forfaller senere enn ett år etter transaksjonsdagen.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost. Varige anleggsmidler avskrives etter en fornuftig avskrivningsplan. Anleggsmidlene nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld med unntak av andre avsetninger balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost etter FIFO- prinsippet og virkelig verdi. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til variabel tilvirkningskost. Det foretas nedskrivning for påregnelig ukurans.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlenes levetid dersom de har antatt levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger kr 15.000. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet.

Skatt

Selskapet er et skattefritt selskap. Det er en vernet bedrift og målet med tiltaket er å skape varige arbeidsplasser som hjelp til å utvikle ressurser hos yrkeshemmede. Selskapet betaler dermed ikke skatt.

Selskapet har ikke endret regnskapsprinsipp fra 2021 til 2022.

Note 1 - Annen driftsinntekt

Annen driftsinntekt pålydende kr 9.219.193 består i sin helhet av offentlige driftstilskudd. Dette er bruttoført i regnskapet.

Note 2 - Lønnskostnader etc

	2022	2021
Lønn	7 614 573	7 026 463
Arbeidsgiveravgift	1 234 978	1 122 321
Pensjonskostnader	1 131 821	940 549
Andre ytelser	(393 904)	(143 678)
Sum	9 587 468	8 945 655

Note 3 - Ytelser til ledende personer

	Lønn	Pensjonsforpliktelse	Annen godtgjørelse
Ytelser til daglig leder	631 978	0	0

Ledende person	Lønn	Pensjonsforpliktelse	Annen godtgjørelse
Styret	86 000		
Total ytelse til andre ledende personer	86 000	0	0

Note 4 - Antall årsverk

Selskapet har hatt 28 årsverk sysselsatt i regnskapsåret.

Note 5 - Spesifikasjon av varige driftsmidler

	Maskiner					Truck	Nytt vaskeri	Sum
	CNC Maskin	Inventar	Tekstiler	Gassanlegg				
Anskaffelseskost 1.1	108 478	4 397 231	4 575 389	741 351	41 900	856 095	10 720 444	
Tilgang kostpris			325 764		0	63 525	389 289	
Avgang kostpris			0					
Kostpris 31.12	108 478	4 397 231	4 901 153	741 351	41 900	919 620	11 109 733	
Akk. avskrivning 1.1	54 240	3 404 208	3 533 500	109 908	8 380	34 244	7 142 480	
Årets ordinære avskrivninger	18 080	211 548	458 031	25 255	6 704	35 415	755 033	
Akk. avskrivning 31.12	72 320	3 615 756	3 991 531	135 163	15 084	69 659	7 897 513	
Bokført verdi 31.12	36 158	781 475	909 622	606 128	26 816	849 962	3 210 160	
Økonomisk levetid		5-10 år	3 år	20 år		5 år		
Avskrivningsplan		saldo	saldo	lineær		saldo		

Note 6 - Kundefordringer

Kundefordringer er vurdert til pålydende, nedskrevet med forventet tap på fordringer.

	2022	2021
Kundefordringer til pålydende	993 487	1 157 782
Avsatt til dekning av usikre fordringer		(48 000)
Netto oppførte kundefordringer	993 487	1 109 782

Note 7 - Lån og sikkerhetsstillelse til ledende personer

Selskapet har ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelse til ledende personer, aksjeeiere med videre.

Note 8 - Bankinnskudd

I posten for bankinnskudd inngår egen konto for bundne skattetrekkmidler med kr 324 928. Skyldig skattetrekk er kr 315 846.

Note 9 - Egenkapital

	Aksjekapital	Annen EK	Sum
Egenkapital 01.01.2022	850 000	3 614 777	4 464 777
Årets resultat		(332 198)	(332 198)
Egenkapital 31.12.2022	850 000	3 282 579	4 132 579

Note 10 - Gjeld

Ingen del av selskapets gjeld forfaller til betaling senere enn fem år etter regnskapsårets slutt. Gjeld er ikke sikret ved pant eller lignende sikkerhet i selskapets eiendeler.

Årsrapport Eier 2022

VEKST MELHUS HOLDING

Virksomhetens art og hvordan den drives.

Vekst Melhus Holding as er morbedrift for 3 selskaper som er opprettet for å drive med yrkesmessig opplæring, avklaring og sysselsetting av mennesker med helseproblemer.

Bedriften er heleid av Melhus kommune. Virksomheten i de tre datterselskapene er splittet i tre selskaper for å etterkomme kravene i NAVS innkjøpsregelverk for skjermede bedrifter, og for å etterkomme kravene i det offentlige innkjøpsreglementet som eier, Melhus kommune må forholde seg til.

Samhandlingen med NAV og eier Melhus kommune er styrende for all aktivitet i konsernet. Både NAV og bedriftens eier har ett samfunnsansvar ovenfor arbeidslivets marginale grupper. Begge bidrar med finansiering og bærekraftige løsninger for at disse gruppene skal få utnyttet sin arbeidskapasitet.

For å kunne være en prioritert samarbeidspartner for NAV og eier, har bedriftene i konsernet sett det som viktig å ha et bredt kompetansemiljø for utvikling, opplæring og avklaring av mennesker i forhold til arbeidsmessig kapasitet.

Det er også et krav fra NAV at tiltaksleverandører som Vekst Melhus as har et kvalitetssikringssystem med ekstern revisjon som sikrer at tiltaksdeltakerne får gode tjenester. Vekst Melhus as er sertifisert etter standard for EQUASS (European Quality in Social Services), som er et europeisk system for kvalitetssikring av velferdstjenester.

For søsterbedriftene Invia Vekst og Vekst Melhus tjenester as foreligger det ingen slike sertifiseringskrav.

Vår visjon er:

Best på vekst!

Vårt tiltaksarbeid skal medvirke til at tiltaksdeltakere og ansatte gjennom kontinuerlig utvikling, mestring og læring får en bedre hverdag.

Våre deltakere skal kunne vise til målbar utvikling av jobbrelevante ferdigheter, og skal oppleve vekst i veien mot arbeid og utdanning.

Følgende tilbud finnes hos bedriftene i konsernet:

Vekst Melhus as.

- Bedriften forvalter NAV tiltaket Varig tilrettelagt arbeid (VTA) rettet mot personer som har en uføretrygd, og som ønsker jobb, 23 plasser.
- Bedriften forvalter NAV tiltaket «Arbeidsforberedende trening» (AFT) for personer som av helsemessige årsaker må finne nytt yrke 18 plasser.

Invia Vekst as

Bedriften ble kjøpt av Vekst Melhus Holding høsten 2022. Første september startet bedriften to kompetansegivende kurs for at voksne mennesker med lang fartstid skal kunne ta fagbrev. Begge blir ferdige 1.6.2023. Det ene kurset var «Helsefagarbeider», det andre var «Barne og ungdomsarbeider». Begge finansiert av Kompetanse Norge. Målgruppen er ansatte i Melhus kommune som mangler fagbrev.

Vekst Melhus Tjenester as.

Bedriften har siden oppstarten høsten 2022 vært en sovende bedrift. Den ble etablert for å imøtekomme kravene i det offentlige innkjøpsregelverket. Bedriften tas i bruk ved behov.

Eierforhold

Vekst Melhus Holding as er heleid av Melhus kommune. Aksjekapitalen var ved årsskiftet på kr. 200 000,-

Vekst Melhus as er heleid av Melhus kommune via Vekst Melhus holding. Aksjekapitalen er på kr. 850 000,-.

Invia Vekst as er heleid av Melhus kommune via Vekst Melhus holding. Aksjekapitalen er på kr. 30 000,-.

Vekst Melhus tjenester as er heleid av Melhus kommune via Vekst Melhus holding. Aksjekapitalen er på kr. 30 000,-.

Generalforsamling

Formannskapet i Melhus kommune utgjør bedriftens generalforsamling.

Styret:

Bedriftene i konsernet har gjennomgående styrer.

Ragnar Torland	Styreleder
Hrønn Thorisdottir	Styremedlem
Magni Lunde	Styremedlem
Marit Leer Øyås	Styremedlem
Jan Petter Wollum	Observatør og tiltaksansattes representant
Janne Høyem	Observatør og ansattes representant, administrasjon
Gjørán Berg Onsøyen	Vara

Styret i Vekst Melhus as har i 2022 hatt 5 møter og har behandlet 44 saker.

nytt skal få innpass i arbeidslivet. I AFT- tiltaket er kravene til bedriftene at 50 % av deltakerne skal være i jobb eller utdanning når tiltaket avsluttes. God samhandling med lokalt næringsliv er den viktigste suksessfaktoren i dette tiltaket.

I 2022 avsluttet 21 personer sitt tilbud i AFT- tiltaket.

Åtte gikk til en ordinært lønnet jobb, ingen startet videre utdanning, men har en plan for 2023. Det gir en måloppnåelse på 38,1 % avsluttet til aktive formidlingstiltak. I gjennomsnitt hadde deltakerne oppfølging i tiltaket i 35 uker.

Gjennom de utviklingstiltak som er gjennomført de siste årene har vi etablert metodikk og organisasjon tilpasset NAV sine målsettinger. I forhold til de målene som NAV sentralt har satt opp for tiltaksbedrifter, så har resultatene for 2022 utviklingspotensial. Våre tiltaksdeltakere rapporterer på god oppfølging og tett samarbeid.

- VTA tiltaket

VTA- tiltaket er forbeholdt personer med en varig trygdeordning som hovedinntektskilde. Våre VTA- ansatte har ansettelsesforhold hos oss som er regulert av samme lovverk som øvrig arbeidsliv. Hoveddelen av produksjonen som gjøres i bedriftens egne lokaler er utført av bedriftens VTA- ansatte. Produksjonen her er valgt for å kunne gi egnede og stabile faste jobber til et mangfold av arbeidspersonligheter.

En VTA plass er ett knapphetsgode. For å gi et tilbud om arbeid til flest mulig i målgruppen så er det ønskelig med en viss rullering av plassene. Vekst Melhus har derfor dedikert fem VTA-plasser til å jobbe eksternt med mål om at deltakerne skal få en varig tilrettelagt plass i annen bedrift. Dette for å kunne gi et tilbud til flere. I 2022 fikk 1 VTA ansatt fra bedriften deltidsjobb i annen bedrift.

- Generelt

Arbeidsmarkedsbedrifter blir ofte målt på tre parametere. NAV måler oss på hvor mange vi får formidlet tilbake til jobb og utdanning. Våre eiere er opptatt av at våre tiltaksdeltakere har en utviklende og meningsfylt arbeidshverdag, samt langsiktig økonomisk balanse.

Tiltaksdeltakerne evaluerer oss på generelle ting som medbestemmelse over egen hverdag, arbeidsmiljø, og lønn i VTA tiltaket. Bedriften gjennomfører årlig en medarbeiderundersøkelse blant tiltaksdeltakere med samme spørsmål over mange år. Denne kartleggingen viser at de tiltaksansatte opplever stor grad av innflytelse på egen arbeidshverdag og at de trives ved bedriften.

Muligheter for fremtidig utvikling

Siden Generalforsamlingen i 2022 har bedriften hatt vesentlig tettere dialog med eier om å utnytte arbeidskraften hos mennesker i randsonen av arbeidsmarkedet. Vi ser at eier nå ser etter potensialet i denne gruppen for å få utført offentlige oppgaver. Mennesker med helsemessige utfordringer blir nå vurdert som en uforløst resurs med muligheter til å løse offentlige oppgaver, ikke bare en utgiftspost. Vi opplever nå at kommunen vurderer disse

gruppene til oppgaveløsning i helsesektoren, til matombringing for eldre hjemmeboende, til oppgaver i IKT etc.

Vekst Melhus har vurdert hva vi mener kan gjøres for å utnytte bedriftens kompetanse bedre.

- *Vi kan bidra til kompetanseheving av sårbare grupper med kompetansehevende kurs.*
- *Vi kan utvikle kunnskapsbaserte tjenester mot arbeid, kvalifisering og helse for ungdom.*
- *Vi håper at det gode samarbeidet vi har med eier fortsatt kan utvikles videre.*

Økonomisk resultat:

Vekst Melhus Holding AS

Styret foreslår at årets underskudd finansieres på følgende måte:

Hentes fra bedriftens egenkapital	kr. -17,-
Sum disponert	kr. -17,-

Vekst Melhus AS

Styret foreslår at årets underskudd finansieres på følgende måte:

Hentes fra bedriftens egenkapital	kr. -332 199,-
Sum disponert	kr. -332 199,-

Innvia Vekst AS

Tilføres annen egenkapital	kr. 32 041,-
Sum disponert	kr. 32 041,-

Vekst Melhus Tjenester AS

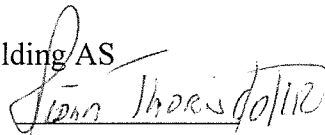
Selskapet har ikke hatt aktivitet i 2022.

Melhus 25.4.2023.

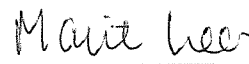
I styret for Vekst Melhus Holding AS

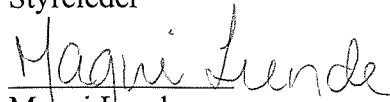
Ragnar Torland
Styreleder

Hrønn Thorisdottir
Styremedlem

Marit Leer Øyås
Styremedlem

Magni Lunde
Styremedlem

Hans Inge Andersen
Daglig leder

Årsrapport Vekst Melhus AS 2022

Adresse: Vekst Melhus AS
Søberg
7224 Melhus

Telefon: 72 87 92 10
E-post post@vekstmelhus.no

Aksjekapital: Kr. 850.000,-

Eierforhold: Heleid av Melhus kommune via Vekst Melhus Holding as.
Selskapet ble aksjekjøpsavtale inngått 30.12.2022 og ekstraordinær generalforsamling avholdt 24.1.2023 lagt under eierskapet til Vekst Melhus Holding as, som eies 100 % av Melhus kommune. Selskapsstrukturen for konsernet er lagt ved i eget vedlegg, vedlegg 1.

Selskapene i konsernet har gjennomgående styre.

Styre:

Styreleder Ragnar Torland	Direktør MelhusBanken
Styremedlem Hrønn Thordisdottir	Direktør Arbeid og kompetanse
Styremedlem Marit Leer Øyås	Enhetsleder Idrettsveien bofelleskap
Styremedlem Magni Lunde	Leder psykiatrihelsetjenesten i Melhus

Ansattes representant Harald Atle Nordhuus (Observatørstatus)
Tiltaksansattes representant Torgrim Løkken (Observatørstatus)

Organisasjonskart, se vedlegg 2.

Fagutvikling og kompetanseheving i 2022 for ordinært ansatte:

- SE for arbeidsledere to arbeidsledere og Daglig leder. Tre dager pr pers
- Internasjonalt prosjekt med SE i praktisk bruk, Island. Alle ansatte 3 dager.
- Kurs ASVL: Fra arbeidsleder til veileder nye krav og muligheter i VTA-tiltaket, 4 arbeidsledere 2 + 2 dager Oslo.
- Kurs rapportskrivning 4 stk. arbeidsleder og veiledere.
- Psykiatri i historien, professor Øyvind Thomassen, Brøseth St Olav/NTNU
- Konferanse Ungt utenforskap på Stjørdal, Daglig leder og en Veileder

Oversikt over avdelinger ved bedriften:

Tiltaksavdeling:

Vekst Melhus as er organisert med en egen tiltaksavdeling som kalles Jobb & Kompetanse, som jobber mot NAV med AFT og de VTA- deltakerne det jobbes eksternt med. I denne avdelingen jobber det fem personer fordelt på 4 årsverk inklusive avdelingsleder. Tiltaksdeltakerne denne avdelingen jobber med er i all hovedsak utplassert i eksterne bedrifter. I tillegg «kjøper» denne avdelingen i noen tilfeller arbeidstreningsplasser på bedriftens interne arenaer.

Produksjonsavdeling(er)

Vekst Melhus har 5 arbeidsledere. Disse leder tiltaksdeltakere på følgende arenaer:

TILTAKSPASSER

Kontor:	Avdelingen tilbyr 2 plasser AFT eller VTA
Barriere vaskeri:	Vaskeriet er et moderne barrierevaskeri. Avdelingen tilbyr AFT og VTA plasser.
MMA vaskeri:	Vaskeriet ble etablert i mars 2021 og sysselsetter for tiden 5 tiltaksdeltaker i VTA tiltaket. Åpent også for AFT deltakere.
Snekker-avdeling:	Avdelingen tilbyr VTA og AFT- plasser. Produksjon av møbler, badromsmøbler, samt kundetilpasset spesialproduksjon.
Maling/lakk/lager	Avdelingen tilbyr 2 VTA eller AFT- plasser.
Transport:	Våre sjåfører henter og leverer produkter for de to vaskeriene, og varer produsert på snekkerverkstedet, samt at de distribuerer medisin for Apotek 1 til helseinstitusjonene, og til privatkunder som hentes i Coop butikkene rundt om i kommunen. Vi har 2 – 3 biler på veien til enhver tid. Sjåførene er primært VTA ansatte, men åpent som treningsarena også for AFT deltakere.

Hva er tilbudt deltakerne (AFT og VTA) med hensyn til formell opplæring/kvalifisering

Våre tiltaksdeltakere har fått tilbud om opplæring i praksisnær, grunnleggende ferdigheter som:

- Lesing og skriving
- Hverdagsregning
- Arbeidsnorsk

- Muntlig kommunikasjon
- Digitale ferdigheter
- HMS

Faglig utvikling

Vekst Melhus har tverrfaglig kompetanse på tiltaksavdelingen særlig rettet mot markedskompetanse og pedagogikk/utdanning. Vi har bred kompetanse innen opplæring av basisferdigheter, øke grunnleggende ferdigheter og formidle kunnskap om utdanningsmulighetene i det offentlige og det private markedet. I tillegg har vi stort fokus på utenforskap for å hindre frafall i utdanningssystemet, i jobb og i dagliglivet særlig hos unge mennesker.

Grunnleggende ferdigheter og utdanning

Vekst Melhus tilbyr i dag ukentlige kurstilbud i AFT- tiltaket som jobbsøker kan delta i etter ønske og behov. Dette er:

- **Jobbsøkern** (intern jobbkubb for jobbsøkeraktiviteter)
Ukentlig kurs der det jobbes med noe individuelle oppgaver, noe undervisning og noe gjesteforedrag der målet er å øke kompetansen på jobbsøk. Individuelle oppgaver er i utgangspunktet knyttet til egen CV, jobbsøknader, registrering hos bemanningsbyråer og lignende.
- **Læringsrommet** (fokus på digital opplæring, lese- og skrivetrening, regneferdigheter, muntlige ferdigheter og arbeidsnorsk)
Vi bruker nettbaserte opplæringsprogrammer gjennom Kompetanse Norge og Netped for å kartlegge deltakers digitale ferdigheter. Også her vil opplæringen være relatert mot de yrkes- og utdanningsmål som deltaker har satt seg.
Ved behov vil vi kunne kjøre datakurs med interne kursholdere her hos Vekst Melhus.
- **Kunnskapsbobla** (grunnleggende yrkesrettet fagfokus)
Vekst Melhus gjennomfører kompetansehevende kurs ved behov. Det tilbys blant annet kurs i salg og service, ergonomi, livsstil (kosthold/aktivitet), HMS, kantinefaget, vaskeri.

Realkompetansen kartlegges hos alle med mål om å synliggjøre kunnskapen som ligger hos hver enkelt og få et innblikk i eventuelle kompetansegap for å kunne skaffe og beholde ordinær jobb.

Kompetansehevende kurs for VTA deltakere 2022:

- To startet høsten 2021 med fagopplæring vaskerifaget med tanke på fagbrev. De hadde eksamen i mai 2022.
- To VTA ansatte tok truckførerbevis i 2022.

Planlagt 2023 for VTA ansatte:

- To stk. skal ta truckførerbevis.
- To VTA ansatte på HMS kurs for verneombud, tre dager ved behov.
- Vi er i gang med medarbeidersamtaler og regner med det fylles på noe etter det.

Medarbeiderundersøkelse VTA:

Medarbeiderundersøkelsen for 2022 viser en høy grad av «brukertilfredshet». Brukertilfredsheten har gått opp det siste året. Vi har prøvd å analysere hva dette skyldes. Vi tror at en del omorganiseringer med hensyn til å få større mangfold i arbeidsoppgavene internt har slått positivt ut. En del av de som jobbet på snekkerverkstedet her funnet seg bedre til rette her. Så er våre rutiner med hensyn til oppfølging av tiltaksdeltakere noe bedret, men her ønsker vi å jobbe videre.

Samhandlingen med eier kan også gi ett litt bredere spekter av oppgaver tilgjengelig for de VTA ansatte. Det kan bli behov for flere sjåfører, og det blir behov for VTA ansatte som post/ trivselverter på sykehjem. Flere av våre VTA har sagt at de ønsker dette.

De tiltaksansatte er i stor grad organisert i Fellesforbundet med egen plasstillitsvalgt, og har eget verneombud som representerer alle på tiltak i bedriften. At tillitsvalgt apparatet fungerer tror vi er en medvirkende årsak til høy brukertilfredshet.

Tverrfaglig samarbeid

I 2022 kom vi i gang med en felles strategiprosess med eier. Eier har definert sine behov for å få løst offentlige oppgaver, og vi har sammen sett på rapport fra NAV Melhus «Ungdomskartlegging» fra 2021 som omhandler ungt utenforskap i Melhus. Vi har en prosess gående om metode og samhandling eier om arbeid med denne gruppen.

I forhold til kommunens behov for å løse kommunale oppgaver så startet vi ved årsskiftet 2022/23 opp drift av kort tids hjelpemiddel lager. Kommunene ønsker at vi kan lære opp VTA ansatte til rollen som post/ trivsels verter for å avlaste trykket på helsepersonell. De ønsker også at vi tar hånd om periodisk vedlikehold av kommunens leasingbiler, samt påtar oss oppgaven med å kjøre ut varmmat til eldre hjemmeboende i kommunen. Alle disse oppgavene er det ikke mulig for oss å løse med våre VTA ansatte.

Vi har fått en struktur på møter med eier hvor disse sakene tas opp og evalueres. Dvs. strategiprosessen tar lang tid.

Vekst Melhus er medlem av næringsforeningen i Trondheimsregionen, og er representert på alt av frokostmøter og tilstelninger hvor lokalt næringsliv møtes.

Vi deltar på månedlige markedsmøter med NAV Melhus hvor det deles informasjon om stillinger i lokalt næringsliv.

VM deltar i AFT-nettverk for Midt- Norge for å bidra til å styrke en enhetlig faglig leveranse i AFT i Trøndelag og Møre og Romsdal. Vekst Melhus v Hildegunn har hovedansvar for område Trøndelag sør for Stjørdal. Dette nettverket har utviklet seg til å bli faste fagmøter to ganger i året på tvers av vekst-bedriftene i Trøndelag.

Budsjett:

Bedriften har et felles budsjett for all aktivitet, se vedlegg.

Oppfølging av selskaper - IKA Trøndelag IKS

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Melhus kommune

Møtedato

07.09.2023

Saknr

46/23

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE-037

Arkivsaknr 21/173 - 56

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

Vedlegg

Protokoll fra representantskapsmøte 27.04.2023

Saksopplysninger

Som et ledd i sin lovpålagte oppgave om å føre kontroll med kommunens eierinteresser i selskaper (kommuneloven § 23-2 bokstav d) har kontrollutvalget bedt om å få fremlagt protokoller fra generalforsamlinger, representantskap og årsmøter i selskaper som Melhus kommune har eierandeler i (kontrollutvalgets sak 19/21, møte 22.04.2021).

Protokoll fra representantskapsmøte i IKA-Trøndelag 27.04.2023 følger med som vedlegg til saken, årsrapport 2022 fikk kontrollutvalgets medlemmer tilsendt på e-post 27.03.2023 .

Revidert eierskapsmelding ble vedtatt av kommunestyret 23.05.2023 i sak 33/2023. Melhus kommune har ingen vedtatt strategi for selskapet.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat anbefaler kontrollutvalget å ta med informasjonen som en del av sin rutinemessige oppfølging av Melhus kommune.

Referat representantskapsmøte 2023 - IKA Trøndelag IKS

Sted: MS Teams

Tid: 27. april 2023 kl 08:00 – 09:00

Følgende møtte:

Flatanger kommune	Olav Jørgen Bjørkås
Frosta kommune	Tove Rolseth Bratsvedal
Frøya kommune	Kristin Furunes Strømskag
Grong kommune	Borgny Kjølstad Grande
Heim kommune	Liv Mary Berdal Engvik
Hitra kommune	Ingjerd Astad
Høylandet kommune	Hege Nordheim-Viken
Inderøy kommune	Jon Olav Heggli
Levanger kommune	Nina Bakken Bye
Lierne kommune	Reidar Rødli
Malvik kommune	Lise Marthe Guldsten
Melhus kommune	Stine Estenstad
Midtre Gauldal kommune	Gunn Randi Enodd
Namsos kommune	Frode Båtnes
Namsskogan kommune	Stian Brekkvassmo
Oppdal kommune	Mona Mjøen
Orkland kommune	Helge Ringli
Overhalla kommune	Johan T. Sellæg
Rennebu kommune	Ola Øie
Røros kommune	Mona Kristin Stai Tingstad
Selbu kommune	Bjørg Astrid Larsen
Skaun kommune	Gunn Iversen Stokke
Snåsa kommune	Rolf Sturla Velde
Steinkjer kommune	Anne Berit Lein
Verdal kommune	Anne Grete Valbekmo
Ørland kommune	Britt Brevik
Åfjord kommune	Monika Kataja
Trøndelag Fylkeskommune	Tove Eivindsen

Følgende møtte ikke:

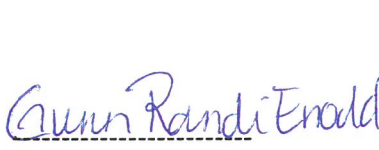
Holtålen kommune
Indre Fosen kommune
Meråker kommune
Nærøysund kommune
Os kommune

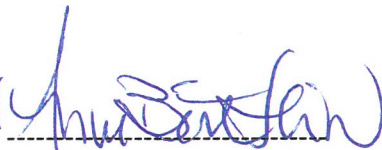
Osen kommune
Røyrvik kommune
Stjørdal kommune
Tydal kommune

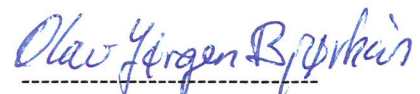
Fremmøtte eierkommuner var 28 av 37. De fremmøtte utgjorde 81,88% av de stemmeberettigede.
Representantskapsmøtet er vedtaksfør.

I tillegg møtte styret i IKA Trøndelag ved følgende personer:
Petter Lindseth, Marit Knutshaug Ervik, Bjørn Ståle Aalberg, Liv Marit Hovdal og Tone Stakvik.

Trondheim, 27. april 2023

Gunn Randi Enodd
Midtre Gauldal kommune

Anne Berit Lein
Møteleder

Olav Jørgen Bjørkås
Flatanger kommune

SAK 1/2023 Opptelling av medlemmer

Opptelling skjedde i møte ved opprop.
30 av 37 representanter fra eierkommunene møtte.
De fremmøtte utgjorde 84,93% av de stemmeberettigede.
Representantskapsmøtet er vedtaksfør.

Representantskapets vedtak:

Representantene godkjente møtet.

SAK 2/2023 Godkjenning av innkalling og saksliste

Representantskapets vedtak:

Innkalling og saksliste enstemmig godkjent.

SAK 3/2023 Valg av protokollkomité

Representantskapets vedtak:

Referenter:

Synnøve Dahl Wiseth (IKA Trøndelag) og Petter Pedryc (IKA Trøndelag)

Underskrift av protokoll:

Gunn Randi Enodd (Midtre Gauldal kommune)

Olav Jørgen Bjørkås (Flatanger kommune)

SAK 4/2023 Årsrapport 2022

Styrets forslag til vedtak:

Representantskapet godkjenner årsrapporten IKA Trøndelag IKS for 2022.

Årsrapporten ble gjennomgått og kommentert.

Representantskapets vedtak:

Styrets forslag ble enstemmig vedtatt.

Sak 5/2023 Regnskap 2022

Regnskap for regnskapsåret 2022 er gjennomgått av styret. Regnskapet inneholder driftsregnskap, investeringsregnskap, balanse og noter for IKA Trøndelag IKS.

Styret har følgende forslag til vedtak:

Representantskapet godkjenner regnskapet for 2022 som følger:

Driftsregnskapet viser et regnskapsmessig resultat kr. 0, etter avsetning til disposisjonsfond kr. 755 233,51. Dette er kr. 344 233,51 mer enn budsjettert avsatt til disposisjonsfond kr. 411 000. Kapitalregnskapet viser sum investeringer kr. 233 978,46. Dette er finansiert ved overføring fra drift og merverdiavgiftskompensasjon.

Representantskapets vedtak:

Styrets forslag ble enstemmig vedtatt.

SAK 6/2023 Virksomhetsplan 2023

Styrets forslag til vedtak:

Representantskapet slutter seg til virksomhetsplan for IKA Trøndelag IKS for 2023.

Representantskapets vedtak:

Representantskapet ber styret om å komme tilbake med en ny og bedre utredning vedr flytting og lokalisering for behandling i ekstraordinært representantskapsmøte.

SAK 7/2023 Budsjett 2023

Styrets forslag til vedtak:

Representantskapet godkjenner fremlagt forslag til budsjett for IKA Trøndelag IKS for 2023.

Representantskapets vedtak:

Representantskapet vedtar budsjett for 2023.

SAK 8/2023 Budsjett 2024 og økonomiplan 2023 - 2027

Styrets forslag til vedtak:

Representantskapet vedtar fremlagt forslag til budsjett for 2024 og økonomiplan for IKA Trøndelag IKS for perioden 2023 – 2027.

Representantskapets vedtak:

Saken utsettes til ekstraordinært representantskapsmøte.

SAK 9/2023 Valg av styremedlemmer, varamedlemmer til styret, og medlemmer og varamedlemmer til valgnemnda

Valgkomiteens innstilling:

Valgkomiteens forslag på nye medlemmer og varamedlemmer til styret og valgnemnda i IKA Trøndelag IKS for perioden 2023 – 2027 (kandidatene er forespurt og har sagt ja til vervene):

Nye medlemmer til styret:

- Petter Lindseth, kommunedirektør Skaun kommune – har sagt ja til gjenvalg og stiller som *medlem og leder* for ny valgperiode
- Liv Marit Hovdal, St. Olavs hospital – har sagt ja til gjenvalg og stiller som *medlem* for ny valgperiode
- Medlem og ansattrepresentanten Jan Børre Solvik står også på valg, men her må nytt medlem velges av de ansatte.

Nye varamedlemmer til styret:

- Ingrid Rolset Holt, Selbu kommune - har sagt ja til gjenvalg og stiller som *medlem* for ny valgperiode

Nye medlemmer til valgnemnda:

- Britt Brevik, Ørland kommune – har sagt ja til gjenvalg som *medlem* for ny valgperiode
- Øyvind Lindseth, Indre Fosen kommune – har sagt ja til gjenvalg som *medlem* for ny valgperiode

Nye varamedlemmer til valgnemnda:

- Marthe Bliksås, Indre Fosen kommune – har sagt ja til vervet som *varamedlem* i valgnemnda for resten av valgperioden (våren 2025) - velges som varamedlem for Solveig Melum, som har sluttet i Ørland kommune
- Anne Murvold Risvik, Ørland kommune - har sagt ja til gjenvalg som *varamedlem* for ny valgperiode
- Bjørnar Pettersen Moe, Snåsa kommune – har sagt ja til gjenvalg som *varamedlem* for ny valgperiode

Representantskapets vedtak:

Valgkomiteens forslag ble enstemmig vedtatt.

SAK10/2023 Søknad om medeierskap i IKA Trøndelag IKS fra Leka kommune

Styrets forslag til vedtak:

Styret innstiller på at Leka kommune blir tatt opp som ny eier i IKA Trøndelag IKS

Representantskapets vedtak:

Styrets forslag ble enstemmig vedtatt.

Oppfølging av politiske vedtak i Melhus kommune

Behandles i utvalg Kontrollutvalget i Melhus kommune	Møtedato 07.09.2023	Saknr 47/23
Saksbehandler Eva J. Bekkavik		
Arkivkode FE-033		
Arkivsaknr 20/135 - 45		

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar saken til orientering og ber sekretariatet om å oppdatere oversikten "Saker for videre oppfølging" etter eventuelle innspill fremkommet i møtet.

Vedlegg

Saker for videre oppfølging
Kommunestyret 20.06.2023
Formannskapet 05.09.2023
Formannskapet 27.06.2023
Formannskapet 20.06.2023
Formannskapet 13.06.2023
Utvalg for helse, oppvekst og kultur 12.06.2023
Utvalg for teknikk og miljø 14.06.2023
Råd for personer med funksjonsnedsettelse 06.06.2023
Eldrerådet 06.06.2023

Saksopplysninger

I henhold til bestemmelsene om kontroll og tilsyn i kommuneloven skal kontrollutvalget føre tilsyn med den kommunale forvaltningen på kommunestyrets vegne. Videre går det i forskrift om kontrollutvalg frem at kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til behandlingen av regnskapet, revisjonsberetningen eller forvaltningsrevisjonsrapporter blir fulgt opp.

I tråd med kontrollutvalgets vedtak i sak 41/2017 Kontrollutvalgets arbeidsform, legger kontrollutvalgets sekretariat frem kopi av sakslistene fra møtene i utvalgene som er avholdt etter utsending av sakspapirer til kontrollutvalget møte 15.06.2023. Kontrollutvalgets sekretariat tar høyde for gjennomgang av disse sakene i møtet.

Det er kun møtereferat fra Ungdomsrådets møte 09.01.2023 som er publisert på Melhus kommunes hjemmeside. ungdomsrådet har, ifølge møtekalender, hatt møter 30.01. - 27.02. - 20.03. - 17.04. - 08.05. og 05.06.

Det er ikke lagt inn nye saker i oppfølgingslisten etter forrige møte i kontrollutvalget.

Kontrollutvalget har fordelt oppfølging av utvalgene på følgende måte:

Kommunestyret: Rune og Synnøve
Formannskapet: Gunn Inger og Svein
Administrasjonsutvalget: Heidi
Utvalg for helse, oppvekst og kultur: Arild
Utvalg for teknikk og miljø: Stein
Melhus Eldreråd: Gunn Inger
Råd for personer med nedsatt funksjonsevne: Gunn Inger
Ungdomsrådet:

Tidligere saker til oppfølging

I den grad det er skjedd utvikling i sakene som står oppført på oppfølgingslisten, som kontrollutvalgets sekretariat er kjent med, er dette kommentert i tilknytning til saken.

Saker til oppfølging i perioden

Saker som krever særskilt oppfølging fra kontrollutvalget er saker av prinsipiell karakter, saker der rådmannen gis særskilte pålegg eller saker som har betydning for kommunens fremtidige tjenestetilbud, stilling eller omdømme.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat viser til gjennomgangen av utvalgenes vedtak. Saker som er satt til særskilt oppfølging fremgår av vedlegget "Saker for videre oppfølging".

Saker for videre oppfølging:

På bakgrunn av gjennomgang av aktuelle saker i perioden 08.06.2023 – 31.08.2023, foreslår kontrollutvalgets sekretariat at følgende saker videreføres til oppfølging:

Kontrollutvalget i Melhus kommune – saker til oppfølging pr. 31.08.2023:			
Sak	Tittel	Kommentar	Til oppfølging
KST 64/21 og 51/22	Forslag til ny brannordning for kommunene Midtre Gauldal og Melhus 2021	<p><u>Kontrollutvalgets møte 09.05.2022</u> Kontrollutvalget ber om en orientering om styret og representantskapet i Gauldal Brann og redning har gitt en tilbakemelding til Melhus kommune på om selskapet klarer å få en fremtidig brann- og redningstjeneste som dekker utfordringsbildet skissert i ny brannordning. Orienteringen gis på kontrollutvalgets møte 8. september 2022.</p> <p><u>Kontrollutvalgets møte 08.09.2022</u> Rådmannen og kommunalsjef plan og utvikling, orienterte i møtet. Kommunestyret fikk en orientering fra Gauldal brann og redning (GBR) IKS om selskapets økonomi og om fremtidig brann- og redningstjeneste på sitt møte i juni (sak 51/22). Kommunestyret ba i vedtakets punkt to GBR IKS om oppdaterte og riktige Kostratall for videre behandling av selskapet.</p> <p>Kontrollutvalgets konklusjon: Gauldal brann og redning IKS må følge opp kommunestyrets vedtak om å legge frem riktige kostratall. Kontrollutvalget ønsker en orientering om dette på utvalgets møte 27.10.2022</p> <p><u>Kontrollutvalgets møte 27.10.2022</u> Daglig leder Gauldal Brann og Redning IKS og økonomisjef Melhus kommune orienterte. Kontrollutvalgets konklusjon: Kommunestyrets vedtak vedr. oppdaterte og riktige Kostratall er ikke oppfylt enda. Rapporteringen vil bli rettet fra og med årsregnskapet for 2022.</p> <p><u>Kontrollutvalgets møte 15.06.2023</u> Kontrollutvalget har fått e-post fra Gauldal Brann og redning (kopi til rådmannen) om at de har vært i kontakt med SSB ang. korrekt innberetning til KOSTRA. Kommunestyrets sak 64/21 og 51/22 tas derfor ut av kontrollutvalgets oppfølgingsliste.</p>	Tas ut av oppfølgingslisten.

Møteinnkalling

Utvalg:	Kommunestyret
Møtested:	Melhus rådhus - Kommunestyresalen
Dato:	20.06.2023
Tidspunkt:	14:30

Strategikonferansen i forkant av kommunestyremøte.

Oppmøte Trøndertun kl. 08.15 kaffe/te, programstart 08.30. Strategikonferansen avsluttes kl. 14.00, og alle forflytter seg ned til rådhuset til ordinært kommunestyremøte

Forfall

Eventuelt forfall meldes via tilsendt epost fra **Kaukus varainnkalling**.

Varamedlemmer møter etter innkalling via SMS, hvor man svarer Ja eller Nei for deltakelse.

Inhabilitet

Eventuell inhabilitet meldes via link i epost fra **Kaukus varainnkalling**.

Varamedlemmer møter på aktuelle sak etter innkalling via SMS, hvor man svarer Ja eller Nei for deltakelse.

Informasjon om [habilitetsvurdering i forbindelse med behandling av politiske saker](#) finnes på kommunens nettsider.

Vel møtt!

1. Aug. 2023

Jorid Oliv Jagtøyen
Ordfører

Alina Käthe Storvik
Utvalgssekretær

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevet signatur

Saksliste

	Referatsaker
RS 1/23	Referatsak NTP 25.05.2023 Nye prioriteringer kommende NTP
RS 2/23	Møteplan andre halvår 2023
RS 3/23	Vedtak i klagesak - endring av reguleringsplan for Bollandsmoen motorsportsenter - Melhus 124/2
	Politisk sak
PS 41/23	Tertialrapport i 2023
PS 42/23	Rådmannens tilleggsinnstilling til tertialrapport 1 2023
PS 43/23	Tertialrapport I 2023 saksprotokoller behandlingsrekke med vedlegg
PS 44/23	Behandling i kommunestyret - 2022005 - Detaljregulering Gimsøya B4-B7, gnr/bnr 30/1 og 30//6 m.fler
PS 45/23	Plan for anskaffelse av boliger til 130 flyktninger i 2023
PS 46/23	Ledelsens gjennomgang helse- og velferdsområdet 2022
PS 47/23	Organisering av matombringning
PS 48/23	Utvidelse av eksisterende bofellesskap for personer med nedsatt funksjonsevne i Nedre Melhus
PS 49/23	Fastlegehjemmel
PS 50/23	Kvalitetsmelding barnehage Melhus 2022
PS 51/23	Kvalitetsmelding grunnskole 2022
PS 52/23	Gåsbakken skole og barnehage – Alternativer for rehabilitering, tilbygg og nybygg
PS 53/23	Gåsbakken skole og barnehage saksprotokoller m/ alt. vedtak behandlingsrekke
PS 54/23	Strategi for Trøndelag Sør 2022-2030
PS 55/23	Fremtidens Melhus rådhus – kapasitet, dagens tilstand og alternative tiltak fremover
PS 56/23	Byvektsavtalen for Trondheimsregionen 2023-2029
PS 57/23	Næringsrådets vurdering av næringstiltak i forbindelse med tildeling av næringsstøtte
PS 58/23	Selskapsavtale for Konsek Trøndelag gjeldende fra 01.10.23
PS 59/23	Gauldal brann og redning – revisjon selskapsavtale 2023
PS 60/23	Grøtvatnet

Møteinnkalling

Utvalg	Formannskapet
Møtested	Melhus rådhus - Formannskapssalen
Dato	05.09.2023
Tidspunkt	10:00 -00:00

Møtet starter med befarung i sak 86/23. Oppmøte på Melhus rådhus kl. 09.00.

Forfall

Eventuelt forfall meldes via tilsendt epost fra **Kaukus varainnkalling**.

Varamedlemmer møter etter innkalling via SMS, hvor man svarer Ja eller Nei for deltakelse.

Inhabilitet

Eventuell inhabilitet meldes via link i epost fra **Kaukus varainnkalling**.

Varamedlemmer møter på aktuelle sak etter innkalling via SMS, hvor man svarer Ja eller Nei for deltakelse. Informasjon om [habilitetsvurdering i forbindelse med behandling av politiske saker](#) finnes på kommunens nettsider.

Vel møtt!

29. Aug. 2023

Jorid Oliv Jagtøyen
Ordfører

Alina Käthe Storvik
Utvalgssekretær

Dette dokumentet er elektronisk og har derfor ingen håndskrevet signatur

Saksliste

Saksnr.	Tittel	Lukket
	Referatsaker	
RS 10/23	Tilbakemelding fra Statsforvalter etter kommunebesøk i Melhus kommune 2023 Politisk sak	
PS 86/23	Klage på vedtak om reguleringsendring - Furuhaugen	
PS 87/23	Godkjenning av utbyggingsavtale for Gjørstunet gnr. 30 bnr. 30	
PS 88/23	Godkjenning av utbyggingsavtale Losjevegen Park AS samt dispensasjon fra rekkefølgebestemmelser	

MELHUS
KOMMUNE

Møteinnkalling

Utvalg	Formannskapet
Møtested	Melhus rådhus - Formannskapssalen
Dato	27.06.2023
Tidspunkt	10:00 -00:00

Forfall

Eventuelt forfall meldes via tilsendt epost fra **Kaukus varainnkalling**.

Varamedlemmer møter etter innkalling via SMS, hvor man svarer Ja eller Nei for deltakelse.

Inhabilitet

Eventuell inhabilitet meldes via link i epost fra **Kaukus varainnkalling**.

Varamedlemmer møter på aktuelle sak etter innkalling via SMS, hvor man svarer Ja eller Nei for deltakelse. Informasjon om [habilitetsvurdering i forbindelse med behandling av politiske saker](#) finnes på kommunens nettsider.

Vel møtt!

27. Jun. 2023

Jorid Oliv Jagtøyen
ordfører

Dette dokumentet er elektronisk og har derfor ingen håndskrevet signatur

Saksliste

Saksnr.	Tittel	Lukket
	Politisk sak	
PS 75/23	Folkevalgtes arbeidsvilkår	
PS 76/23	Tilskudd - støtte - våren 2023	
PS 77/23	Førstegangsbehandling kommuneplanens samfunnsdel	
PS 78/23	167/1 m.fl - 2021003 - Detaljregulering Svorksjøen camping - 1. gangs behandling	
PS 79/23	Klage på vedtak i byggesak - Bredlimovegen 80 - Matrikelnr: 220/1	
PS 80/23	Klage på vedtak om reguleringsendring - Furuhaugen	
PS 81/23	Godkjenning av utbyggingsavtale Sørreggen 1 samt dispensasjon fra rekkefølgebestemmelser.	
PS 82/23	90/13 m.fl - 2019004 Detaljregulering Fagerheim øst - 1. gangs behandling	
PS 83/23	98/1 m.fl - 2016019 - Detaljregulering Gartnerihagen - 1. gangs behandling	

Møteinnkalling

Utvalg:	Formannskapet
Møtested:	Melhus rådhus - Trøndertun
Dato:	20.06.2023
Tidspunkt:	12:00

Ekstraordinært formannskapsmøte.

Forfall

Eventuelt forfall meldes via tilsendt epost fra **Kaukus varainnkalling**.

Varamedlemmer møter etter innkalling via SMS, hvor man svarer Ja eller Nei for deltakelse.

Inhabilitet

Eventuell inhabilitet meldes via link i epost fra **Kaukus varainnkalling**.

Varamedlemmer møter på aktuelle sak etter innkalling via SMS, hvor man svarer Ja eller Nei for deltakelse.

Informasjon om [habilitetsvurdering i forbindelse med behandling av politiske saker](#) finnes på kommunens nettsider.

Vel møtt!

20. Jun. 2023

Jorid Oliv Jagtøyen
ordfører

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevet signatur

Saksliste

PS 74/23 Politisk sak
Byvektsavtalen for Trondheimsregionen 2023-2029

Møteinnkalling

Utvalg:	Formannskapet
Møtested:	Melhus rådhus - Formannskapssalen
Dato:	13.06.2023
Tidspunkt:	10:00

09:00 Generalforsamlinger:

- Vekst Melhus Holding AS
- AS Lundemo Bruk
- Melhus utviklingsarena

10:00 Tema:

- NAV og samarbeid med Skaun kommune

Forfall

Eventuelt forfall meldes via tilsendt epost fra **Kaukus varainnkalling**.

Varamedlemmer møter etter innkalling via SMS, hvor man svarer Ja eller Nei for deltakelse.

Inhabilitet

Eventuell inhabilitet meldes via link i epost fra **Kaukus varainnkalling**.

Varamedlemmer møter på aktuelle sak etter innkalling via SMS, hvor man svarer Ja eller Nei for deltakelse.

Informasjon om [habilitetsvurdering i forbindelse med behandling av politiske saker](#) finnes på kommunens nettsider.

Vel møtt!

8. Jun. 2023

Jorid Oliv Jagtøyen
ordfører

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevet signatur

Saksliste

	Referatsaker
RS 4/23	Referatsak NTP 25.05.2023 Nye prioriteringer kommende NTP
RS 5/23	Vedtak i klagesak - endring av reguleringsplan for Bollandsmoen motorsportsenter - Melhus 124/2
RS 6/23	Møteplan andre halvår 2023 Politisk sak
PS 55/23	Prinsippavklaring - Detaljregulering Lundamovegen 483, gnr. 208, bnr. 21/37/46/59
PS 56/23	Tilskudd - støtte - våren 2023
PS 57/23	Høringsuttalelse Utvalg for teknikk og miljø - KDP miljø og naturmangfold
PS 58/23	Strategi for Trøndelag Sør 2022-2030
PS 59/23	Næringsrådets vurdering av næringstiltak i forbindelse med tildeling av næringsstøtte
PS 60/23	Gåsbakken skole og barnehage – Alternativer for rehabilitering, tilbygg og nybygg
PS 61/23	Fremtidens Melhus rådhus – kapasitet, dagens tilstand og alternative tiltak fremover
PS 62/23	Kvalitetsmelding barnehage Melhus 2022
PS 63/23	Kvalitetsmelding grunnskole 2022
PS 64/23	Ledelsens gjennomgang helse- og velferdsområdet 2022
PS 65/23	Utvidelse av eksisterende bofellesskap for personer med nedsatt funksjonsevne i Nedre Melhus
PS 66/23	Organisering av matombringing
PS 67/23	Plan for anskaffelse av boliger til 130 flyktninger i 2023
PS 68/23	Fastlegehjemmel
PS 69/23	Tertialrapport i 2023
PS 70/23	Selskapsavtale for Konsek Trøndelag gjeldende fra 01.10.23
PS 71/23	Gauldal brann og redning – revisjon selskapsavtale 2023
PS 72/23	Tv-aksjonen 2023; Redd Barna - Kommunekomite og bidrag

Møteinnkalling

Utvalg:	Utvalg for helse, oppvekst og kultur
Møtested:	Melhus rådhus - Kommunestyresalen
Dato:	12.06.2023
Tidspunkt:	09:00

Forfall

Eventuelt forfall meldes via tilsendt epost fra **Kaukus varainnkalling**.

Varamedlemmer møter etter innkalling via SMS, hvor man svarer Ja eller Nei for deltakelse.

Inhabilitet

Eventuell inhabilitet meldes via link i epost fra **Kaukus varainnkalling**.

Varamedlemmer møter på aktuelle sak etter innkalling via SMS, hvor man svarer Ja eller Nei for deltakelse.

Informasjon om [habilitetsvurdering i forbindelse med behandling av politiske saker](#) finnes på kommunens nettsider.

Vel møtt!

7. Jun. 2023

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevet signatur

Saksliste

	Politisk sak
PS 21/23	Orienteringer - Utvalg for helse, oppvekst og kulturs møte 07.06.2023
PS 22/23	Referatsaker - Utvalg for helse, oppvekst og kulturs møte 07.06.2023
PS 23/23	Gåsbakken skole og barnehage – Alternativer for rehabilitering, tilbygg og nybygg
PS 24/23	Tertialrapport i 2023
PS 25/23	Kvalitetsmelding barnehage Melhus 2022
PS 26/23	Kvalitetsmelding grunnskole 2022
PS 27/23	Helhetlig skolevurdering, Voksenopplæring 2022
PS 28/23	Ledelsens gjennomgang helse- og velferdsområdet 2022
PS 29/23	Avvik Buen helse- og omsorgssenter
PS 30/23	Utvidelse av eksisterende bofellesskap for personer med nedsatt funksjonsevne i Nedre Melhus
PS 31/23	Organisering av matombringning
PS 32/23	Plan for anskaffelse av boliger til 130 flyktninger i 2023
PS 33/23	Fastlegehjemmel

Møteinnkalling

Utvalg:	Utvalg for teknikk og miljø
Møtested:	Melhus rådhus - Formannskapssalen
Dato:	14.06.2023
Tidspunkt:	10:00

Orientering

Klimabudsjett av Dag Petter Hollekim

Forfall

Eventuelt forfall meldes via tilsendt epost fra **Kaukus varainnkalling**.
Varamedlemmer møter etter innkalling via SMS, hvor man svarer Ja eller Nei for deltakelse.

Inhabilitet

Eventuell inhabilitet meldes via link i epost fra **Kaukus varainnkalling**.
Varamedlemmer møter på aktuelle sak etter innkalling via SMS, hvor man svarer Ja eller Nei for deltakelse.
Informasjon om [habilitetsvurdering i forbindelse med behandling av politiske saker](#) finnes på kommunens nettsider.

Vel møtt!

14. Jun. 2023

Mikal Kvaal

Alina Käthe Storvik

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevet signatur

Saksliste

	Politisk sak
PS 19/23	Interpellasjon - Hollumsvegen - Utvalg for teknikk og miljø 14.06.2023
PS 20/23	Spørsmål til rådmann - Hofstad - Utvalg for teknikk og miljø 14.06.2023
PS 21/23	Orientering måloppnåelse miljøpakken og handlingsprogram for 2024 - 27
PS 22/23	Tertialrapport i 2023
PS 23/23	Klage på vedtak Storåsen 26 og 28
PS 24/23	Høringsuttalelse Utvalg for teknikk og miljø - KDP miljø og naturmangfold
PS 25/23	Fremtidens Melhus rådhus – kapasitet, dagens tilstand og alternative tiltak fremover
PS 26/23	193/1 Klage på avslag om nydyrking av 2,1 dekar

Møteinnkalling

Utvalg:	Råd for personer med funksjonsnedsettelse
Møtested:	Melhus rådhus - Formannskapssalen
Dato:	06.06.2023
Tidspunkt:	13:30

Orientering

Forfall

Eventuelt forfall meldes via tilsendt epost fra **Kaukus varainnkalling**.

Varamedlemmer møter etter innkalling via SMS, hvor man svarer Ja eller Nei for deltakelse.

Inhabilitet

Eventuell inhabilitet meldes via link i epost fra **Kaukus varainnkalling**.

Varamedlemmer møter på aktuelle sak etter innkalling via SMS, hvor man svarer Ja eller Nei for deltakelse.

Informasjon om [habilitetsvurdering i forbindelse med behandling av politiske saker](#) finnes på kommunens nettsider.

Vel møtt!

8. Jun. 2023

Rune Laugsand
utvalgsleder

Alina Käthe Storvik
Møtesekretær

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevet signatur

Saksliste

	Politisk sak
PS 5/23	Orienteringer - Råd for personer med nedsatt funksjonsevne 6.6.2023
PS 6/23	Referatsaker - Råd for personer med funksjonsnedsettelse 06.06.2023
PS 7/23	Tertialrapport i 2023
PS 8/23	Organisering av matombringning
PS 9/23	Utvidelse av eksisterende bofellesskap for personer med nedsatt funksjonsevne i Nedre Melhus
PS 10/23	Fastlegehjemmel
PS 11/23	Ledelsens gjennomgang helse- og velferdsområdet 2022

Møteprotokoll

Utvalg: Melhus elderråd
Møtested: Melhus rådhus - Formannskapssalen
Dato: 06.06.2023
Tidspunkt: 10:00

Til stede:

Steinar Rekstad	leder	
Harald Kulbotten	medlem	AP
Tor Arne Granmo	medlem	ML
Asbjørg Gylland	medlem	
Hallfrid Johanne Riseth	medlem	
Ola Arvid Hage	varamedlem	Ludvik Rambraut
Ola Lilleøkdal	varamedlem	Elin Krogstad

Eivor Johanson systemadministrator

Alina Käthe Storvik møtesekretær

Merknader:

Møteprotokollen er gjennomgått og godkjent i møtet.

Saksliste

	Politisk sak
PS 8/23	Orienteringer - Melhus eldreråd 6.6.2023
PS 9/23	Referatsaker - Melhus eldreråd 06.06.2023
PS 10/23	Organisering av matombringning
PS 11/23	Tertialrapport i 2023
PS 12/23	Ledelsens gjennomgang helse- og velferdsområdet 2022
PS 13/23	Fastlegehjemmel

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Melhus kommune

Møtedato

07.09.2023

Saknr

48/23

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/273 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatsakene til orientering.

Vedlegg

Innbyggere kan ikke kreve at kontrollutvalget behandler en sak

Kontrollutvalget er verken klageinstans eller domstol

Kan opprette rådgivende utvalg med skreddersydd sammensetning

Departementet kan tre inn i kommunestyrets sted når det skal lages arealplan

Lite kjennskap om barnekoordinatorer – Kommunene må skjerpe seg

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har fått følgende dokumenter som referatsaker:

1. Hva gjør kontrollutvalget når innbyggere henvender seg og ber utvalget undersøke en sak ?
2. Kommuneloven og forskriften gir regler om de plikter kontrollutvalget har, kan utvalget ta opp saker utover dette?
3. Man kan opprette rådgivende utvalg med skreddersydd sammensetning, men i praksis vil det gjerne være utelukket å velge en tilsatt som medlem av et utvalg når hen er tilsatt i en del av kommuneadministrasjonen som har ansvar for saksbehandling på utvalgets saksområde.
4. Må man legge inn byggeområder for konsesjonsgitt vindkraft i kommuneplanen selv om det ikke er politisk flertall for utbyggingen?
5. Alle kommuner er pålagt å ha en barnekoordinator, men få vet om tjenesten. Det viser en undersøkelse gjort av PwC for Handikappede Barns Foreldreforening (HBF).

Innbyggere kan ikke kreve at kontrollutvalget behandler en sak

Kommunal Rapport 03.07.2023, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Hva gjør kontrollutvalget når innbyggere henvender seg og ber utvalget undersøke en sak?

SPØRSMÅL: Fra tid til annen behandler kontrollutvalgene henvendelser fra innbyggere og andre. Slike henvendelser kan noen ganger føre til at kontrollutvalget ønsker å be om en orientering fra kommunedirektøren. Andre ganger velger kontrollutvalget ikke å gå videre med henvendelsen (for eksempel pga. ressurser eller at det åpenbart ikke er en sak for kontrollutvalget), og tar den til orientering.

En sjelden gang kommer det en klage fra vedkommende innbygger som sendte inn den opprinnelige henvendelsen, om at han eller hun ikke er fornøyd med vedtaket i kontrollutvalget og vil klage. Som kjent fatter ikke kontrollutvalget enkeltvedtak. Vår oppfatning er at kontrollutvalgets vedtak ikke er gjenstand for klage etter forvaltningsloven § 28. Forvaltningsloven § 2 tredje ledd sier imidlertid at avgjørelser som gjelder avvisning av en sak også skal regnes som enkeltvedtak. I lovkommentarene til denne paragrafen står det følgende: «Avvisning etter § 2 tredje ledd vil si at vedkommende forvaltningsorgan beslutter ikke å treffe realitetsavgjørelse i en sak som formelt er innbrakt for organet, eller avviser en klage fremsatt etter § 28, f.eks. fordi den er for sent fremsatt eller at klager ikke har klagerett». Videre står det også følgende: «Det vil også være avvisning om et forvaltningsorgan returnerer søknad eller annen henvendelse under henvisning til at det ikke er rett organ, eller at dette ikke er et spørsmål som forvaltningen skal ta stilling til».

Slik vi ser det er jussen her ikke i tråd med kontrollutvalgets mandat og myndighet.

1. Hvis en henvendelse ikke settes opp som en sak på sakskartet (f.eks. fordi kontrollutvalget ikke er rett organ) vil det være å betrakte som et avvisningsvedtak?
2. Hvordan skal kontrollutvalget forholde seg dersom en innbygger klager på at kontrollutvalget ikke går videre med en henvendelse?
3. Vil en avvisning av en slik klage være et enkeltvedtak som kan påklages?

SVAR: Kontrollutvalget er et folkevalgt organ med helt spesielle funksjoner. Det skal etter [kommunelovens § 23-1](#) første avsnitt bare føre kontroll på vegne av kommunestyret eller fylkestinget, som etter [§ 22-1](#) første avsnitt er det organ som «har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens og fylkeskommunens virksomhet». Utvalget treffer ikke selv noen realitetsvedtak i de sakene det behandler, men skal ifølge [§ 23-5](#) bare «rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget».

Tema for kontrollutvalgets kontroll er opplistet i [kommunelovens § 23-2](#) første avsnitt. Det er tale om generelt rettet systemkontroll med utførelsen av lovfestede krav til revisjon, økonomiforvaltning, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll, og oppfølging av vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter.

I dette arbeidet kan kontrollutvalget etter bestemmelsens tredje avsnitt kreve at kommunen eller fylkeskommunen «legger fram enhver opplysning, redegjørelse eller dokument som utvalget finner nødvendig for å utføre sine oppgaver», og det «kan også foreta de undersøkelsene som det mener er nødvendige».

I loven er det enkelte bestemmelser om kontroller utvalget skal foreta. Ellers er det, på samme måte som for andre folkevalgte organer, lederen for utvalget som setter opp saklisten til det enkelte møte, så lenge ikke utvalget selv vedtar at det vil ta en sak opp til behandling, eller en tredel av medlemmene krever at en sak settes på saklisten i et kommende møte, se [kommunelovens § 11-3](#) første og siste avsnitt.

Private borgere har ingen partsrettigheter i saker som behandles av kontrollutvalget eller rett til å kreve at utvalget tar en sak opp til behandling. Hvis utvalget får en henvendelse med anmodning om at det tar opp en sak, avgjør lederen om denne er av en slik karakter og prinsipiell viktighet at utvalget bør se på den.

Dette er formløse beslutninger, og ikke «avgjørelser som gjelder avvisning av en sak» slik at de etter [forvaltningsloven § 2](#) tredje avsnitt er enkeltvedtak som kan påklages etter denne [lovens § 28](#). Kontrollutvalget skal i stedet etter [forvaltningslovens § 11](#) fjerde avsnitt i stedet gi borgeren veiledning om hvor hen skal henvende seg: «Dersom noen henvender seg til urette myndighet, skal det forvaltningsorgan som mottar henvendelsen, om mulig vise vedkommende til rett organ».

Men om borgeren ikke slår seg til ro med dette, kan hen påklage denne henvisningen. Klagen går da til kommunestyret, formannskapet eller et klageutvalg i kommunen, men saksbehandlingen der kan være helt summarisk. Det konstateres at klageutvalgets avgjørelse var korrekt, og at borgeren bare kan klage til det organ som har ansvaret for vedkommende sak, eventuelt til kommunestyret, og bare hvis det er tale om klage over et enkeltvedtak der hen er part i eller har rettslig klageinteresse i avgjørelsen, se [forvaltningslovens § 28 innledningen](#): «Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken».

Kontrollutvalget har med andre ord ingen plikt til å starte noen form for saksbehandling av en slik henvendelse, og beslutningen om ikke å gjøre dette kan ikke påklages.

Kontrollutvalget er verken klageinstans eller domstol

Kommunal Rapport 24.07.2023, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Det går rykter om korrupsjon i kommunen. Er det noe kontrollutvalget bør undersøke?

SPØRSMÅL: I kommuneloven og forskriften er det angitt hvilke oppgaver kontrollutvalget har. Det jeg lurer på er om kontrollutvalget kan ta opp saker utover dette som for eksempel saker som kan ende med en personalsak. Eksempelvis når det går rykter om korrupsjonslignende atferd fra en av kommunens ansatte. Kommunen som arbeidsgiver har vel interesse av at fakta avdekkes? Hvis det ikke er noen andre ansatte som står fram som varsler, kan da kontrollutvalget ta opp spørsmålet med administrasjonen?

SVAR: Kommuneloven og forskriften gir regler om de plikter kontrollutvalget har, altså her hva som skal kontrolleres. Utvalget har ansvar for å føre en løpende kontroll med både økonomiforvaltningen og gjennomføringen av revisjon og forvaltningsrevisjon, se § 23–2 første avsnitt.

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak. Det er ikke kontrollutvalgets oppgave selv å foreta slik revisjon, utvalget skal bare kontrollere at dette gjennomføres på en forsvarlig måte. Det er med andre ord ikke utvalgets oppgave å gå inn i enkeltsaker og treffe vedtak om konkrete saksforhold.

Men slik kontroll må gjennomføres på grunnlag av kunnskap om hva som skjer konkret i forvaltningen. I § 23–2 tredje avsnitt er utvalget derfor gitt myndighet til å kreve at kommunen eller fylkeskommunen legger fram enhver opplysning, redegjørelse eller dokument som utvalget finner nødvendig for å utføre sine oppgaver, og til å foreta undersøkelser som det mener er nødvendig. Utvalget kan altså gå inn i enkeltsaker undersøke disse, og vurdere om de er behandlet på en forsvarlig måte, eller om det her er forhold som burde vært fanget opp av kommunens egenkontroll.

Utvalgets oppgave er her ikke å ta stilling til eller treffe vedtak om det aktuelle forholdet. Det kan innkalle folkevalgte eller tilsatte i administrasjonen til å gjøre rede for enkeltsaker, men utover det har det ingen overprøvings- eller instruksjonsmyndighet overfor noen i kommunen. Hvis undersøkelsen som foretas avdekker alvorlige feil eller mangler ved vedtak som er truffet, eller ved forvaltningens saksbehandling eller internkontroll, skal utvalget rapportere dette til kommunestyret, se § 23-5, men det er opp til kommunestyret å følge opp saken hvis det finner grunn til det.

Kontrollutvalget avgjør selv om og hvordan det vil sette i gang slik undersøkelse av konkrete saksforhold. Det er verken klageinstans eller domstol. Det er utvalgets leder som fastsetter saklisten til utvalgets møter så langt det ikke er tale om lovpålagte kontrollrutiner eller saker som en tredel eller flere av utvalgets medlemmer ønsker satt opp til behandling, se § 11–3. Utvalget avgjør selv hvorvidt og eventuelt i hvilket omfang det vil sette i gang undersøkelser av konkrete forhold.

I en situasjon der det som her er fremsatt påstand om korrupsjon, vil utvalgsleder og eventuelt utvalget måtte vurdere om dette blir betryggende behandlet av kommunens administrasjon, eller om det finner grunn til selv å foreta en undersøkelse av hvordan saken har blitt behandlet. Og om utvalget foretar undersøkelser av saksforholdet, er det fortsatt kommunestyret som har siste ord i saken.

Kan opprette slike rådgivende utvalg med skreddersydd sammensetning

Kommunal Rapport 21.08.2023, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Men i praksis vil det gjerne være utelukket å velge en tilsatt som medlem av et utvalg når hen er tilsatt i en del av kommuneadministrasjonen som har ansvar for saksbehandling på utvalgets saksområde.

SPØRSMÅL: Eg har nokre spørsmål til Bernt sitt «Bernt svarer» datert 5. juni. I svaret opnar Bernt for at det er mogleg å opprette eit rådgjevande utval etter bestemminga i kommunelova.

I spørsmålet som vert stilt, er det presisert at dei ynskjer eit utval med medlemmer frå både politikk og administrasjon, og Bernt konkluderer med at det er mogleg å eit slikt utval.

Dette er ein ganske anna tilnærming enn det som har vore praktisert i dei fleste kommunar etter den nye kommunelova. Til dømes skriv Baldersheim et.al. i rapporten «Styrket lederskap i kommunal sektor – gjeldende rett, roller og rolleforståelse mellom folkevalgte og kommunedirektør» at: «Det er etter loven ikke adgang til å blande administrasjon og folkevalgte i et og samme folkevalgte organ.»

Dette støtter seg nok på teksten i kap. 8.6.2.3 i NOU 2016:4 som mellom anna uttalar at: «En del kommuner har forsøkt å etablere ulike varianter av organer som på ulikt vis har blandet folkevalgte og administrasjonen. Dette har til dels medført kritikk og til dels en usikkerhet om hva som er lovlig, og hva som ikke er lovlig. Formålet er gjerne å trekke faglighet inn i de politiske vurderingene og å skape effektive og kunnskapsrike organisasjoner. Utvalget mener at dette skillet mellom folkevalgte og administrasjon er viktig, og at det bør fastholdes. Å skulle åpne for noen form for kombinasjonsutvalg vil være uryddig.»

Om eg prøver å tolke Bernt i beste mening, så seier han i sitt svar at det er høve til å ha eit folkevald organ kor tilsette i kommunen vert oppnemnt som folkevalde, men då representerer dei ikkje kommunedirektøren. Det er ikkje noko nytt, men då forsvinn også føremålet med det rådgjevande utvalet som spørsmålsstiller seier skal vere samansett «av brukere, pårørende, ansatte, folkevalgte, representant for eldrerådet og administrasjonen.»

At kommunedirektøren ikkje sjølv møter i utvalet, og kan delegere til ein eller fleire i administrasjonen er såleis greitt, men det er då ikkje det utvalet med både folkevalde, brukarar, pårørende og administrasjon som medlemmer som spørsmålsstiller etterlyser. Er Bernt samd i at det i tråd med kommunelova ikkje er høve til å ha folkevalde organ kor representantar frå administrasjonen er medlem (altså i kraft av posisjon, ikkje person).

SVAR: Her har jeg åpenbart vært enten uklar eller for knapp. Men slik ser jeg altså på dette: Svaret er fortsatt at man kan opprette slike rådgivende utvalg med skreddersydd sammensetning, men at det må skje etter reglene i [kommuneloven § 5-7](#) om oppretting av utvalg.

Kommunestyret velger selv medlemmene av disse, og kan ikke overlate dette til andre. Man kan «skreddersy» utvalget slik at man sikrer representasjon fra ulike grupper eller fagfelt, men det kan bare skje ved at man ber om forslag fra ulike miljøer og så vurderer hvor langt og eventuelt hvordan man vil ta hensyn til disse. Selve valget vil da normalt skje ved avtalevalg etter [kommuneloven § 7-7](#), der kommunestyret enstemmig velger hele utvalget sammen.

Valgbare til utvalg er etter [kommuneloven § 7-2](#) alle som er bosatt med stemmerett i kommunen, med unntak for de som er tilsatt i stilling som nevnt i [kommuneloven § 7-3](#) første avsnitt, blant annet

«kommunedirektøren i kommunen eller fylkeskommunen og hans eller hennes stedfortreder, og kommunalsjefer, etatsjefer og ledere på tilsvarende nivå».

Når den tilsatte møter i utvalget som en folkevalgt, kan hen ikke instrueres av noen om hvordan hen skal utøve sitt verv. Men en tilsatt i kommunen er inhabil og må fratre ved behandlingen av en sak som hen har vært med på å tilrettelegge grunnlaget for en forvaltningssak i administrasjonen.

Dette siste innebærer at det i praksis gjerne vil være utelukket å velge en tilsatt som medlem av et utvalg når hen er tilsatt i en del av kommuneadministrasjonen som har ansvar for saksbehandling på utvalgets saksområde. Det vil da kunne være vanskelig å dokumentere at den tilsatte ikke har hatt noen del i saksbehandlingen i saker som skal behandles i utvalget på grunnlag av saksforelegg fra administrasjonen.

Og selv om dette helt konkret er riktig, vil det lett oppleves som ubehagelig at den tilsatte skal være med og vurdere og ta stilling til en sak som er forberedt eller på annen måte behandlet av hans eller hennes nære kolleger.

Men dette er i alle fall først og fremst et formelt problem. Hvis kommunedirektøren mener at en av de tilsatte bør delta i forhandlingene i utvalg, kan direktøren fastsette at vedkommende skal møte på vegne av direktøren i utvalget, se [kommuneloven § 13-1](#) femte avsnitt, siste setning.

Kommunedirektøren kan også i stedet be om en bestemt tilsatt får anledning til å møtet sammen med kommunedirektøren, og at utvalget gir hen anledning til å holde innlegg der det blir gjort rede for bestemte sider av saken.

Så svaret på spørsmålet er at man kan trekke tilsatte i kommunen inn i saksbehandlingen i et rådgivende utvalg, men at her må det skilles skarpt mellom funksjon som folkevalgt og å delta i forhandlingene på vegne av administrasjonen.

Departementet kan tre inn i kommunestyrets sted når det skal lages arealplan

Kommunal Rapport, 12.06.2023, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Må vi legge inn byggeområder for konsesjonsgitt vindkraft i kommuneplanen selv om det ikke er politisk flertall for utbyggingen?

SPØRSMÅL: Etter det vi forstår plikter kommunen å legge til rette i plan for realisering av konsesjonsgitt vindkraftverk. Vi har derfor lagt inn disse som annet byggeområde i kommuneplanen.

Spørsmålet er om vi må legge inn byggeområder for konsesjoner som ikke ennå er utbygde, når politisk flertall ikke ønsker denne utbyggingen. Vi har ikke konsekvensvurdert byggeområdet, ettersom vi regner med at dette er avklart gjennom konsesjonsprosessen.

SVAR: Her er vi inne på et rettsområde som jeg ikke er lommekjent i, men så vidt jeg kan se følger det av energiloven [§ 3-1](#) siste avsnitt at det inntreer slik plikt for kommunen bare hvis departementet har fattet vedtak om at endelig konsesjonsvedtak «skal ha virkning som statlig arealplan etter plan- og bygningsloven [§ 6-4](#)». Jeg har ikke klart å finne ut om det foreligger et slikt generelt vedtak, eller om dette bare gjøres etter behov for enkeltkonsesjoner.

Etter plan- og bygningsloven [§ 6-4](#) første avsnitt, kan departementet i utgangspunktet bare «henstille til vedkommende kommune om å utarbeide arealdel til kommuneplan eller reguleringsplan» som ivaretar bestemte formål. Dette er da ikke noe rettslig bindende påbud, men hvis kommunen ikke medvirker på denne måten, eller departementet er misfornøyd med det som kommer ut av en slik prosess, kan det etter andre avsnitt «selv utarbeide og vedta slik plan». Departementet trer da inn i kommunestyrets sted ved dette planarbeidet, men kommunen «plikter å gi departementet nødvendig bistand i arbeidet».

Bestemmelsen i energiloven [§ 3-1](#) siste avsnitt er da en snarvei for staten til å treffe et slikt bindende planvedtak, slik at konsesjonen kan gis umiddelbar virkning som planvedtak på det aktuelle området. Men denne virkningen inntreer altså bare hvis departementet har truffet uttrykkelig vedtak om dette, i forskrift eller i det aktuelle konsesjonsvedtaket. Et slikt vedtak binder imidlertid ikke kommunen til å selv å sette i gang og vedta ny arealplan; kommunen har bare en rolle i *saksforberedelsen* for departementet, som er det organ som fatter planvedtak. Kommunen må ikke selv treffe noe planvedtak om f.eks. lokalisering av vindkraftverk, men må selvsagt forholde seg til konsesjonsvedtaket når det foreligger, og foreta de endringer i sine arealplaner som dette nødvendiggjør.

Lite kjennskap om barnekoordinatorer – Kommunene må skjerpe seg

Kommunal Rapport 06.07.2023

Alle kommuner er pålagt å ha en barnekoordinator, men få vet om tjenesten. Det viser en undersøkelse gjort av PwC for Handikappede Barns Foreldreforening (HBF).

Kommunene fikk lovfestet plikt til å tilby familiekoordinatorer fra 1. august i fjor. – Det går for tregt i altfor mange kommuner og disse må skjerpe seg. Dette er en viktig oppgave som må tas på alvor, sier leder Annette Jensen i Handikappede Barns Foreldreforening (HBF).

Dårlig info

Ifølge [undersøkelsen](#) oppgir fire av fem kommuner at de ikke har gode prosedyrer for informasjonsformidling av barnekoordinatorer eksistens, mens 34 prosent av brukerne svarer at de ikke vet om det finnes en barnekoordinator i kommunen.

«Det medfører en risiko for at brukerne ikke får sitt behov vurdert, og at de implisitt mister en tjeneste de har krav på. Terskelen for å komme i kontakt med koordinerende enhet og få vurdert sitt behov bør være lav», står det i rapporten.

PwC kommer med følgende anbefaling:

«Ledelsen bør sikre at kommunen har prosedyrer for å formidle informasjon om barnekoordinatorordningen til familier og barn i målgruppen».

Flere funn

Ifølge [Riksrevisjonen](#) finnes det ingen oversikt over hvor mange barn og unge som har funksjonsnedsettelse. Det anslås at det er mellom 40.000 og 120.000 barn og unge i Norge med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne.

På tross av at det snart har gått et år siden tjenesten ble en lovfestet rettighet, mener HBF at undersøkelsen viser at barnekoordinatorer i liten grad har funnet sin plass i kommunene.

De peker på flere funn i undersøkelsen:

- 22 prosent av foreldrene opplever at de ulike tjenestene familien har behov for samarbeider godt.
- 53 prosent av barnekoordinatorer opplever at det er lett å samarbeide på tvers av de ulike tjenestene kommunen tilbyr.
- 62 prosent av barnekoordinatorer svarer at de opplever at det er vanskelig å leve opp til forventningene til rollen.

Av de kommunene som har innført barnekoordinator-tjenesten, mangler mange nødvendig myndighet og mandat til å jobbe som koordinator, ifølge undersøkelsen.

Jensen mener dette avslører at kommunene i liten grad har en plan for hvordan de skal innføre barnekoordinator.

– Dette er alvorlig og her må kommunene rydde opp, sier Jensen.

Barnekoordinator

- Barnekoordinator er en rettighet for familier med barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne som trenger ulike velferdstjenester.
- Barnekoordinator skal blant annet koordinere velferdstjenestene til familien og barnet og passe på at kommunen ivaretar ansvaret sitt for oppfølging og tilrettelegging.

Egen veileder

Jensen mener at undersøkelsen viser at det er behov for å gjøre en solid jobb for å få barnekoordinator-tjenesten på plass over hele landet.

– Det er bare noen få kommuner som fungerer etter Stortingets intensjon. Og undersøkelsen antyder at situasjonen ikke har endret seg mye siden Likeverdsreformen ble vedtatt i Stortinget i juni 2021, sier hun.

I fjor sendte Helsedirektoratet ut en [veileder](#) for tjenesten. Jensen tror ikke denne har ligget høyt i papirbunken til kommunene.

Hun stiller også spørsmålsteget til hva kommunene har gjort med de rundt 300 millioner kronene som er bevilget til formålet i 2022 og 2023.

– Man kan jo spørre hva kommunene har brukt disse pengene til, sier Jensen.

Bakerst i køen

Jensen viser til [tidligere rapporter](#) som viser at familier med barn med funksjonsnedsettelse bruker mye tid på å koordinere de ulike tjenestene.

– Våre familier er vant med å stå langt bak i køen når vi ber om hjelp, men nå føler vi oss tråkket på. Vi møter nesten daglig foreldre som står i fortvilede situasjoner, med kommuner som ikke evner å tilby de lovpålagte tjenestene. Dette er alvorlig og får mange konsekvenser, sier Jensen.

PwC skisserer opp flere aktuelle løsninger i sin undersøkelse, basert på tilbakemeldinger fra både kommunene og HBF:

- Roller og ansvar
- Tverrfaglig innsats
- Kollegialt fellesskap og ledelse
- Kompetanse og ferdigheter

Eventuelt

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Melhus kommune

Møtedato

07.09.2023

Saknr

49/23

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/273 - 3

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Godkjenning av protokoll fra dagens møte

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Melhus kommune

Møtedato

07.09.2023

Saknr

50/23

Saksbehandler Eva J. Bekkavik**Arkivkode** FE-033, TI-&17**Arkivsaknr** 23/273 - 4**Forslag til vedtak**

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 07.09.2023, godkjennes.